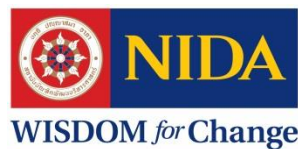

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
Department of Empowerment of Persons with Disabilities

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ: กรณีศึกษา SMILE City 6 จังหวัด

เสนอต่อ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เสนอโดย

ศูนย์วิจัยคุณภาพชีวิตและสุขภาวะชุมชน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ตุลาคม 2562

กิตติกรรมประกาศ

โครงการ “การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ: กรณีศึกษา SMILE City 6 จังหวัด” นี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับทุนสนับสนุนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นางสาวอณิรา อินันท์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นางณัฐอร อินทร์ดีศรี ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน และนางสาววริยาภรณ์ พรหมภักดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและติดตามประเมินผล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งและทำให้งานวิจัยนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นทุกจังหวัดที่ช่วยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การเก็บข้อมูลดำเนินไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จภายในระยะเวลาอันจำกัด ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านล้วนมีส่วนช่วยให้การดำเนินโครงการนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินงานของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเฉพาะการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณากำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจโดยทั่วไป และเป็นส่วนสำคัญในการทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะทำให้คนพิการในประเทศไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันเป็นพลังสำคัญที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมตามนโยบายประเทศไทย 4.0 และผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้อย่างที่สุด

คณะผู้วิจัย

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ตุลาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทสรุปผู้บริหาร	ฎ
บทที่ 1 หลักการและเหตุผล	1
1.1 วัตถุประสงค์	2
1.2 ขอบเขตของการดำเนินงาน	2
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ	5
2.2 สถานการณ์คนพิการในประเทศไทย	7
2.3 แนวคิดเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)	11
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	11
บทที่ 3 ระเบียบวิธีในการดำเนินการวิจัย	19
3.1 ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	19
3.2 การวัดค่าดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตคนพิการ	20
3.3 ระเบียบวิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 ผลการศึกษา	39
4.1 ประชากรและตัวอย่าง	39
4.2 เพศของกลุ่มตัวอย่าง	40
4.3 ประสิทธิภาพการของกลุ่มตัวอย่าง	40
4.4 อายุของกลุ่มตัวอย่าง	41
4.5 อาชีพและรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง	41
4.6 การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	42
4.7 มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในภาพรวมของประเทศ	43
4.8 มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในระดับจังหวัด	67
4.9 การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตคนพิการ ระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับปี พ.ศ. 2562	83
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	87
5.1 สรุปผลการวิจัย	87
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	92
5.3 ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานโครงการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2562	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	97
แบบสอบถามโครงการ “การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ : กรณีศึกษา SMILE CITY 6 จังหวัด ”	98
ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูล	113
คณะผู้จัดทำสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการของประเทศไทย ปี 2562	119

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 สัดส่วนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรายจังหวัด	3
ตารางที่ 2.1 รายละเอียดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของ WHOQOL-BREF	18
ตารางที่ 3.1 การกำหนดขนาดตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด	19
ตารางที่ 3.2 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม	20
ตารางที่ 3.3 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 2 ด้านสุขภาวะคนพิการ	23
ตารางที่ 3.4 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 3 ด้านการศึกษา	26
ตารางที่ 3.5 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้	28
ตารางที่ 3.6 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 5 ด้านการออกสู่สังคม	32
ตารางที่ 3.7 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 6 ด้านกีฬาและนันทนาการ	36
ตารางที่ 3.8 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 7 ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะดวก	37
ตารางที่ 4.1 สัดส่วนจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรายจังหวัด	39

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 International Classification of Functioning, Disability and Health ICF)	7
ภาพที่ 2.2 สถานการณ์คนพิการ ประจำปีเดือนมีนาคม 2561	8
ภาพที่ 2.3 คนพิการตามอายุและประเภทความพิการ ประจำปีเดือนมิถุนายน 2562	8
ภาพที่ 2.4 อาชีพคนพิการในวัยทำงาน ประจำปีเดือนมิถุนายน 2562	9
ภาพที่ 2.5 สถานการณ์คนพิการ ประจำปีเดือนมิถุนายน 2562	9
ภาพที่ 2.6 จำนวนคนพิการวิเคราะห์ตามประเภทความพิการ ประจำปีเดือนมิถุนายน 2562	10
ภาพที่ 2.7 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	14
ภาพที่ 3.1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของดัชนีที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม	20
ภาพที่ 3.2 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 2 ด้านสุขภาวะคนพิการ	23
ภาพที่ 3.3 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 3 ด้านการศึกษา	26
ภาพที่ 3.4 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้	28
ภาพที่ 3.5 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 5 ด้านการออกสู่สังคม	31
ภาพที่ 3.6 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 6 ด้านกีฬาและนันทนาการ	36
ภาพที่ 3.7 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 7 ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด	37
ภาพที่ 4.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	40
ภาพที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทความพิการ	40
ภาพที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ และอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง	41
ภาพที่ 4.4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพ	41
ภาพที่ 4.5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะการศึกษา	42
ภาพที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	42
ภาพที่ 4.7 ดัชนี 7 ด้านของมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่พัฒนาโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.)	43
ภาพที่ 4.8 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของดัชนีที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม	43
ภาพที่ 4.9 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	44
ภาพที่ 4.10 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเบี้ยความพิการ	44
ภาพที่ 4.11 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้สิทธิคนพิการ จำแนกรายข้อ	45
ภาพที่ 4.12 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้สิทธิคนพิการ จำแนกตามจำนวนสิทธิที่รับรู้	45
ภาพที่ 4.13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยถูกละเมิดสิทธิ และผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการร้องเรียนเรื่อง การละเมิดสิทธิ	45
ภาพที่ 4.14 สิทธิคนพิการตามมาตรา 20	46
ภาพที่ 4.15 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรา 20	46

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.16 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการใช้สื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ	47
ภาพที่ 4.17 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 2 ด้านสุขภาวะคนพิการ	47
ภาพที่ 4.18 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเห็น ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุข แต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	48
ภาพที่ 4.19 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	49
ภาพที่ 4.20 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	49
ภาพที่ 4.21 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ที่ต้องการเข้าถึง บริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	50
ภาพที่ 4.22 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางสติปัญญา ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุข แต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	51
ภาพที่ 4.23 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเรียนรู้(LD) ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	52
ภาพที่ 4.24 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางออทิสติก ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุข แต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	53
ภาพที่ 4.25 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการซ้ำซ้อน ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้	53
ภาพที่ 4.26 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามด้านของการรับรู้และระดับการรับรู้	54
ภาพที่ 4.27 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	54
ภาพที่ 4.28 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 3 ด้านการศึกษา	55
ภาพที่ 4.29 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา	55
ภาพที่ 4.30 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสำเร็จการศึกษาได้	56
ภาพที่ 4.31 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้	56

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.32 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ	57
ภาพที่ 4.33 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ	57
ภาพที่ 4.34 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์	58
ภาพที่ 4.35 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพ	58
ภาพที่ 4.36 ร้อยละของคณพิการที่เคยใช้บริการระบบบริการจัดหางานของคณพิการ	59
ภาพที่ 4.37 ร้อยละของคณพิการที่เคยใช้บริการระบบบริการจัดหางานและได้รับการจ้างงาน	59
ภาพที่ 4.38 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 5 ด้านการออกสู่สังคม	60
ภาพที่ 4.39 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคม	60
ภาพที่ 4.40 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการออกสู่สังคม	61
ภาพที่ 4.41 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	61
ภาพที่ 4.42 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม	61
ภาพที่ 4.43 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าถึงการบริการ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงการบริการ	62
ภาพที่ 4.44 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลจากการได้รับการฝึกอบรม อยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี	63
ภาพที่ 4.45 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการรวมกลุ่มคณพิการ	63
ภาพที่ 4.46 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีส่วนร่วมประชุม กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคณพิการ	64
ภาพที่ 4.47 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 6 ด้านกีฬาและนันทนาการ	64
ภาพที่ 4.48 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสอดคล้องกับเป้าหมาย	65
ภาพที่ 4.49 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	65
ภาพที่ 4.50 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก ในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน	66
ภาพที่ 4.51 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ในหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน	66
ภาพที่ 4.52 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีบัตรประจำตัวคณพิการ จำแนกรายจังหวัด	67
ภาพที่ 4.53 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเบี้ยความพิการ จำแนกรายจังหวัด	68
ภาพที่ 4.54 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้สิทธิคณพิการ จำแนกรายชื่อและรายจังหวัด	69
ภาพที่ 4.55 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคณพิการ ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก จำแนกรายชื่อและรายจังหวัด	70

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 4.56 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ด้านสิทธิประโยชน์ จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่าง ต้องการเข้าถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก จำแนกรายสื่อและรายจังหวัด	71
ภาพที่ 4.57 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในเรื่องสุขภาวะองค์รวม จำแนกรายด้านของการรับรู้และรายจังหวัด	72
ภาพที่ 4.58 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา จำแนกรายจังหวัด	72
ภาพที่ 4.59 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ จำแนกรายจังหวัด	73
ภาพที่ 4.60 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคำแนะนำ ค่าปรึกษาด้านอาชีพ จำแนกรายจังหวัด	74
ภาพที่ 4.61 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพและสำเร็จการศึกษา ได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก จำแนกรายจังหวัด	74
ภาพที่ 4.62 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงิน เพื่อประกอบอาชีพ จำแนกรายจังหวัด	75
ภาพที่ 4.63 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพ จำแนกรายจังหวัด	76
ภาพที่ 4.64 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิต ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง จำแนกรายจังหวัด	76
ภาพที่ 4.65 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม ตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี จำแนกรายจังหวัด	77
ภาพที่ 4.66 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงการบริการ จำแนกรายจังหวัด	78
ภาพที่ 4.67 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกอบรม การอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว จำแนกรายจังหวัด	78
ภาพที่ 4.68 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรวมกลุ่ม/ชมรมคนพิการ จำแนกรายจังหวัด	79
ภาพที่ 4.69 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ จำแนกรายจังหวัด	80
ภาพที่ 4.70 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการ ที่สอดคล้องกับความต้องการ จำแนกรายจังหวัด	81
ภาพที่ 4.71 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก ในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน จำแนกรายจังหวัด	82
ภาพที่ 4.72 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณะในหน่วยงานราชการ จำแนกรายจังหวัด	82
ภาพที่ 4.73 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณะในหน่วยงานเอกชน จำแนกรายจังหวัด	83
ภาพที่ 4.74 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จาก สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการ ปี 2560	84

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.75 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จาก สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการ ปี 2562	84
ภาพที่ 4.76 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จาก สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชน ปี 2560	85
ภาพที่ 4.77 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จาก สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชน ปี 2562	85

บทสรุปผู้บริหาร

จากการที่กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเมืองที่เป็นมิตรสำหรับทุกคนและคนทั้งมวลตามยุทธศาสตร์ AAA (Accessibility For All Act) ในมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการสร้างพื้นที่ต้นแบบให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและเท่าเทียม กำหนดเป้าหมายใน 6 ภาค 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิชณุโลก และอุดรธานี อีกทั้งมีจังหวัดที่เพิ่งได้รับเลือกเป็นพื้นที่ดำเนินโครงการอีก 2 จังหวัด ได้แก่ พิชณุโลก และอุดรธานี ภายใต้แนวคิด “SMILE” อันได้แก่ 1) Social services: บริการที่คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการ 2) Management information: ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) Infrastructure: การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับทุกคน 4) Logistics and transportation: ระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตร และ 5) Empowerment: การมีส่วนร่วมทางสังคม/การเสริมพลัง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จึงมุ่งที่จะวัดระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการดังกล่าวภายใต้โครงการ “การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ: กรณีศึกษา SMILE City 6 จังหวัด” เพื่อสำรวจข้อมูลสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) สิทธิและความเท่าเทียม 2) สุขภาวะคนพิการ 3) การศึกษา 4) อาชีพ การจ้างงานและรายได้ 5) การออกสู่สังคม 6) กีฬาและนันทนาการ และ 7) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อเป็นการสะท้อนสถานการณ์การเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการและการคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการ อันจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างเหมาะสมและทันเหตุการณ์

ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.96 เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 43.69 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ 54.46 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.77 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 82.06 ส่วนใหญ่จบการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.04 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 77.09

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยจำแนกตามดัชนี 7 ด้านของมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.33 มีบัตรประจำตัวคนพิการและบัตรยังไม่หมดอายุ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.69 ได้รับเบี้ยความพิการ

“ข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ” เป็นสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.86 ส่วนสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างรู้น้อยที่สุด คือ “ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ” คิดเป็นร้อยละ 28.29 เมื่อพิจารณาจากจำนวนสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 ที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้พบว่าส่วนใหญ่รับรู้สิทธิทั้ง 10 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 20.16 รองลงมา คือ ไม่รับรู้สิทธิเลย คิดเป็นร้อยละ 13.68

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่เคยถูกละเมิดสิทธิ” มีเพียงร้อยละ 0.91 ที่เคยถูกละเมิดสิทธิ

“ข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ” เป็นสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 ที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.01 ส่วนสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงน้อยที่สุด คือ “ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ”

 สื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ “สื่อบุคคล (เพื่อน คนรู้จัก และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ)” สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากที่สุด คือ “โทรทัศน์” คิดเป็นร้อยละ 70.44 รองลงมา คือ “สื่อบุคคล” คิดเป็นร้อยละ 68.53 สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้น้อยที่สุด คือ “หนังสือพิมพ์” คิดเป็นร้อยละ 36.87

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเห็นต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขเกือบทั้งหมดได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าถึงได้ต่ำกว่าร้อยละ 50

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมายต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรม การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด) และการให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริม เครื่องช่วยความพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ ที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้ไม่ถึงร้อยละ 50

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่นๆ เพื่อการบำบัดฟื้นฟู” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านพลบำบัดและศิลปะบำบัดที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้ไม่ถึงร้อยละ 50

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู” โดยกลุ่มตัวอย่างยังไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขส่วนใหญ่ได้ตามความต้องการ

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางสติปัญญาต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเรียนรู้ (LD) ต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านกิจกรรมบำบัด พฤติกรรมบำบัด การบริการทางการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และสังคมบำบัด การประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการ ซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และผู้ช่วยคนพิการ และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางสติปัญญาต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด พิ้นฟู” และ “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน และการบริการทันตกรรม

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการซ้ำซ้อนต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด พิ้นฟู” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรม ดนตรีบำบัด พลบำบัด และศิลปะบำบัด

 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง (เกินร้อยละ 70) โดยด้านที่มีการรับรู้มากที่สุด คือ “ด้านร่างกาย เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การดูแลด้านสุขอนามัย” คิดเป็นร้อยละ 89.64 ส่วนการรับรู้ในระดับที่สามารถอธิบายได้ ถ่ายทอดได้ และแสดงพฤติกรรมได้นั้นอยู่ในระดับต่ำ คือ ไม่ถึงร้อยละ 20 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในแต่ละด้าน

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี” คิดเป็นร้อยละ 80.81 ซึ่งในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ “ได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเป็นประจำทุกปี” คิดเป็นร้อยละ 35.45

 กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ส่วนใหญ่ “ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา” คิดเป็นร้อยละ 65.65 โดยส่วนใหญ่ “ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมทั้งมีบุคลากรทางการศึกษาช่วยสนับสนุนการเรียนเป็นระยะ ๆ” คิดเป็นร้อยละ 25.95

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษารายบุคคลภายในเวลาที่กำหนด” คิดเป็นร้อยละ 50.72

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ” คิดเป็นร้อยละ 44.33 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 25.50 ที่ “ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงาน รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อมของตนเอง”

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการอบรมหรือศึกษาหลักสูตรฝึกวิชาชีพ” คิดเป็นร้อยละ 92.39

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพได้” (รวมคนพิการที่ไม่ต้องการกู้ยืมเงิน) คิดเป็นร้อยละ 81.54 โดยมี “การประกอบอาชีพจากเงินกู้ยืมนั้น ๆ สามารถสร้างรายได้ให้แก่คนพิการ” มีเพียงร้อยละ 4.36

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้ประกอบอาชีพและไม่มีรายได้ จึงต้องพึ่งพาญาติพี่น้องและเบี้ยความพิการ” คิดเป็นร้อยละ 82.06 สำหรับคนพิการที่ประกอบอาชีพซึ่งคิดเป็นร้อยละ 17.94 นั้นมีรายได้เฉลี่ย 5,652.83 บาทต่อเดือน

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่เคยใช้บริการระบบจัดหางานคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 96.87 คนพิการที่เคยใช้บริการระบบดังกล่าวส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน” คิดเป็นร้อยละ 51.85 รองลงมา คือ “ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน เป็นงานลักษณะชั่วคราว รายปี” คิดเป็นร้อยละ 20.37

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการเข้าสู่สังคม” คิดเป็นร้อยละ 94.21 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคม ส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะเพื่อบรรลุเป้าหมายในการออกสู่สังคม” คิดเป็นร้อยละ 77.84

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม” คิดเป็นร้อยละ 61.76 เมื่อพิจารณาลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ “มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมฯ ไม่เข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน” คิดเป็นร้อยละ 29.73

 การบริการที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมากที่สุด คือ “การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย” สำหรับการเข้าถึงการบริการนั้น การบริการที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้มากที่สุด คือ “การมีผู้ช่วยคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 60.75

 คนพิการหรือผู้ดูแลส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว” คิดเป็นร้อยละ 39.08

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่มีการรวมกลุ่ม/ชมรมคนพิการฯ” คิดเป็นร้อยละ 82.48 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลือมีการรวมกลุ่มในลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เป็น “กลุ่มช่วยเหลือกันเองอย่างไม่เป็นทางการ” คิดเป็นร้อยละ 8.61

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่มีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 70.79 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลือมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ “มีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 19.47

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถ “เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรลุเป้าหมาย” คิดเป็นร้อยละ 46.13

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่สามารถเข้าถึง/ไม่เคยใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน” คิดเป็นร้อยละ 50.04 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เหลือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ คือ “ด้านอาคารสถานที่” คิดเป็นร้อยละ 97.72

 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการมากกว่าหน่วยงานเอกชนเล็กน้อย โดยคะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการเท่ากับ 3.57 คะแนน ในขณะที่คะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานเอกชนเท่ากับ 3.40 คะแนน

บทที่ 1

หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act) หรือ AAA ซึ่งมีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกคนรวมถึงคนพิการ และตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ของสหประชาชาติได้กำหนดให้ประเด็น Accessibility เป็นหลักการพื้นฐานสำคัญที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับประเด็น Accessibility โดยให้สภาพแวดล้อมสาธารณะหมายถึงอาคารสถานที่ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม การสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร บริการ ผลิตภัณฑ์ การเดินทาง และการช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเมืองที่เป็นมิตรสำหรับทุกคนและคนทั้งมวลตามยุทธศาสตร์ AAA (Accessibility For All Act) ในมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการสร้างพื้นที่ต้นแบบให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและเท่าเทียม กำหนดเป้าหมายใน 6 ภาค 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิชญโลก และอุดรธานี อีกทั้งมีจังหวัดที่เพิ่งได้รับเลือกเป็นพื้นที่ดำเนินโครงการอีก 2 จังหวัด ได้แก่ พิชญโลก และอุดรธานี ภายใต้แนวคิด “SMILE” อันได้แก่ 1) Social services: บริการที่คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการ 2) Management information: ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) Infrastructure: การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับทุกคน 4) Logistics and transportation: ระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตร และ 5) Empowerment: การมีส่วนร่วมทางสังคม/การเสริมพลัง

ดังนั้น สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ รวมทั้งมีผลงานทางวิชาการและการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ จึงมุ่งที่จะวัดระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” ภายใต้โครงการ “การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ: กรณีศึกษา SMILE City 6 จังหวัด” เพื่อสำรวจข้อมูลสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) สิทธิและความเท่าเทียม 2) สุขภาวะคนพิการ 3) การศึกษา 4) อาชีพ การจ้างงาน และรายได้ 5) การออกสู่สังคม 6) กีฬาและนันทนาการ และ 7) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อเป็นการสะท้อนสถานการณ์การเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการและการคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการ อันจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างเหมาะสมและทันเหตุการณ์ โดยตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการ 6 จังหวัด และเพิ่มอีก 2 จังหวัด รวมเป็น 8 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 4,500 คน จากจำนวนคนพิการที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด 277,464 คน

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2562 ในพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)

1.1.2 เพื่อจัดทำรายงานการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ในพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)

1.2 ขอบเขตของการดำเนินงาน

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2562 และจัดทำรายงานการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ในพื้นที่ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” ในเบื้องต้นนั้นคณะผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ต่อจากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้วจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์และจัดทำรายงานผลการวิจัย โดยการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสำรวจและเก็บข้อมูลการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ในพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City) จำนวน 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี และสงขลา หลังจากเริ่มดำเนินการวิจัย ทางกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้ขอให้คณะผู้วิจัยสำรวจและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก 2 จังหวัดที่เพิ่งได้รับเลือกเป็นพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City) ได้แก่ พิษณุโลก และอุดรธานี ดังนั้นจังหวัดที่เป็นพื้นที่ในการเก็บข้อมูลมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 8 จังหวัด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และจัดทำรายงานผลการศึกษาดำเนินการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พร้อมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลการเข้าถึงสิทธิคนพิการ ตามดัชนีมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ 7 ดัชนี 8 องค์ประกอบ 26 ตัวชี้วัด เพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการ

1.2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่และตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาในจังหวัดที่มีการดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิษณุโลก และอุดรธานี รวมทั้งสิ้น 8 จังหวัด โดยตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการ มีกำหนดขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 5,200 คน จากจำนวนคนพิการที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด 277,464 คน ใน 8 จังหวัด สัดส่วนในการเก็บข้อมูลแต่ละจังหวัดแสดงดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 สัดส่วนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรายจังหวัด

จังหวัด	คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการ	กลุ่มเป้าหมาย ปี 2562
กระบี่	9,808	134
ขอนแก่น	61,687	2,026
เชียงใหม่	51,432	1,114
ชลบุรี	24,864	693
นนทบุรี	22,286	443
สงขลา	33,577	590
พิษณุโลก	30,030	100
อุดรธานี	43,780	100
จำนวนรวม	277,464	5,200

ทั้งนี้ ตัวอย่างคนพิการ 5,200 คน ที่ใช้สำหรับงานวิจัยนี้ต้องประกอบด้วยตัวแทนคนพิการจากทุกอำเภอในแต่ละจังหวัดตามที่กำหนดในตารางที่ 1.1 และต้องครอบคลุมคนพิการทั้ง 7 ประเภท ได้แก่ ความพิการทางการเห็น ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ความพิการทางสติปัญญา ความพิการทางการเรียนรู้ และความพิการทางออทิสติก

1.2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

โครงการวิจัยนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยทั้งสิ้น 90 วัน คือ ตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ถึง วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2562

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ในพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City) จำนวน 8 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิชณุโลก และอุดรธานี เพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาดูตามระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ พร้อมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลการเข้าถึงสิทธิคนพิการ และเพื่อจัดทำรายงานงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการ โดยในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ
- 2.2 สถานการณ์คนพิการในประเทศไทย
- 2.3 แนวคิดเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ

2.1.1 ความหมายของคนพิการ

พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 กล่าวว่า “ความพิการ” หมายถึง คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือทางจิตใจ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในกฎกระทรวง ได้แก่ คนพิการทางการมองเห็น คนพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนไหวก่อนเกิดหรือหลังเกิด คนพิการทางสติปัญญาหรือพฤติกรรม และคนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ นอกจากนี้ “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหวก่อนเกิดหรือหลังเกิด พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2562) อโนชา ทัศนธนะชัย (2551) ได้ให้ความหมายของคนพิการว่า เป็นผู้ที่ไม่สามารถใช้ชีวิตได้เยี่ยงคนปกติธรรมดา หรือใช้ชีวิตในสังคมปกติได้โดยที่ไม่มีสิ่งช่วยเหลือพิเศษ ซึ่งอาจเกิดจากความบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญาหรือทางจิตใจตามประเภท และหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ไม่ว่าจะเป็นแต่กำเนิดหรือไม่ก็ตาม องค์การอนามัยโลก (2002) ให้ระบุว่า คนพิการ หมายถึง ความเสียเปรียบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกิดจากความชำรุดหรือความสามารถบกพร่อง เป็นผลทำให้บุคคลนั้นไม่อาจแสดงบทบาทหรือกระทำอะไรให้เหมาะสมสอดคล้องตามวัย สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมได้ (เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ) กล่าวโดยสรุปว่าคนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวันและการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย ทางสติปัญญา การได้ยิน การเคลื่อนไหวก่อนเกิดหรือหลังเกิด การสื่อสารด้านจิตใจและอารมณ์ รวมทั้งสติปัญญาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลทำให้บุคคลเกิดความเสียโอกาสในการแสดงบทบาทของตนเองให้เหมาะสมและสอดคล้องตามวัย สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมได้

2.1.2 ประเภทความพิการ

ตามประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2555 เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ ได้กำหนดประเภทความพิการไว้ 7 ประเภท ดังนี้ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2556)

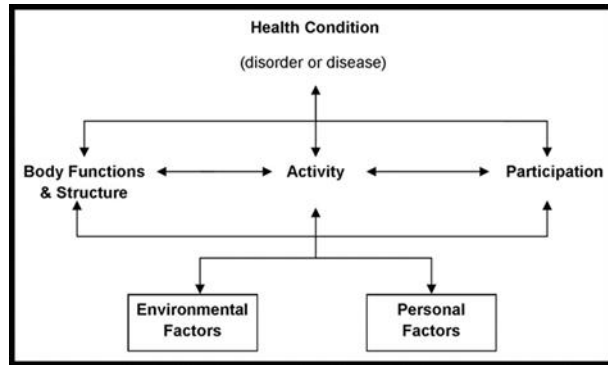
- 1) ความพิการทางการเห็น ได้แก่ ตาบอด และตาเห็นเลือนราง
- 2) ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ได้แก่ หูหนวก หูตึง และความพิการทางการสื่อความหมาย
- 3) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ได้แก่ ทาง การเคลื่อนไหว และทางร่างกาย
- 4) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
- 5) ความพิการทางสติปัญญา
- 6) ความพิการทางการเรียนรู้
- 7) ความพิการทางออทิสติก

ทั้งนี้ประกาศฉบับดังกล่าวกำหนดแนวทางการตรวจวินิจฉัยและออกใบรับรองความพิการ ดังนี้

- 1) ให้ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมเป็นผู้ตรวจวินิจฉัยและออกใบรับรองความพิการที่ระบุประเภทความพิการ ในกรณีเป็นคนพิการที่มีสภาพความพิการมากกว่าหนึ่งประเภท ให้ระบุทุกประเภทลงในใบรับรองความพิการ เพื่อประโยชน์ในการขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ (Disability Identification Card) ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550
- 2) กรณีนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนจังหวัดเห็นว่าบุคคลนั้นมีสภาพความพิการที่สามารถเห็นได้โดยประจักษ์ ไม่ต้องให้มีการวินิจฉัยก็ได้
- 3) กำหนดให้มีคณะทำงานขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำหนดแบบเอกสาร แนวทาง และวิธีการปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าวข้างต้น

2.1.3 การประเมินลักษณะความพิการ (Disability Assessment)

ความพิการ (Disabilities) ถือเป็นความบกพร่อง การมีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมหรือการมีส่วนร่วมใด ๆ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาด้านโครงสร้างสรีระร่างกายหรือการทำงานของร่างกาย จนเกิดเป็นข้อจำกัดในการมีบทบาททางสังคม สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมและคนพิการ ดังนั้นคนพิการเองก็ต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีเช่นเดียวกับทุกคนในสังคม (World Health Organization, n.d.) จากรายงาน World Report on Disability พบว่า คนพิการทั่วโลกมีมากถึง 1,000 ล้านคน หรือ 1 ใน 7 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งคนพิการต้องการผู้เชี่ยวชาญและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพมากกว่าคนทั่วไปถึง 2 เท่า แต่กลับถูกปฏิเสธในการได้รับบริการด้านสุขภาพถึง 3 เท่า ในขณะที่คนพิการที่เข้าถึงบริการสุขภาพกลับได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมมากถึง 4 เท่า เมื่อเทียบกับคนที่ไม่มีความพิการ (WHO, 2011) ดังนั้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ ระหว่างคนพิการและผู้ที่ไม่มี ความพิการ รวมถึงสนับสนุนหลักสิทธิมนุษยชนสากล องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) จึงได้กำหนด International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) เพื่อใช้เป็นภาษามาตรฐานในการระบุสถานะสุขภาพและความเป็นอยู่ของบุคคลอย่างครอบคลุม โดยช่วยในการสื่อสารแก่บุคคลหรือหน่วยงานด้านสาธารณสุขหรือสังคม รวมไปถึงเป็นการสื่อสารระหว่างประเทศด้วย ซึ่งจะทำให้คนพิการได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างแท้จริง โดย ICF มีกรอบแนวคิดในการประเมินดังภาพที่ 2.1

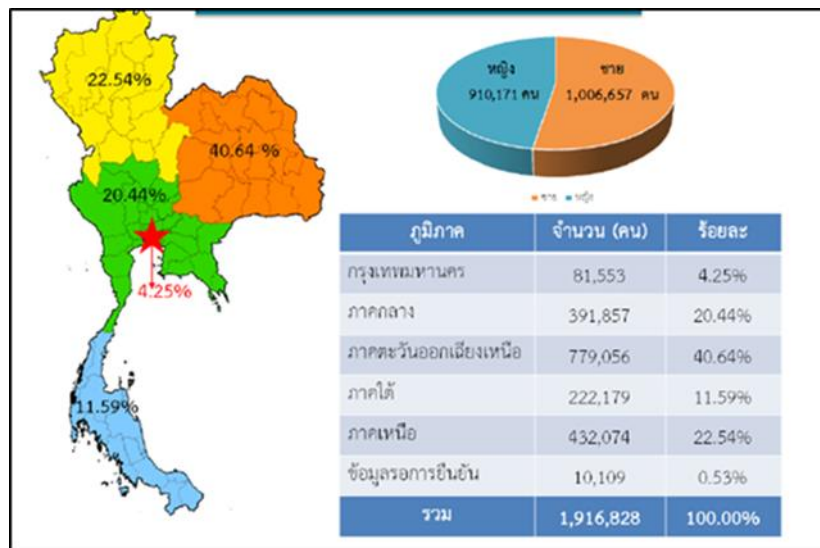
ภาพที่ 2.1 International Classification of Functioning, Disability and Health ICF
ที่มา: WHO, 2001

กรอบแนวคิดของ ICF เป็นการประเมินลักษณะความพิการ (Health Condition) โดยอาศัย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การทำงานของร่างกายและโครงสร้างร่างกาย (Body Functions and Structure) กิจกรรม (Activity) การมีส่วนร่วม (Participation) และปัจจัยแวดล้อมซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors) และปัจจัยภายในตัวบุคคล (Personal Factors)

2.2 สถานการณ์คนพิการในประเทศไทย

ประเทศไทยมีคนพิการที่ยังขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ การเข้าถึงสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ตลอดจนการช่วยเหลืออื่นจากรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการจัดการศึกษา การบริการทางฟื้นฟูและสมรรถภาพ การมีงานทำ รายได้และบริการทางสังคม จากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า คนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ ณ เดือนมีนาคม 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,916,828 คน โดยส่วนใหญ่เป็นคนพิการที่อยู่ในวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 53.82 รองลงมา คือ คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15-60 ปี) คิดเป็นร้อยละ 42.29 ในจำนวนนี้เป็นคนพิการที่ประกอบอาชีพและมีงานทำ ร้อยละ 38.16 คนพิการที่สามารถประกอบอาชีพได้ แต่ยังคงไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 36.20 และคนพิการที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (เนื่องจากพิการมากและช่วยเหลือตนเองไม่ได้) ร้อยละ 25.64 สำหรับคนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยศึกษา (แรกเกิด-15ปี) มีร้อยละ 3.89

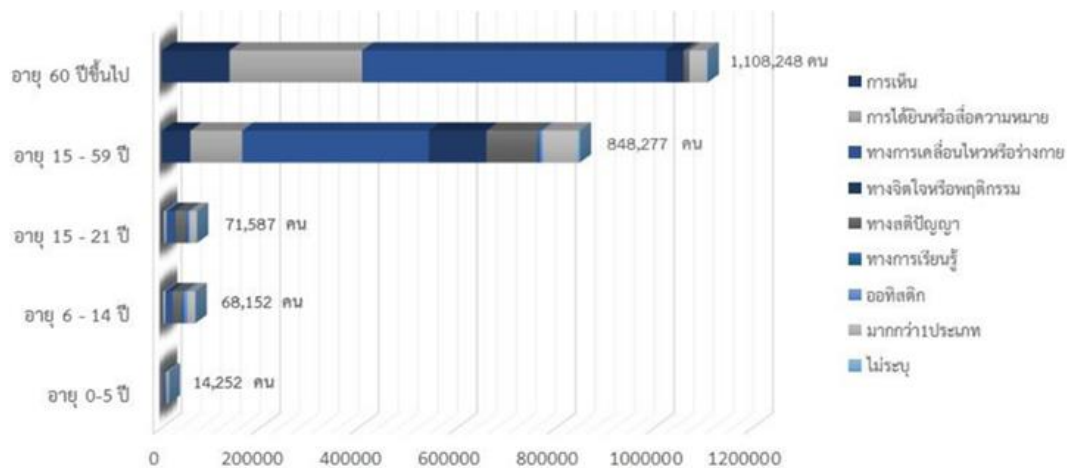
เมื่อพิจารณาการกระจายตัวของประชากรที่เป็นคนพิการ พบว่า คนพิการอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด (ร้อยละ 40.64) รองลงมา ได้แก่ ภาคเหนือ (ร้อยละ 22.54) ภาคกลาง (ร้อยละ 20.44) ภาคใต้ (ร้อยละ 11.59) และกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 4.2) ตามลำดับ ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 สถานการณ์คนพิการ ประจำเดือนมีนาคม 2561

ที่มา: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2561

เมื่อพิจารณาจำนวนคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ ณ เดือนมิถุนายน 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,038,929 คน เพิ่มขึ้นจากเดือนมีนาคม 2561 ประมาณ 120,000 คน โดยส่วนใหญ่เป็นคนพิการที่อยู่ในวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 54.35 รองลงมา คือ คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) คิดเป็นร้อยละ 41.60 เมื่อพิจารณาตามประเภทความพิการนั้น พบว่า ทั้งคนพิการที่อยู่ในวัยสูงอายุและคนพิการที่อยู่ในวัยทำงานเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.61 และร้อยละ 44.66 ตามลำดับ ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 คนพิการตามอายุและประเภทความพิการ ประจำเดือนมิถุนายน 2562

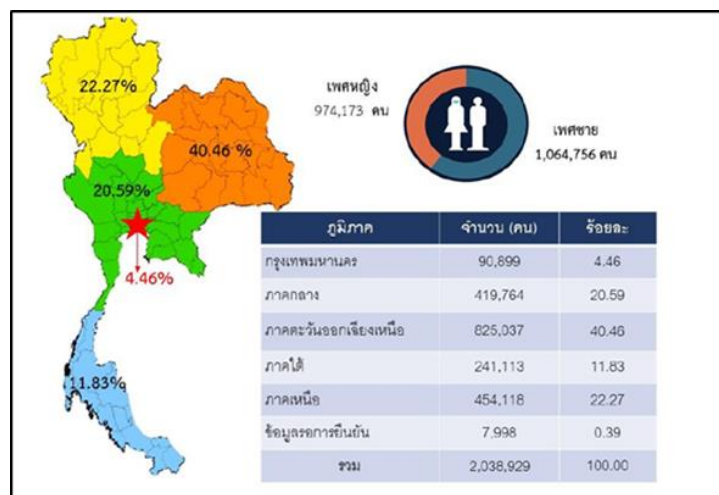
ที่มา: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2562

ในจำนวนคนพิการในวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) นั้น ส่วนใหญ่เป็นคนพิการที่ประกอบอาชีพและมีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 25.58 รองลงมา คือ คนพิการที่สามารถประกอบอาชีพได้ แต่ยังคงไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 17.55 และคนพิการที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (เนื่องจากพิการมากและช่วยเหลือตนเองไม่ได้) ร้อยละ 6.63 ตามลำดับ ดังภาพที่ 2.4

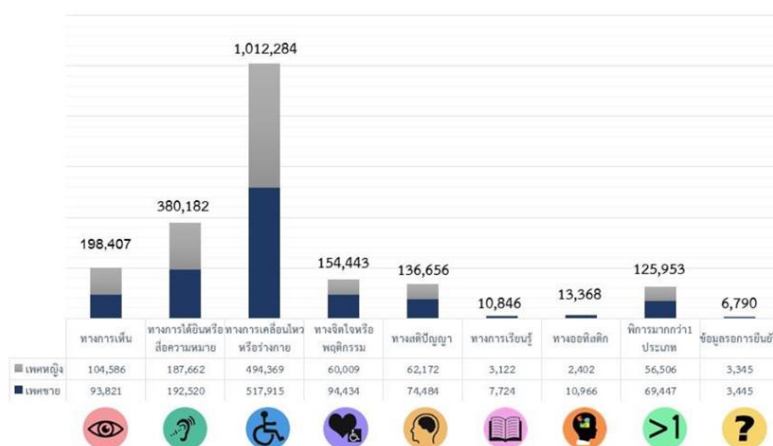
ภาพที่ 2.4 อาชีพคนพิการในวัยทำงาน ประจำเดือนมิถุนายน 2562
ที่มา: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2562

ในเดือนมิถุนายน 2562 ประชากรที่เป็นคนพิการยังคงอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.46 รองลงมา ได้แก่ ภาคเหนือ (ร้อยละ 22.27) ภาคกลาง (ร้อยละ 20.59) ภาคใต้ (ร้อยละ 11.83) และกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 4.46) ตามลำดับ ดัง ภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 สถานการณ์คนพิการ ประจำเดือนมิถุนายน 2562
ที่มา: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2562

เมื่อจำแนกคนพิการตามประเภทความพิการ พบว่า จำนวนคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ ณ เดือนมิถุนายน 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,038,929 คน เป็นความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.65 รองลงมา คือ คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย (ร้อยละ 18.65) คนพิการทางการเห็น (ร้อยละ 9.73) คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม (ร้อยละ 7.57) คนพิการทางสติปัญญา (ร้อยละ 6.70) คนพิการทางออทิสติก (ร้อยละ 0.66) และคนพิการทางการเรียนรู้ (ร้อยละ 0.53) ตามลำดับ ส่วนคนที่พิการมากกว่า 1 ประเภทความพิการ มีร้อยละ 6.18 ดังภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 จำนวนคนพิการวิเคราะห์ตามประเภทความพิการ ประจำเดือนมิถุนายน 2562
ที่มา: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2562

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จำนวนคนพิการในสังคมไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2561 จำนวนคนพิการคิดเป็นร้อยละ 2.8 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ ซึ่งมีจำนวน 66,413,979 คน และในปี พ.ศ. 2562 จำนวนคนพิการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ ซึ่งมีจำนวน 66,374,000 คน (ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2562) ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยหนึ่งในหน่วยงานหลัก คือ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้มีการดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเมืองที่เป็นมิตรสำหรับทุกคนและคนทั้งมวล ตามยุทธศาสตร์ AAA (Accessibility For All Act) ในมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการสร้างพื้นที่ต้นแบบให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและเท่าเทียม ภายใต้แนวคิด “SMILE” อันได้แก่ Social services (บริการที่คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการ) Management information (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ) Infrastructure (การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับทุกคน) Logistics and transportation (ระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตร) และ Empowerment (การมีส่วนร่วมทางสังคม/การเสริมพลัง) ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญที่จะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของคนพิการให้ดีขึ้นในทุกมิติ

2.3 แนวคิดเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)

Smile City เป็นหลักคิดในการพัฒนาพื้นที่ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล” เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ ทั้งในด้านการบริการทางสังคม การเข้าถึงเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารและนวัตกรรมที่ทันสมัย การเสริมสร้างพลังแนวคิดและการพัฒนาศักยภาพให้คนพิการ ด้านคุณภาพชีวิตปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่และปลอดภัย รวมทั้งระบบขนส่งสาธารณะ เช่น รถยนต์ รถเมล์ เรือ เครื่องบิน รถไฟ เพื่อรองรับคนพิการในการใช้บริการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” คือ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้ดำเนินโครงการดังกล่าวในพื้นที่ต้นแบบเพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและเท่าเทียม โดยมีเป้าหมายใน 6 ภาค 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี และสงขลา อีกทั้งมีจังหวัดที่เพิ่งได้รับเลือกเป็นพื้นที่ดำเนินโครงการอีก 2 จังหวัด คือ พิษณุโลกและอุดรธานี ภายใต้แนวคิด “SMILE” ซึ่งประกอบด้วย 5 มิติ คือ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2562)

- 1) Social service: บริการที่คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการ
- 2) Management information: ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) Infrastructure: การเข้าถึงโครงการพื้นฐานสำหรับทุกคน
- 4) Logistics and transportation: ระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตร
- 5) Empowerment: การมีส่วนร่วมทางสังคม/การเสริมพลัง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

2.4.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

จอร์จ และเบอร์สัน (George & Berson, 1989) ได้อธิบายว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง มิติของการมีชีวิตที่ดี ประกอบด้วยความสุข ความพอใจในชีวิต ความนับถือตนเอง สุขภาพและสถานภาพการทำงานของร่างกาย และสภาพเศรษฐกิจที่ดี

ฟอร์แรนส์และพาวเวอร์ (Ferrans & Powers, 1992) ได้ระบุว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ความรู้สึกมีความสุข (Sense of Wellbeing) ซึ่งมีผลมาจากความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในแต่ละด้านของชีวิตที่มีความสำคัญต่อบุคคล

ฟิชเชอร์ (Fisher, 1992) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ความสามารถด้านสังคม ความพึงพอใจของชีวิต สถานะของสุขภาพทุกด้าน และความสามารถในการทำหน้าที่

องค์การสหประชาชาติ (UNESCO, 1993 อ้างถึงใน ธาณิรัตน์ ผ่องแก้ว, 2558) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดีในสังคมและระดับของความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์

องค์การอนามัยโลก (WHOQOL Group, 1995) ได้ระบุว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้หรือความเข้าใจของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสถานภาพชีวิตของตนเอง ตามบริบทของวัฒนธรรมและค่านิยมที่ใช้ชีวิตอยู่ และสัมพันธ์กับเป้าประสงค์ ความคาดหวัง มาตรฐาน และความกังวลใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ คุณภาพชีวิตเป็นโมเมนต์ที่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ที่สลับซับซ้อน ได้แก่ สุขภาพทางกาย สถานะทางจิต ระดับความเป็นตัวของตัวเอง ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางสังคม ความเชื่อส่วนบุคคล และสัมพันธภาพที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

จากการประมวลความหมายของคุณภาพชีวิตดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตหมายถึง ความรู้สึกมีความสุขอันเกิดจากความพึงพอใจในชีวิต และการรับรู้หรือความเข้าใจของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสถานภาพชีวิตของตนเองตามบริบทของวัฒนธรรมและค่านิยม รวมถึงการมีความเป็นอยู่และชีวิตที่ดี

2.4.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจะมีความสำคัญและส่งผลต่อบุคคล คณะทำงานด้านคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกแบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตออกเป็น 4 องค์ประกอบดังนี้ (WHOQOL Group, 1995)

1) ด้านร่างกาย (Physical Health) คือ การรับรู้ทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน ได้แก่ การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงในร่างกาย การรับรู้ในความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บป่วย การรับรู้ความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกาย การรักษาทางการแพทย์ การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การพักผ่อนนอนหลับ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การทำงาน การรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

2) ด้านจิตใจ (Psychological) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง ได้แก่ การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเองความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ ความสามารถในการจัดการกับความเศร้าและความกังวล การรับรู้ถึงความเชื่อด้านจิตใจ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิตและความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต

3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) คือ การรับรู้ด้านความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การได้รับรู้ว่าตนได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์

4) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าตนมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการสุขภาพ การบริการทางสังคม การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร มีกิจกรรมสันทนาการ มีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

2.4.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คือ การสงเคราะห์คนพิการเพื่อให้ชีวิตอยู่รอดและอยู่ภายใต้การดูแลของครอบครัวหรือสถานสงเคราะห์ที่รัฐจัดตั้งขึ้น โดยคุณภาพชีวิตเป็นกลไกทางสังคมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาของคนพิการ ให้มีการดำรงชีวิตที่ดี คุณภาพชีวิตคนพิการประกอบด้วยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (ธานีรัตน์ ผ่องแก้ว, 2558)

1) ด้านร่างกาย การที่มนุษย์จะดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข นั่นคือมีสุขภาพและร่างกายที่ดี เพราะจะสามารถกระทำการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปสู่วิถีทางที่จะนำมาซึ่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต อาจกล่าวได้ว่า สุขภาพดี คือ คุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย แต่เนื่องจากข้อจำกัดของร่างกายที่พิการ การฝึกการช่วยเหลือตนเองและการใช้กายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยความพิการจะช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านร่างกายของคนพิการ

2) ด้านจิตใจ คนพิการสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สามารถยอมรับและปรับตัวกับความพิการได้ และกลุ่มที่กลัวสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งคนกลุ่มนี้มักแสดงออกทางอารมณ์ค่อนข้างซึมเศร้า และเสียใจ โดยเฉพาะหากรู้สึกว่าเป็นภาระ ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการเป็นอย่างมาก

3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คนพิการมีความต้องการเข้าสังคมเช่นเดียวกับคนปกติทั่วไป แต่คนพิการมักถูกแบ่งแยกจากสังคม เนื่องจากคนทั่วไปมีมุมมองว่าคนพิการเป็นบุคคลไร้ความสามารถ ทำให้ถูกกีดกันโอกาสในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตคนพิการ ในทางกลับกันหากมีการส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างคนพิการกับชุมชนและสังคม จะส่งผลในทางบวกต่อคุณภาพชีวิตคนพิการ

4) ด้านสิ่งแวดล้อม หากสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อคนพิการ จะทำให้คนพิการไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้หากสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการมีจำนวนจำกัด จะทำให้คนพิการไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้ หากสามารถปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสภาพแวดล้อมได้ จะเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการลดภาระของสังคมในการดูแลคนพิการ

สืบเนื่องจากองค์การสหประชาชาติได้ประกาศปีคนพิการสากล ทำให้เกิดองค์การของคนพิการในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทย โดยได้มีการผลักดันให้รัฐจัดรัฐสวัสดิการสำหรับคนพิการ ซึ่งคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของคนพิการโดยอาศัยแนวคิดในระดับสากลขององค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ องค์การอนามัยโลก และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก จนทำให้เกิดกฎหมายคนพิการ ซึ่งสิทธิคนพิการที่ระบุไว้ในกฎหมายนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแนวทางและมาตรการของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564 เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะได้อย่างเท่าเทียม รวมทั้งองค์กรและเครือข่ายด้านคนพิการได้รับการสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วม โดยมีกรอบการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งอาศัยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) อันมีแนวคิดที่สอดคล้องกันมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564

2.4.3.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs ถูกกำหนดขึ้นในปี พ.ศ.2558 โดยมติเห็นพ้องจากผู้นำ 189 ประเทศทั่วโลก ในการประชุมองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) SDGs ถือเป็นพิมพ์เขียวปัจจุบันของโลกด้านการพัฒนา มีระยะเวลาครอบคลุม 15 ปี นับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2558 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2573 โดยเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่การประชุมองค์การสหประชาชาติเคยร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาโลกไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ในขณะนั้น MDGs มีเป้าหมายมุ่งเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนภายใต้ 8 เป้าหมายหลัก (องค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2558) ในขณะที่ SDGs ถูกสร้างขึ้นผ่านมุมมองการพัฒนาอย่างเป็นมิติ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหาร ภายใต้เป้าประสงค์ (Goals) 17 ข้อ ดังภาพที่ 2.7 เพื่อสร้างความมั่งคั่ง สันติภาพ และความยุติธรรม นำมาสู่

การมีอนาคตที่ดีและยั่งยืนแก่สำหรับประชาชน “ทุกคน” ท่ามกลางความท้าทายระดับมหภาคที่หลายประเทศทั่วโลกต่างกำลังเผชิญร่วมกันไม่ว่าจะเป็นความยากจน ความไม่เท่าเทียม สภาพภูมิอากาศอันแปรปรวน ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เป้าหมายทั้ง 17 ข้อของ SDGs จึงมีความเชื่อมโยงกันเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่จะ “ไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง” (องค์การสหประชาชาติประเทศไทย, 2558)

ภาพที่ 2.7 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
ที่มา: United Nations, 2018

เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ (No Poverty)

เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน (Zero Hungry)

เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย (Good Health and Well-being)

เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Quality Education)

เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน (Gender Equality)

เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (Clean Water and Sanitation)

เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน (Affordable and Clean Energy)

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน (Decent Work and Economic Growth)

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม (Industry, Innovation and Infrastructure)

เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ (Reduce Inequalities)

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิทัศน์ และยั่งยืน (Sustainable City and Community)

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน (Responsible Consumption and Production)

เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น (Climate Action)

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Life below Water)

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Life on Land)

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ (Peace, Justice and Strong Institution)

เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่งlobal การดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนการเงิน (Partnership for the Goals)

2.4.3.2 ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ คือ เป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีที่เข้ามาบริหารประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง มุ่งสร้างความมั่นคงในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน และความมั่นคงของมนุษย์จากภัยคุกคาม ทั้งที่เป็นภัยคุกคามแบบดั้งเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ความมั่นคงทางการทหารความมั่นคงแนวชายแดนและเกิดความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามและภัยพิบัติในรูปแบบใหม่ และโรคอุบัติใหม่ต่าง ๆ รวมทั้งการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งการพัฒนาภาคการผลิต ผู้ประกอบการ รวมทั้งสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และวางรากฐานที่แข็งแกร่งเพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อสร้างคนไทยที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย เคารพ กฎหมาย พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม พัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ เสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีและสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มุ่งเน้นการสร้าง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนทุกกลุ่มในสังคม สร้าง โอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง เสริมสร้างพลังทางสังคม สร้างความสมานฉันท์ในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นจัดระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ วางระบบบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้มีประสิทธิภาพใน 25 กลุ่มน้ำ พัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในทุกภาคเศรษฐกิจ พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ มุ่งเน้นระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ ยกกระตือรือร้นบริการประชาชนและการอำนวยความสะดวกของภาครัฐ ปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ พัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ต่อด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัยเป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

หากพิจารณาถึงประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการตามวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564 ที่ว่า “คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง ดำรงชีวิตอิสระ ในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน” (คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2560) พบว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มี 6 เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตคนพิการ คือ เป้าหมายที่ 1 ว่าด้วยการยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ เป้าหมายที่ 3 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย เป้าหมายที่ 4 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม เป้าหมายที่ 8 ว่าด้วยการจ้างงานเต็มที่และมีผลผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 11 ว่าด้วยการทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิ탄าน และยั่งยืน และเป้าหมายที่ 17 ว่าด้วยการเสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนการเงิน สำหรับยุทธศาสตร์ชาตินั้น มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตคนพิการ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีการให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลในด้านความเท่าเทียมกัน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งภายในสังคมและทำให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

นอกจากนี้ยังพบว่าประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการตามที่ระบุไว้ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและยุทธศาสตร์ชาติ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยหลักการสำคัญของแผนนี้ประกอบด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเน้น “คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคนทุกกลุ่มเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงนำไปสู่ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียมของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564 (คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2560) ได้แก่

- 1) การเสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง (Empowerment)
- 2) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ขจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง (Quality Management)

- 3) เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding)
- 4) สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility)
- 5) ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน (Linkage)

2.4.4 ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต (Quality of Life Index)

คุณภาพชีวิต (Quality of Life: QOL) ของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของบุคคลภายใต้บริบทสังคมและค่านิยมที่ตนอาศัยอยู่ โดยสัมพันธ์กับเป้าหมายในชีวิต ความคาดหวัง มาตรฐาน และรวมไปถึงความกังวลในจิตใจของแต่ละบุคคล ทั้งนี้คุณภาพชีวิตของบุคคลยังยึดโยงกับสุขภาพร่างกาย สภาพจิตใจ ความเชื่อส่วนบุคคล ความสัมพันธ์ทางสังคม และบทบาทที่เด่นชัดทางสังคม (WHOQOL Group, 1994) จากความสัมพันธ์อันซับซ้อนของทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยแวดล้อมทางสังคม คุณภาพชีวิตของบุคคลจึงมีความสัมพันธ์ต่อความเจ็บป่วยและการเสียชีวิต ดังนั้นงานวิจัยด้านสุขภาพจึงเริ่มมีการประเมินคุณภาพชีวิตขึ้นใน ค.ศ. 1970 เพื่อยกระดับการมีคุณภาพชีวิตของบุคคล (Federa et al., 2015) ทั้งเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส รวมไปถึงคนพิการ ปัจจุบันคุณภาพชีวิตจึงเป็นเสมือนตัวชี้วัดระดับมหภาคที่ให้ความสำคัญกับทุกด้านของชีวิตมนุษย์ทุกคน เกินกว่าคำว่า “สุขภาพ” เพียงอย่างเดียว (Harrison et al., 1996; Molzahn & Pagé, 2006)

การศึกษา QOL จำนวนมากได้ใช้ World Health Organization QOL (WHOQOL)-100 เป็นเครื่องมือในการวัดคุณภาพชีวิต โดยเครื่องมือดังกล่าวเป็นแบบสอบถาม 100 รายการ แบ่งเป็น 6 ด้าน ต่อมาได้มีการพัฒนาแบบสอบถามฉบับย่อ โดยลดเหลือเพียง 26 รายการ เรียกว่า WHOQOL-BREF (WHOQOL Group, 1998) ซึ่ง WHOQOL-BREF ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะภาวะวิสัย (Perceived Objective) และอัตวิสัย (Self-report Subjective) ในองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย (Physical Health) จิตใจ (Psychological Health) ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) และสภาพแวดล้อม (Environment) รายละเอียดดังตารางที่ 2.1 โดยมีข้อคำถามแยกเป็น 2 ประเด็น คือ การรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตโดยทั่วไป (Individual's overall perception of quality of life) และการรับรู้เกี่ยวกับสุขภาพโดยทั่วไป (Individual's overall perception of health) (WHOQOL Group, 1996) ซึ่ง WHOQOL-BREF เป็นเครื่องมือที่นักวิจัยด้านคุณภาพชีวิตนำมาใช้เป็นจำนวนมากเพราะมีค่าความเชื่อมั่น (Validity) และความเที่ยงตรง (Reliability) ที่เหมาะสม

ตารางที่ 2.1 รายละเอียดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของ WHOQOL-BREF

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต (Domain)	ความสัมพันธ์ภายในองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต (Facets incorporated within domains)
ด้านร่างกาย (Physical Health)	- กิจกรรมประจำวัน (Activities of daily living) - การใช้ยาหรือการรักษาความเจ็บป่วย (Dependence on medicinal substances and medical aids) - พลังกำลังและความอ่อนล้า (Energy and fatigue) - การเคลื่อนไหว (Mobility) - ความเจ็บปวดและความไม่สะดวกสบาย (Pain and discomfort) - การนอนหลับและพักผ่อน (Sleep and rest) - ความสามารถในการทำงาน (Work capacity)
ด้านจิตใจ (Psychological Health)	- รูปลักษณ์ทางร่างกาย (Bodily image and appearance) - อารมณ์เชิงลบ (Negative feelings) - อารมณ์เชิงบวก (Positive feelings) - ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) - ปัญญา/ศาสนา/ความเชื่อ (Spirituality/Religion/Personal beliefs) - การคิด การเรียนรู้ ความจำ และสมาธิ (Thinking, learning, memory and concentration)
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships)	- ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal relationships) - การสนับสนุนจากสังคม (Social support) - กิจกรรมทางเพศ (Sexual activity)
ด้านสภาพแวดล้อม (Environment)	- แหล่งเงินทุน (Financial resources) - การมีอิสระ ความปลอดภัย และความมั่นคง (Freedom, physical safety and security) - การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและสังคม รวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีบริเวณที่อยู่อาศัย (Health and social care: accessibility and quality of home environment) - โอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาทักษะ (Opportunities for acquiring new information and skills) - โอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการภายในชุมชน (Participation in and opportunities for recreation/leisure activities) - สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง การจราจร และสภาพภูมิอากาศ (Physical environment: Pollution/Noise/Traffic/Climate) - การคมนาคม (Transport)

ที่มา: WHOQOL Group, 1996

บทที่ 3

ระเบียบวิธีในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และคณะผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยนำเสนอแยกเป็นหัวข้อดังนี้

- 3.1 ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 การวัดค่าดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตคนพิการ
- 3.3 ระเบียบวิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” จำนวน 8 จังหวัด ประกอบด้วยจังหวัดกระบี่ ชอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิจิตร และอุดรธานี

3.1.2 ตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” 8 จังหวัด จำนวนรวมทั้งสิ้น 5,200 คน ประกอบด้วยตัวแทนคนพิการจากทุกอำเภอในแต่ละจังหวัด และครอบคลุมคนพิการทั้ง 7 ประเภท ได้แก่ ความพิการทางการเห็น ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ความพิการทางสติปัญญา ความพิการทางการเรียนรู้ และความพิการทางออทิสติก

เนื่องจากการวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษามาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินงานของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 8 จังหวัด ประกอบด้วยจังหวัดกระบี่ ชอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิจิตร และอุดรธานี จึงต้องศึกษาจากคนพิการที่จดทะเบียนคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ในการสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการสุ่มคนพิการจำนวน 5,200 คน จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่ดำเนินโครงการทั้ง 8 จังหวัด โดยคำนวณขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนคนพิการที่จดทะเบียนคนพิการในจังหวัดนั้น ๆ ผลการกำหนดขนาดตัวอย่างแสดงดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การกำหนดขนาดตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่างที่กำหนด
กระบี่	9,808	134
ชอนแก่น	61,687	2,026
เชียงใหม่	51,432	1,114
ชลบุรี	24,864	963
นนทบุรี	22,286	443
สงขลา	33,577	590

จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่างที่กำหนด
พิษณุโลก	30,030	100
อุดรธานี	43,780	100
จำนวนรวม	277,464	5,200

3.2 การวัดค่าดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตคนพิการ

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของคนพิการในแต่ละจังหวัด ตามดัชนีมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ 7 ดัชนี 8 องค์ประกอบ 26 ตัวชี้วัด

3.2.1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยมีรายละเอียดตัวชี้วัดดังภาพที่ 3.1

ดัชนีที่ 1

ด้านสิทธิและความเท่าเทียม

สำหรับดัชนีด้านสิทธิและความเท่าเทียม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 1.1 การมีบัตรประจำตัวคนพิการ
- ตัวชี้วัดที่ 1.2 การได้รับเบี้ยความพิการ
- ตัวชี้วัดที่ 1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย
- ตัวชี้วัดที่ 1.4 การดำเนินการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิ
- ตัวชี้วัดที่ 1.5 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิฯ

องค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มี 1 ตัวชี้วัด คือ

- ตัวชี้วัดที่ 1.2.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ

ภาพที่ 3.1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของดัชนีที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมและ พิทักษ์สิทธิ	1.1.1 การมีบัตรประจำตัวคนพิการ	บัตรประจำตัวคนพิการและสถานภาพบัตรฯ ○ 1. บัตรหมดอายุ และไม่ประสงค์จะต่ออายุบัตร ○ 2. บัตรหมดอายุ ประสงค์จะต่ออายุบัตร แต่ยังไม่ดำเนินการขอต่ออายุ	1. จัดกลุ่มคนพิการเป็น 2 กลุ่ม คือ 1 = คนพิการที่บัตรยังไม่หมดอายุ (คนพิการที่ตอบข้อ 1-4) 2 = คนพิการที่บัตรหมดอายุ (คนพิการที่ตอบข้อ 5)
			2. นำเสนอจำนวนและร้อยละของคนพิการที่ยังไม่หมดอายุ ทั้งใน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
		☐ 3. บัตรหมดอายุ และกำลังดำเนินการขอต่ออายุ ☐ 4. บัตรหมดอายุ ขอต่ออายุแล้ว อยู่ระหว่างรอรับบัตรใหม่ ☐ 5. บัตรยังไม่หมดอายุ วัน/เดือน/ปี้ที่ออกบัตร.....วัน/เดือน/ปี้ที่บัตรหมดอายุ.....	ภาพรวมและรายจังหวัด
1.1.2 การได้รับเบาะแสความผิด	คนพิการได้รับเบาะแสความผิดหรือไม่ ☐ 1. ไม่ต้องการ/ไม่ประสงค์จะรับเบาะแสความผิด	☐ 2. ต้องการรับเบาะแสความผิด โดยอยู่ในขั้นตอน ดังนี้ ☐ 1) ไม่ได้รับเบาะแส เพราะยังไม่ขึ้นทะเบียนรับเบาะแส ☐ 2) ไม่ได้รับเบาะแส อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียนรับเบาะแส ☐ 3) ขอขึ้นทะเบียนรับเบาะแสแล้ว รอรับเบาะแส ☐ 4) ได้รับเบาะแส แต่ได้รับต่ำกว่าสิทธิที่ควรได้รับ คือ.....บาท/เดือน ☐ 5) ได้รับเบาะแสตามสิทธิ คือ.....บาท/เดือน	1. เลือกเฉพาะคนพิการที่ต้องการเบาะแสความผิด เพื่อตรวจสอบสถานะการได้รับเบาะแสความผิด 2. จัดกลุ่มคนพิการที่ต้องการเบาะแสความผิดเป็น 2 กลุ่ม คือ 1 = คนพิการไม่ได้รับเบาะแส (คนพิการที่ตอบข้อ 1-3) 2 = คนพิการได้รับเบาะแส (คนพิการที่ตอบข้อ 4 และ 5) 3. นำเสนอจำนวนและร้อยละของคนพิการที่ได้รับเบาะแสความผิด ทั้งในภาพรวมและรายจังหวัด
1.1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย	<u>คนพิการหรือผู้ดูแล</u> รับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมายในเรื่องใดบ้าง โดยมีสิทธิคนพิการตามกฎหมายทั้งสิ้น 10 เรื่อง ให้คนพิการเลือกตอบว่า “รู้” หรือ “ไม่รู้” ในแต่ละเรื่อง		1. นับรวมจำนวนเรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมายที่คนพิการแต่ละคนรับรู้ จากทั้งหมด 10 ข้อ 2. นำเสนอจำนวนและร้อยละของคนพิการที่รับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมายในแต่ละข้อ 3. นำเสนอจำนวนและร้อยละของคนพิการ ตามจำนวนสิทธิคนพิการตามกฎหมายที่รับรู้
1.1.4 การดำเนินการร้องเรียนเรื่อง	1. <u>คนพิการ</u> เคยถูกละเมิดสิทธิหรือไม่ ☐ 1. ไม่เคย		1. นำเสนอจำนวนและร้อยละของคนพิการที่เคยและไม่เคยถูกละเมิดสิทธิ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
การละเมิดสิทธิและดำเนินการคุ้มครองสิทธิคนพิการ		○ 2. เคย ในเรื่อง.....ได้ดำเนินการร้องเรียนกับหน่วยงาน..... 2. <u>หากเคยถูกละเมิดสิทธิ</u> ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิฯ มีลักษณะใด ○ 1. คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับบริการให้ความรู้เรื่องสิทธิคนพิการ ○ 2. คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับบริการรับเรื่องราวการละเมิดสิทธิคนพิการ ○ 3. คนพิการหรือผู้ดูแลไม่สามารถดำเนินการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิและดำเนินการคุ้มครองสิทธิคนพิการได้ ○ 4. คนพิการหรือผู้ดูแลสามารถดำเนินการร้องเรียนตามระบบของกฎหมายเพื่อให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิ ○ 5. เรื่องที่คนพิการหรือผู้ดูแลร้องเรียนได้รับการพิจารณา และดำเนินการตามขั้นตอนจนได้รับข้อยุติ	2. เลือกเฉพาะคนพิการที่เคยถูกละเมิดสิทธิ 3. นำเสนอจำนวนและร้อยละของคนพิการ จำแนกตามผลการดำเนินการหลังจากการร้องเรียนเรื่องการถูกละเมิดสิทธิ
1.1.5 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิตามมาตรา 20 พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2556		<u>คนพิการ</u> สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิตามมาตรา 20 พ.ร.บ. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2556 เรื่องใดบ้าง <u>คำอธิบาย</u> : ให้คนพิการเลือกตอบ 2 ประเด็น คือ ความต้องการและการเข้าถึงสิทธิตามมาตรา 20 ซึ่งมีทั้งหมด 10 ข้อ โดยมีเงื่อนไขว่าคนพิการที่จะตอบเรื่องการเข้าถึงสิทธิได้นั้นจะต้องเป็นคนพิการที่ต้องการเข้าถึงสิทธิเท่านั้น	1. เลือกเฉพาะคนพิการที่ต้องการเข้าถึงสิทธิตามมาตรา 20 จำแนกรายข้อ 2. นำเสนอจำนวนคนพิการที่ต้องการเข้าถึงสิทธิตามมาตรา 20 และร้อยละของคนพิการที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการจำแนกรายข้อ
องค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	1.2.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก	<u>คนพิการหรือผู้ดูแล</u> สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการจากสื่อใน	1. เลือกเฉพาะคนพิการที่ต้องการเข้าถึงช่องทางที่รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของคน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
ข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่างๆ	รูปแบบใดบ้าง คำอธิบาย : ให้คนพิการเลือกตอบ 2 ประเด็น คือ ความต้องการและการเข้าถึงช่องทางที่รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ ซึ่งมีทั้งหมด 8 ข้อ โดยมีเงื่อนไขว่าคนพิการที่จะตอบเรื่องการเข้าถึงสิทธิได้นั้นจะต้องเป็นคนพิการที่ต้องการเข้าถึงสิทธิเท่านั้น	พิจารณา จำนวนคนพิการที่ต้องการเข้าถึงช่องทางที่รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ และร้อยละของคนพิการที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ จำแนกรายข้อ	

3.2.2 ด้านสุขภาวะคนพิการ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3.2

ดัชนีที่ 2

ด้านสุขภาวะคนพิการ

ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 2.1.1 การได้รับบริการตามระบบสาธารณสุข

ตัวชี้วัดที่ 2.1.2 ความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาวะองค์รวม

ตัวชี้วัดที่ 2.1.3 การตรวจสุขภาพประจำปี

ภาพที่ 3.2 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 2 ด้านสุขภาวะคนพิการ

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 2 ด้านสุขภาวะคนพิการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 2 ด้านสุขภาวะคนพิการ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
	2.1.1 การได้รับบริการตามระบบสาธารณสุข	<u>คนพิการ</u> ได้รับการบริการตามระบบสาธารณสุขตาม พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยเรื่องสิทธิประโยชน์ของคนพิการหรือไม่อย่างไร คำอธิบาย : ให้คนพิการเลือกตอบ 2	1. จำแนกบริการสาธารณสุขตามความจำเป็นของความต้องการคนพิการแต่ละประเภท ดังนี้ 1) ทางกายภาพ ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 4 5 19 20 21 22 23 24 25 และ 26

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
		ประเด็น คือ ความต้องการและการเข้าถึงบริการตามระบบสาธารณสุขของคนพิการซึ่งมีทั้งหมด 26 ข้อ โดยมีเงื่อนไขว่าคนพิการที่จะตอบเรื่องการเข้าถึงสิทธิได้นั้นจะต้องเป็นคนพิการที่ต้องการเข้าถึงสิทธิเท่านั้น	2) ทาง การได้ยินหรือการสื่อความหมาย ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 4 5 8 14 15 16 19 21 22 23 24 25 และ 26 3) ทาง การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 4 5 6 7 12 13 16 17 19 21 22 23 24 25 และ 26 4) ทาง จิตใจหรือพฤติกรรม ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 5 7 9 10 11 13 18 19 21 22 23 24 และ 25 5) ทางสติปัญญา ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 5 6 7 8 11 12 13 18 19 21 22 23 24 25 และ 26 6) ทาง การเรียนรู้ (LD) ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 5 7 9 10 11 12 13 16 17 18 19 21 22 23 24 และ 25 7) ทาง ออทิสติก ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 5 6 7 8 9 10 11 12 13 16 17 18 19 21 22 23 24 และ 25 8) พิกัดซ้ำซ้อน (พิการมากกว่า 1 ประเภท) ประกอบด้วยข้อ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 และ 26 2. เลือกเฉพาะคนพิการที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุข จำแนกรายข้อและประเภทความพิการ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
			3. นำเสนอจำนวนคนพิการที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และร้อยละของคนพิการที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ จำแนกรายชื่อและประเภทความพิการ
2.1.2 ความรู้ความเข้าใจ การดูแลสุขภาวะองค์รวม	คนพิการหรือผู้ดูแล มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองของคนพิการด้านใดบ้าง คำอธิบาย : ให้คนพิการเลือกตอบ 2 ประเด็น คือ การรับรู้และความสามารถในการอธิบาย/ถ่ายทอด/แสดงพฤติกรรมจากการรับรู้ในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 6 ข้อ โดยมีเงื่อนไขว่าคนพิการที่จะตอบเรื่องความสามารถในการอธิบาย/ถ่ายทอด/แสดงพฤติกรรมได้นั้นจะต้องเป็นคนพิการที่มีการรับรู้ในเรื่องนั้นเท่านั้น	1. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเอง จำแนกรายชื่อ 2. เลือกเฉพาะคนพิการที่มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเอง 3. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่สามารถอธิบายและ/หรือถ่ายทอดและ/หรือแสดงพฤติกรรมในการรับรู้แต่ละเรื่อง	
2.1.3 การตรวจสุขภาพประจำปี	คนพิการ เคยได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี หรือไม่ อย่างไร ○ 1. ไม่เคยรับการตรวจ เพราะ... ○ 2. ได้รับตรวจสุขภาพประจำปีแบบไม่ต่อเนื่อง ตามความสะดวก ○ 3. ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีนาน ๆ ครั้ง (มากกว่า 2 ปี/ครั้ง) ○ 4. ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีเป็นประจำ ปีเว้นปี (2 ปี/ครั้ง) ○ 5. ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเป็นประจำทุกปี	นำเสนอร้อยละของคนพิการจำแนกตามความถี่ในการตรวจสุขภาพประจำปี	

3.2.3 ด้านการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3.3

ดัชนีที่ 3

ด้านการศึกษา

ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3.1.1 คนพิการที่กำลังศึกษาอยู่และได้รับการจัดการศึกษา

อย่างเต็มตามศักยภาพ

ตัวชี้วัดที่ 3.1.2 การได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3.1.3 การสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นของการศึกษา

หรือตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ภาพที่ 3.3 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 3 ด้านการศึกษา

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 3 ด้านการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 3 ด้านการศึกษา

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
	3.1.1 คนพิการที่กำลังศึกษาอยู่และได้รับการจัดการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ	ไม่มีคำถามสำหรับตัวชี้วัดนี้	
	3.1.2 การได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา	คนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ ได้รับการสนับสนุนหรือความช่วยเหลือหรือในการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่ศึกษาอยู่หรือไม่ อย่างไร ○ 1. ไม่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือด้านการศึกษาในสถาบันการศึกษา ○ 2. ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	1. จำแนกคนพิการเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) คนพิการที่ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา (คนพิการที่เลือกตอบข้อ 1) 2) คนพิการที่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา (คนพิการที่เลือกตอบข้อ 2-5) 2. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่ไม่ได้รับการสนับสนุนและได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
		☐ 3. ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ ☐ 4. ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมทั้งมีบุคลากรทางการศึกษาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ ☐ 5. สถาบันการศึกษาจัดให้มีบุคลากรติดตามผลเป็นระยะ ๆ	3. เลือกเฉพาะคนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ และนำเสนอร้อยละของคนพิการที่ได้รับการสนับสนุนทางการศึกษา จำแนกตามรูปแบบของการสนับสนุน เทียบกับคนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ทั้งหมด
3.1.3 การสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นของการศึกษาหรือตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	ความสามารถสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของ คนพิการ เป็นอย่างไร	☐ 1. ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษา รายบุคคลภายในเวลาที่กำหนด ☐ 2. สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษา รายบุคคล แต่ใช้ระยะเวลามากกว่าที่กำหนด ☐ 3. สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษา รายบุคคลในระยะเวลาที่กำหนด	นำเสนอร้อยละของคนพิการ จำแนกตามความสามารถในการสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษา

3.2.4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดัง ภาพที่ 3.4

ดัชนีที่ 4

ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้

ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 4.1.1 การได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.2 การสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.3 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.4 การมีอาชีพ และมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.5 การได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริหารจัดการหางานของคนพิการ

ภาพที่ 3.4 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
	4.1.1 การได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ	คำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงานที่คนพิการได้รับมีลักษณะอย่างไร ○ 1. คน พิ การ ไม่ ได้ รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพ ○ 2. คนพิการได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพ แต่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัดและความพร้อมของตนเอง ○ 3. คนพิการได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงาน รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก	นำเสนอร้อยละของคนพิการ จำแนกตามลักษณะการได้รับคำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงานของคนพิการ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
		สะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพความถนัดและความพร้อมของตนเอง	
4.1.2 การสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก	คนพิการ ได้รับการอบรมหรือศึกษาหลักสูตรฝึกวิชาชีพหรือไม่อย่างไร ○ 1. ไม่ได้รับการอบรม เพราะ..... ○ 3. เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ (ระบุ).... แต่ไม่สามารถสำเร็จการ ศึกษา ได้ตามหลักสูตร เนื่องจาก..... ○ 5. เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ (ระบุ).....และสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร	นำเสนอร้อยละของคนพิการจำแนกตามลักษณะการได้รับการอบรมหรือศึกษาหลักสูตรฝึกวิชาชีพของคนพิการ	
4.1.3 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ	คนพิการ ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพหรือไม่ ○ 1. ไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ เพราะ..... ○ 2. สามารถเข้าถึงและได้รับเงินกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพจากหน่วยงาน.....โดยได้ตามความต้องการจำเป็นได้เพียงบางส่วนประมาณร้อยละ.....ของจำนวนที่ขอกู้ยืม ○ 3. สามารถเข้าถึงและได้รับเงินกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพจากหน่วยงาน.....ได้ตามความต้องการจำเป็น ○ 4. สามารถวางแผนการใช้เงินกู้ได้ตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนด ○ 5. การประกอบอาชีพจากเงินกู้นั้น ๆ สามารถสร้างรายได้ให้แก่	นำเสนอร้อยละของคนพิการจำแนกตามลักษณะการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพของคนพิการ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
		คนพิการ	
4.1.4 การมีอาชีพ และมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ	คนพิการ ได้ประกอบอาชีพหรือไม่ ☐ 1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ เพราะ..... ที่มาของรายได้ ☐ 1) ไม่มีรายได้ ต้องพึ่งพาผู้อื่น (ระบุ)..... ☐ 2) มีรายได้ จาก (ระบุ)..... ☐ 2. ประกอบอาชีพ ระบุ..... ลักษณะการประกอบอาชีพของ คนพิการ ☐ 1) เป็นกลุ่มอาชีพ ☐ 2) ส่วนตัว ระยะเวลาในการดำเนินการ.....ปีเดือน รายได้ต่อเดือน บาท	1. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่ประกอบอาชีพและไม่ประกอบอาชีพ 2. เลือกเฉพาะคนพิการที่ประกอบอาชีพ 3. คำนวณรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคน พิการที่ประกอบอาชีพ	
4.1.5 การได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางานของคนพิการ	คนพิการ เคยใช้ระบบบริการจัดหางานคนพิการหรือไม่ ☐ 1. ไม่เคยใช้บริการระบบจัดหางานคนพิการ และมีสถานภาพปัจจุบัน ดังนี้ ☐ 1) ไม่ได้รับการจ้างงานจากหน่วยงานใดเลย ☐ 2) ได้รับการจ้างงานจาก (ระบุหน่วยงานที่จ้าง)..... ☐ 2. เคยใช้บริการ โดย ☐ 1) ไม่ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน ☐ 2) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน แต่เป็นงานลักษณะการจ้างเป็นครั้งคราว	1. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่เคยใช้งานและไม่เคยใช้งานระบบบริการจัดหางานคนพิการ 2. เลือกเฉพาะคนที่เคยใช้งานระบบบริการจัดหางานคนพิการ 3. นำเสนอร้อยละของคนพิการ จำแนกตามผลลัพธ์จากการใช้งานระบบบริการจัดหางานคนพิการ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
		○ 3) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน เป็นงานลักษณะชั่วคราว ภายในระยะเวลาช่วงหนึ่ง (เช่น 3 เดือน 6 เดือน) ระยะเวลาการจ้างงาน.....เดือน ○ 4) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน เป็นงานลักษณะชั่วคราว รายปี ○ 5) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน โดยได้รับการบรรจุเป็นพนักงานประจำ	

3.2.5 ด้านการออกสู่สังคม ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3.5

ดัชนีที่ 5

ด้านการออกสู่สังคม

ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 การได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 5.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

ตัวชี้วัดที่ 5.1.3 การได้รับบริการ

1) การมีผู้ช่วยคนพิการ

2) การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

3) การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล

ตัวชี้วัดที่ 5.1.4 การได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 5.1.5 การรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือ กันเอง

ตัวชี้วัดที่ 5.1.6 การมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน

โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ

ภาพที่ 3.5 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 5 ด้านการออกสู่สังคม

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 5 ด้านการออกสู่สังคม มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาระดับชั้นที่ 5 ด้านการออกสู่สังคม

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
	5.1.1 การได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง	1. <u>คนพิการ</u> มีการกำหนดเป้าหมาย (เช่น การลุกจากเตียง ไปนั่งรถเข็น) เพื่อการออกสู่สังคมหรือไม่ ☐ 1. ไม่ได้กำหนด (ไม่ต้องตอบข้อ 2) ☐ 2. กำหนด (ระบุ) 2. <u>คนพิการที่กำหนดเป้าหมาย</u> ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะเพื่อบรรลุเป้าหมาย (เช่น การฝึกนั่ง การขยับร่างกาย) หรือไม่ ☐ 1. ได้รับ ในเรื่องใดบ้าง.....จากหน่วยงานใด..... ☐ 2. ไม่ได้รับ เพราะ	1. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่กำหนดและไม่กำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคม 2. เลือกเฉพาะคนพิการที่มีการกำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคม 3. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่ได้รับและไม่ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะเพื่อบรรลุเป้าหมาย
	5.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	<u>คนพิการ</u> ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสังคมหรือไม่ 1. <u>คนพิการ</u> ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสังคมหรือไม่ ☐ 1. ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ☐ 2. เข้าร่วมกิจกรรม ในด้าน.... 2. การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของ<u>คนพิการ</u> มีลักษณะอย่างไร ☐ 1. มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมฯ ไม่เข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน ☐ 2. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมฯ หรือในกรณีที่ไมแสดงความต้องการเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน แต่เมื่อถูกชักชวนจะยอมเข้าร่วมน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครั้งที่ชักชวน โดยต้องการ	1. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่เคยและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม 2. นำเสนอร้อยละของคนพิการจำแนกตามลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
		คำแนะนำและช่วยเหลือมาก ○ 3. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมฯ หรือในกรณีที่ ไม่แสดงความอยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน แต่เมื่อถูกชักชวนจะยอมเข้าร่วมมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครั้งที่ชักชวน ทั้งนี้ต้องการคำแนะนำและช่วยเหลือบ้าง ○ 4. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมฯ อยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงานเป็นส่วนใหญ่ โดยต้องการคำแนะนำเล็กน้อย ○ 5. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมยามว่าง อยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ	
5.1.3 การได้รับบริการการมีผู้ช่วยคนพิการ การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และการช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล	คนพิการ ได้รับบริการในเรื่องต่อไปนี้ หรือไม่ อย่างไร คำอธิบาย : ให้คนพิการเลือกตอบ 2 ประเด็น คือ ความต้องการบริการและการได้รับบริการสำหรับคนพิการ 3 ด้าน โดยมีเงื่อนไขว่าคนพิการที่จะตอบเรื่องการได้รับบริการสำหรับคนพิการ 3 ด้านนั้น จะต้องเป็นคนพิการที่มีความต้องการบริการด้านนั้น ๆ เท่านั้น	1. เลือกเฉพาะคนพิการที่ต้องการบริการสำหรับคนพิการ จำแนกตามการบริการ 2. นำเสนอจำนวนคนพิการที่ต้องการบริการสำหรับคนพิการ และร้อยละของคนพิการที่ได้รับบริการตามความต้องการ จำแนกตามการบริการ	
5.1.4 การได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี	ผลจากการรับการอบรมในการอยู่ร่วมกับ ครอบครัวก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวของ คนพิการ ในลักษณะใด ○ 1. คนพิการหรือผู้ดูแลไม่ได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกใน	นำเสนอร้อยละของคนพิการ จำแนกตามผลลัพธ์จากการได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
	ในตนเอง	ครอบครัว ☐ 2. คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว ☐ 3. ครอบครัวของคนพิการที่ผ่านการอบรมฯ สามารถพูดคุยกับคนพิการเข้าใจกันบ้างบางครั้ง ☐ 4. ครอบครัวของคนพิการที่ผ่านการอบรมฯ สามารถพูดคุยกันโดยเข้าใจเป้าหมายของการอยู่ร่วมกันเป็นอย่างดี ☐ 5. ครอบครัวของคนพิการที่ผ่านการอบรมฯ มีสัมพันธภาพที่สามารถดำรงชีวิตร่วมกันด้วยความเข้าใจและเอื้ออาทรต่อกัน	
5.1.5 การรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเอง	คนพิการมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือชมรมหรือไม่ อย่างไร ☐ 1. ไม่มีการรวมกลุ่ม/ชมรมคนพิการฯ เพราะ..... ☐ 2. มีการรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองอย่างไม่เป็นทางการ ☐ 3. มีการรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองโดยจัดให้มีโครงสร้างการบริหารกลุ่มในรูปกรรมการหรือรูปแบบอื่น ๆ ☐ 4. กลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการมีการจัดกิจกรรมช่วยเหลือกันอย่างต่อเนื่อง ☐ 5. กลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสมาชิกและชุมชน	นำเสนอร้อยละของคนพิการ จำแนกตามลักษณะการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือชมรมของคนพิการ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
5.1.6 การมีส่วนร่วมประชุม กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ	คนพิการหรือผู้ดูแล มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมกับหน่วยงานราชการในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการหรือไม่ อย่างไร	☐ 1. ไม่มีส่วนร่วมประชุมฯ เพราะ..... ☐ 2. มีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ ☐ 3. คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับการแต่งตั้งเป็น คณะทำงาน/ คณะกรรมการของหน่วยงานระดับตำบล เพื่อมีส่วนนำเสนอกิจกรรม โครงการ แผนงาน ☐ 4. คนพิการหรือผู้ดูแลสามารถเป็นผู้นำในการจัดทำ แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเสนอหน่วยงานต่าง ๆ ☐ 5. แผนงาน โครงการที่คนพิการหรือผู้ดูแลเป็นผู้เสนอ ได้รับการพิจารณาหรือบรรจุในแผนระดับตำบลหรือในหน่วยงานต่าง ๆ	นำเสนอร้อยละของคนพิการ จำแนกตามลักษณะการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมกับหน่วยงานราชการในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ

3.2.6 งานกีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3.6

ดัชนีที่ 6

ด้านกีฬาและนันทนาการ

ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 6.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการ

ภาพที่ 3.6 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 6 ด้านกีฬาและนันทนาการ

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 6 ด้านกีฬาและนันทนาการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 6 ด้านกีฬาและนันทนาการ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
	6.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการ	การเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการสอดคล้องกับเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร ☐ 1. คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่ไม่ตรงกับความต้องการ ☐ 3. คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการแต่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ☐ 5. คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรลุเป้าหมาย	นำเสนอร้อยละของคนพิการ จำแนกตามสอดคล้องกับเป้าหมายของคนพิการในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ

3.2.7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3.7

ดัชนีที่ 7

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 7.1.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก

ในหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน

ตัวชี้วัดที่ 7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณะ

ภาพที่ 3.7 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษาดังดัชนีที่ 7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
	7.1.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน	คนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานราชการและเอกชนได้หรือไม่ อย่างไร ☐ 1. ไม่สามารถเข้าถึง/ไม่เคยใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ☐ 2. สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้ ☐ 1) ด้านอาคารสถานที่ (ระบุ)..... ☐ 2) ระบบคมนาคมขนส่ง (ระบุ)..... ☐ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ (ระบุ)..... ☐ 4) อื่น ๆ ระบุ.....	1. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่เข้าถึงและไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานราชการและเอกชน 2. เลือกเฉพาะคนที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานราชการและเอกชน 3. นำเสนอร้อยละของคนพิการที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานราชการและเอกชนในด้านต่าง ๆ
	7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้	คนพิการ มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงาน	1. นำเสนอระดับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงาน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	คำถามสำหรับตัวชี้วัด	รูปแบบการวิเคราะห์และการนำเสนอ
ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ	ราชการและเอกชนในระดับใด โดย	ราชการโดยเฉลี่ย และร้อยละของ	ราชการโดยเฉลี่ย และร้อยละของ
	มีระดับความพึงพอใจให้เลือกตอบ	คนพิการจำแนกตามระดับความ	คนพิการจำแนกตามระดับความ
	สะดวกสาธารณะ	5 ระดับ ได้แก่	พึงพอใจ
	1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย	2. นำเสนอระดับความพึงพอใจต่อสิ่ง	อำนวยความสะดวกในหน่วยงาน
	3 = ปานกลาง 4 = มาก และ	เอกชนโดยเฉลี่ย และร้อยละของ	คนพิการจำแนกตามระดับความ
	5 = มากที่สุด	พึงพอใจ	

3.3 ระเบียบวิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของคนพิการ

ส่วนที่ 4 ข้อสังเกต/ความเห็น (ของผู้สัมภาษณ์หรือผู้ดูแลคนพิการ)

สำหรับข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตคนพิการ ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน และส่วนที่ 2 ข้อมูลมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล และกำหนดค่าสูญหาย (Missing Value) ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบคำถาม หรือคำตอบไม่ตรงกับคำถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการที่กำหนดในหัวข้อที่ 3.2

3. สรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ปี 2562 เป็นการสำรวจสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดที่มีการดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ชอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิชณุโลก และอุดรธานี รวมทั้งสิ้น 8 จังหวัด ผลการศึกษาแสดงรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้

4.1 ประชากรและตัวอย่าง

การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาในจังหวัดที่มีการดำเนินโครงการ “เมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City)” ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ชอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิชณุโลก และอุดรธานี รวมทั้งสิ้น 8 จังหวัด โดยตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการในพื้นที่โครงการฯ กำหนดขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 5,200 คน จากจำนวนคนพิการที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด 277,464 คน ใน 8 จังหวัด (ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2562) โดยจำนวนตัวอย่างที่ตอบกลับภายในระยะเวลาที่กำหนดและมีความครบถ้วนสมบูรณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 4,500 คน คิดเป็นร้อยละ 86.54 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

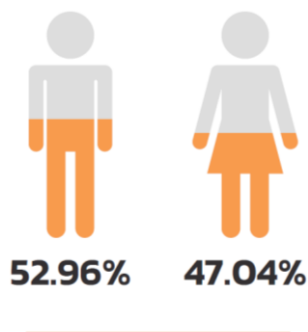
ตารางที่ 4.1 สัดส่วนจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรายจังหวัด

จังหวัด	คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการ	จำนวนตัวอย่างที่กำหนด	จำนวนตัวอย่างที่ตอบกลับ	ร้อยละของการตอบกลับ
กระบี่	9,808	134	134	100
ชอนแก่น	61,687	2,026	1,708	84.30
เชียงใหม่	51,432	1,114	1,114	100
ชลบุรี	24,864	963	343	35.62
นนทบุรี	22,286	443	442	99.77
สงขลา	33,577	590	559	94.75
พิษณุโลก	30,030	100	100	100
อุดรธานี	43,780	100	100	100
จำนวนรวม	277,464	5,200	4,500	86.54

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับงานวิจัยนี้ต้องประกอบด้วยตัวแทนคนพิการจากทุกอำเภอในแต่ละจังหวัดที่กำหนดในตารางที่ 4.1 และต้องประกอบด้วยคนพิการทั้ง 7 ประเภท ได้แก่ ความพิการทางการเห็น ความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ความพิการทางสติปัญญา ความพิการทางการเรียนรู้ (LD) และความพิการทางออทิสติก

4.2 เพศของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4,500 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีจำนวน 2,383 คน คิดเป็นร้อยละ 52.96 และเป็นเพศหญิงจำนวน 2,117 คน คิดเป็นร้อยละ 47.04 ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

4.3 ประเภทความพิการของกลุ่มตัวอย่าง

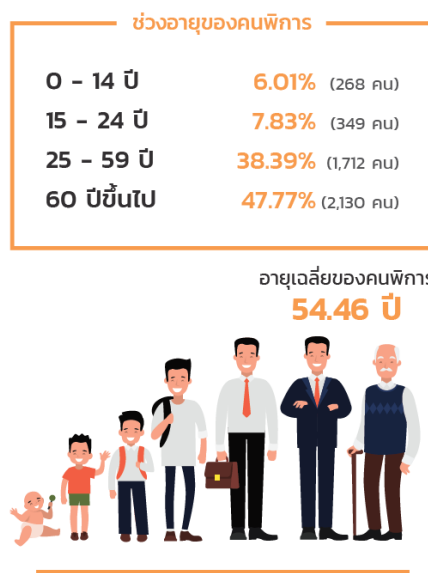
จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4,500 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ให้ข้อมูลประเภทความพิการมีจำนวน 87 คน และให้ข้อมูลทั้งหมด 4,413 คน สามารถจำแนกคนพิการตามประเภทความพิการได้เป็น 7 ประเภท และความพิการซ้ำซ้อนอีก 1 ประเภท โดยจำนวนและร้อยละของคนพิการแต่ละประเภทแสดงดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทความพิการ

4.4 อายุของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเรื่องอายุมีจำนวน 4,459 คน โดยพบว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ 54.46 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.77 ของคนพิการที่ให้ข้อมูล รองลงมา คือ อายุ 25-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.39 ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ และอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

4.5 อาชีพและรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4,500 คน มีคนพิการที่ให้ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพทั้งสิ้น 4,135 คน โดยพบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีคนพิการที่ประกอบอาชีพเพียง 742 คน หรือร้อยละ 17.94 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ดังภาพที่ 4.4 โดยคนพิการที่ประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน และปศุสัตว์)

ภาพที่ 4.4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพ

4.6 การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง 4,500 คน มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งสิ้น 4,348 คน โดยพบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.04 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล รองลงมา คือ ไม่สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.63 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลื่ออยู่ระหว่างการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.34 ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะการศึกษา

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 77.09 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 10.60 และร้อยละ 6.93 ตามลำดับ มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 1.76 ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

4.7 มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในภาพรวมของประเทศ

ในการสำรวจคุณภาพชีวิตคนพิการครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามชุดนี้พัฒนาขึ้นจากมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) โดยนักวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2560 และใช้เก็บข้อมูลในปีดังกล่าว หลังจากนั้นแบบสอบถามได้รับการปรับปรุงโดยนักวิชาการอิสระในปี พ.ศ. 2561 และใช้เก็บข้อมูลในปีดังกล่าว มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประกอบด้วย 7 ดัชนี ดังภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.7 ดัชนี 7 ด้านของมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่พัฒนาโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.)

หลังจากที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเสร็จสิ้น คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยจำแนกตามดัชนี 7 ด้านของมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

4.7.1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยมีรายละเอียดตัวชี้วัดดังภาพที่ 4.8

ดัชนีที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม

สำหรับดัชนีด้านสิทธิและความเท่าเทียม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 1.1.1 การมีบัตรประจำตัวคนพิการ
- ตัวชี้วัดที่ 1.1.2 การได้รับเบี้ยความพิการ
- ตัวชี้วัดที่ 1.1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย
- ตัวชี้วัดที่ 1.1.4 การดำเนินการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิ
- ตัวชี้วัดที่ 1.1.5 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิฯ

องค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มี 1 ตัวชี้วัด คือ

- ตัวชี้วัดที่ 1.2.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร
- ด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ

ภาพที่ 4.8 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของดัชนีที่ 1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม

ตัวชี้วัดที่ 1.1.1 การมีบัตรประจำตัวคนพิการ

ในการสำรวจการมีบัตรประจำตัวคนพิการของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งสิ้น 4,377 คน โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบัตรประจำตัวคนพิการและบัตรยังไม่หมดอายุมีจำนวน 4,129 คน คิดเป็นร้อยละ 94.33 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ส่วนอีกร้อยละ 5.67 นั้นไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการหรือบัตรหมดอายุ ดังภาพที่ 4.9

94.33%
มีบัตรและบัตรยังไม่หมดอายุ

5.67%
ไม่มีบัตร/บัตรหมดอายุ

ภาพที่ 4.9 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

ตัวชี้วัดที่ 1.1.2 การได้รับเบี้ยความพิการ

ในการสำรวจการได้รับเบี้ยความพิการจากกลุ่มตัวอย่าง 4,500 คน มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งสิ้น 4,344 คน โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเบี้ยความพิการมีจำนวน 4,287 คน คิดเป็นร้อยละ 98.69 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ดังภาพที่ 4.10

98.69%
ได้รับเบี้ยความพิการ

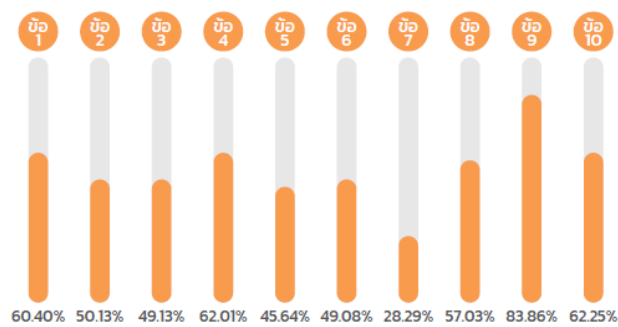
1.31%
ไม่ได้รับเบี้ยความพิการ

ภาพที่ 4.10 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเบี้ยความพิการ

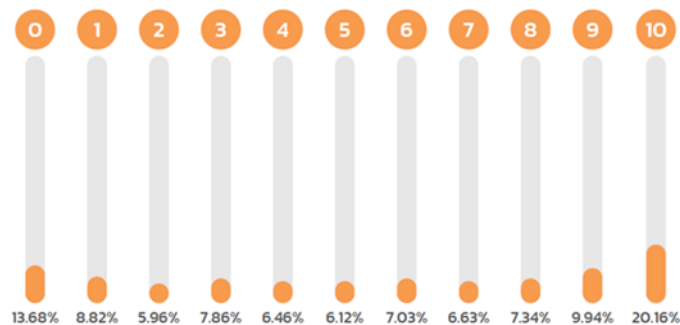
ตัวชี้วัดที่ 1.1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย

ในการสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการตามกฎหมายของกลุ่มตัวอย่าง 4,500 คน มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งสิ้น 4,196 คน โดยพบว่า ข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ เป็นสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.86 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล รองลงมา คือ ข้อที่ 10 การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ผู้ช่วยคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการ และข้อที่ 4 การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างรับรู้จำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 62.25 และร้อยละ 62.01 ตามลำดับ ส่วนสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ น้อยที่สุด คือ ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ คิดเป็นร้อยละ 28.29 ดังภาพที่ 4.11

ภาพที่ 4.11 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้สิทธิคนพิการ จำแนกรายข้อ

เมื่อพิจารณาจากจำนวนสิทธิที่รับรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้สิทธิทั้ง 10 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 20.16 รองลงมา คือ ไม่รับรู้สิทธิเลย คิดเป็นร้อยละ 13.68 รับรู้สิทธิ 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 9.94 และรับรู้สิทธิ 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 8.82 ตามลำดับ ดังภาพที่ 4.12

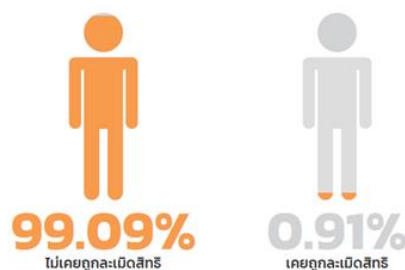

ภาพที่ 4.12 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้สิทธิคนพิการ จำแนกตามจำนวนสิทธิที่รับรู้

ตัวชี้วัดที่ 1.1.4 การดำเนินการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิ

จากการสำรวจเกี่ยวกับการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิ มีคนพิการที่ตอบคำถามข้อนี้จำนวน 4,381 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยถูกละเมิดสิทธิมีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 0.91 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ในจำนวนผู้ที่เคยถูกละเมิดสิทธิ มีเพียง 16 คนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิ ดังภาพที่ 4.13

ภาพที่ 4.13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยถูกละเมิดสิทธิ และผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิ

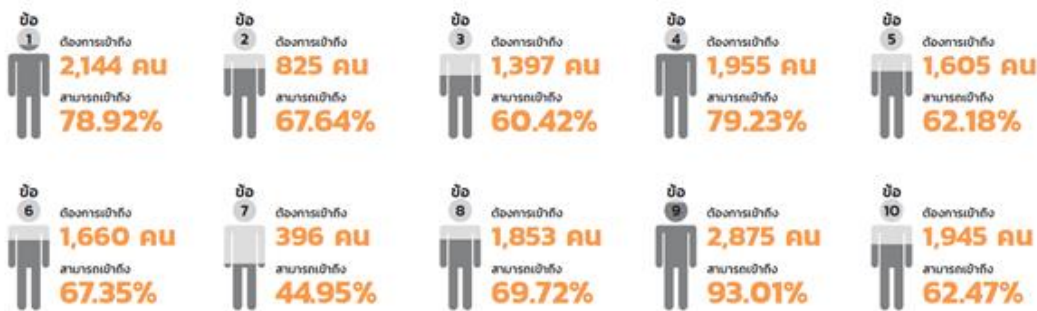

ตัวชี้วัดที่ 1.1.5 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการตามมาตรา 20

จากการสำรวจการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 (ภาพที่ 4.14) พบว่า ข้อ 9 เบียดเบียนพิการ เป็นสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.01 รองลงมา คือ ข้อ 4 การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และข้อ 1 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 79.23 และร้อยละ 78.92 ตามลำดับ ดังภาพที่ 4.15

- ข้อที่ 1 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์
 ข้อที่ 2 การศึกษา
 ข้อที่ 3 การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ
 ข้อที่ 4 การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม
 ข้อที่ 5 การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการช่วยเหลือทางกฎหมาย
 ข้อที่ 6 ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร
 ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ
 ข้อที่ 8 เครื่องช่วยความพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ
 ข้อที่ 9 เบียดเบียนพิการ
 ข้อที่ 10 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ผู้ช่วยคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการ

ภาพที่ 4.14 สิทธิคนพิการตามมาตรา 20

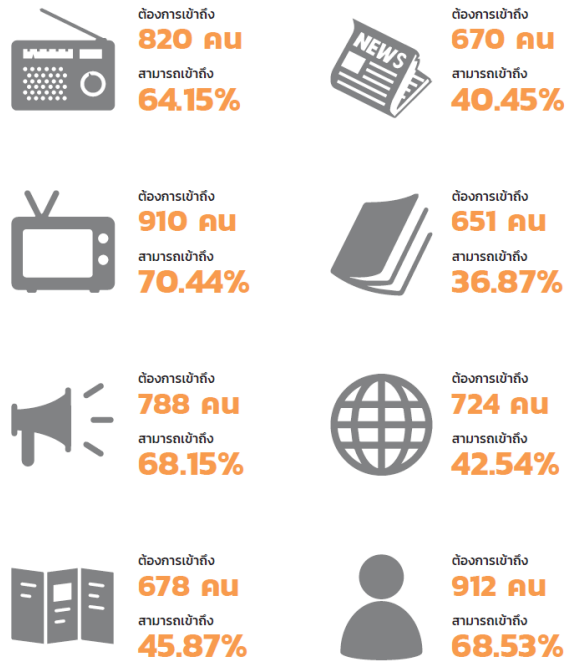

ภาพที่ 4.15 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรา 20

ตัวชี้วัดที่ 1.2.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ

จากการสำรวจการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการตอบคำถามข้อนี้ 2,379 คน พบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ สื่อบุคคล (เพื่อน คนรู้จัก และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ) จำนวน 912 คน รองลงมา คือ โทรศัพท์ จำนวน 910 คน และวิทยุ จำนวน 820 คน สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากที่สุด คือ โทรศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 70.44 รองลงมา คือ สื่อบุคคล คิดเป็นร้อยละ 68.53 และวิทยุชุมชน/เสียงตามสาย/หออกระจายข่าว คิดเป็นร้อยละ 68.15 สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้น้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 36.87 ดังภาพที่ 4.16

ภาพที่ 4.16 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการใช้สื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ

4.7.2 ด้านสุขภาวะคนพิการ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 4.17

ดัชนีที่ 2

ด้านสุขภาวะคนพิการ

ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 2.1.1 การได้รับการบริการตามระบบสาธารณสุข
- ตัวชี้วัดที่ 2.1.2 ความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาพองค์รวม
- ตัวชี้วัดที่ 2.1.3 การตรวจสุขภาพประจำปี

ภาพที่ 4.17 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 2 ด้านสุขภาวะคนพิการ

ตัวชี้วัดที่ 2.1.1 การได้รับบริการตามระบบสาธารณสุข

การบริการตามระบบสาธารณสุขสำหรับคนพิการ มีทั้งสิ้น 26 ด้าน ครอบคลุมความพิการทุกประเภท ซึ่งคนพิการแต่ละประเภทมีความจำเป็นในการใช้บริการระบบสาธารณสุขที่แตกต่างกัน การนำเสนอจึงแยกประเภทความพิการและบริการสาธารณสุขตามความจำเป็นของประเภทความพิการทั้ง 7 ประเภท ดังนี้

1) ความพิการทางการเห็น

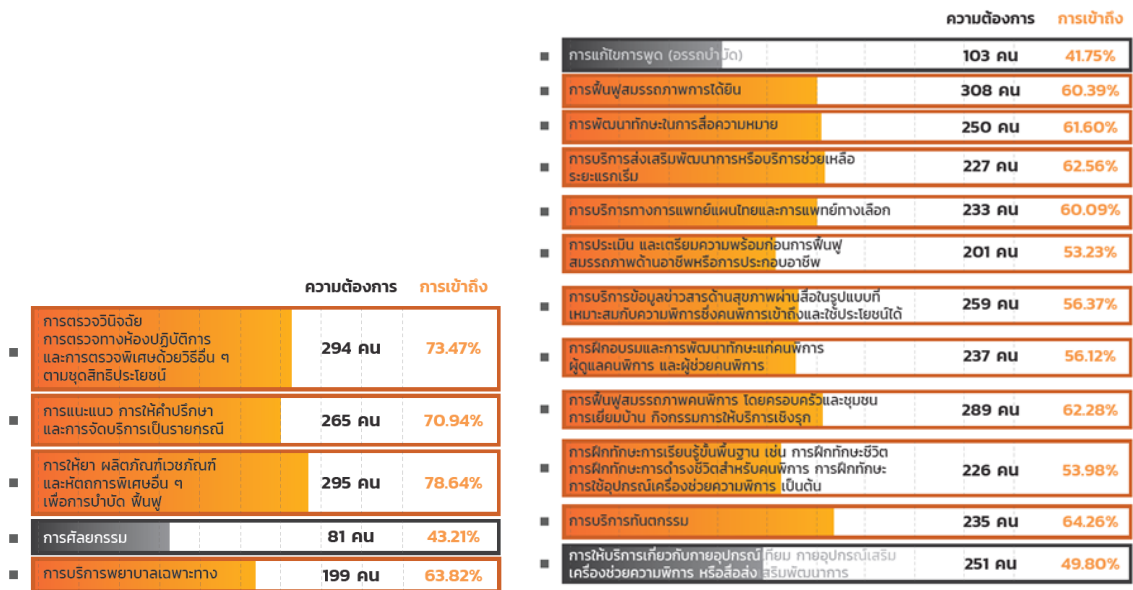
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเห็นจำนวน 397 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการทางการเห็น ซึ่งมีทั้งสิ้น 13 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก (177 คน) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขเกือบทั้งหมดได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าถึงได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ดังภาพที่ 4.18

ภาพที่ 4.18 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเห็นที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

2) ความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย

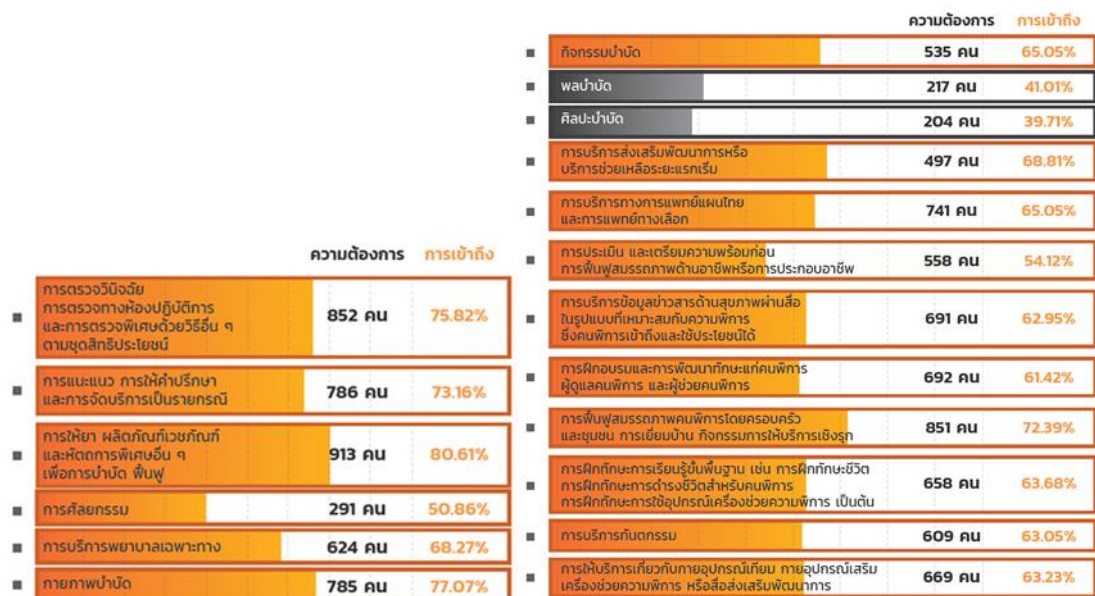
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมายจำนวน 693 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย ซึ่งมีทั้งสิ้น 17 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน (308 คน) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรม การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด) และการให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริม เครื่องช่วยความพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ ที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้ไม่ถึงร้อยละ 50 ของคนพิการที่มีความต้องการบริการด้านนี้ ดังภาพที่ 4.19

ภาพที่ 4.19 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมายที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

3) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

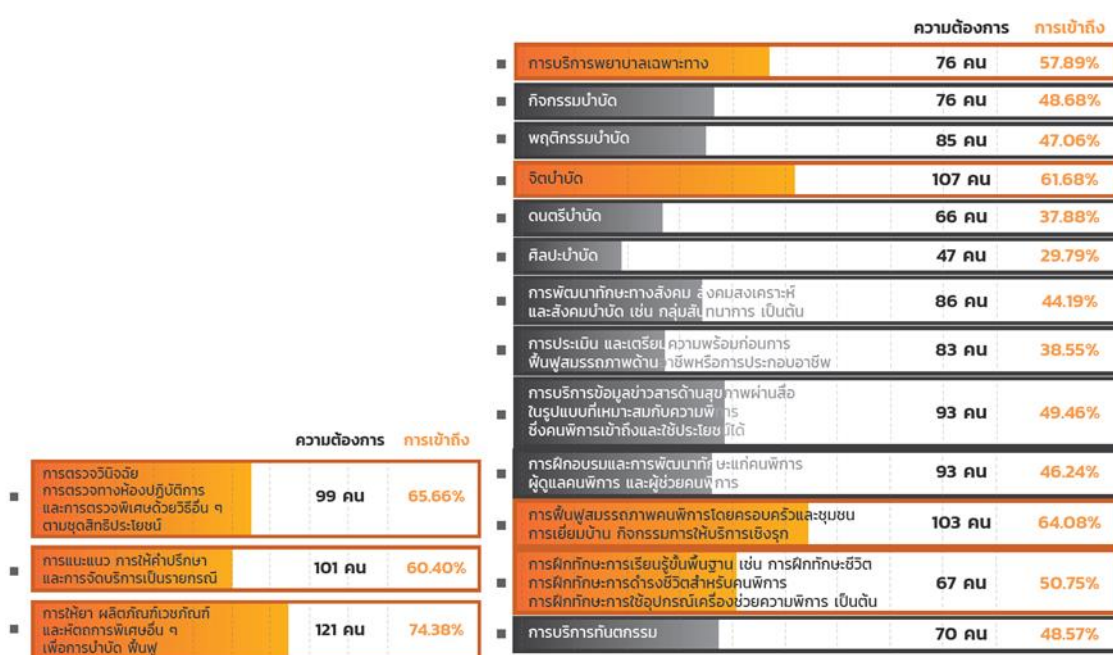
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 1,928 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ซึ่งมีทั้งสิ้น 18 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัดฟื้นฟู (913 คน) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านพลบำบัด และศิลปะบำบัดที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้ไม่ถึงร้อยละ 50 ของคนพิการที่มีความต้องการบริการด้านนี้ ดังภาพที่ 4.20

ภาพที่ 4.20 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

4) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม

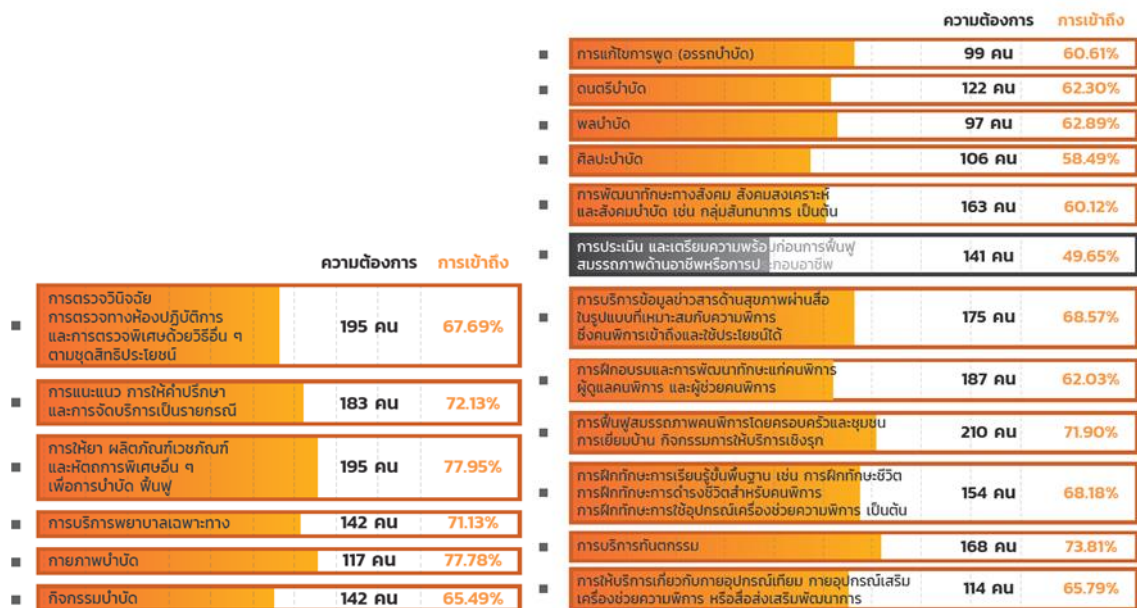
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมจำนวน 251 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมซึ่งมีทั้งสิ้น 16 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด พื้นฟู (121 คน) โดยกลุ่มตัวอย่างยังไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขส่วนใหญ่ได้ตามความต้องการ บริการสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงได้ตามความต้องการ ได้แก่ การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการตรวจพิเศษ ด้วยวิธีอื่น ๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์ การแนะนำ การให้คำปรึกษา และการจัดบริการเป็นรายกรณี การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด พื้นฟู การบริการพยาบาลเฉพาะทาง จิตบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก และการฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 4.21

ภาพที่ 4.21 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

5) ความพิการทางสติปัญญา

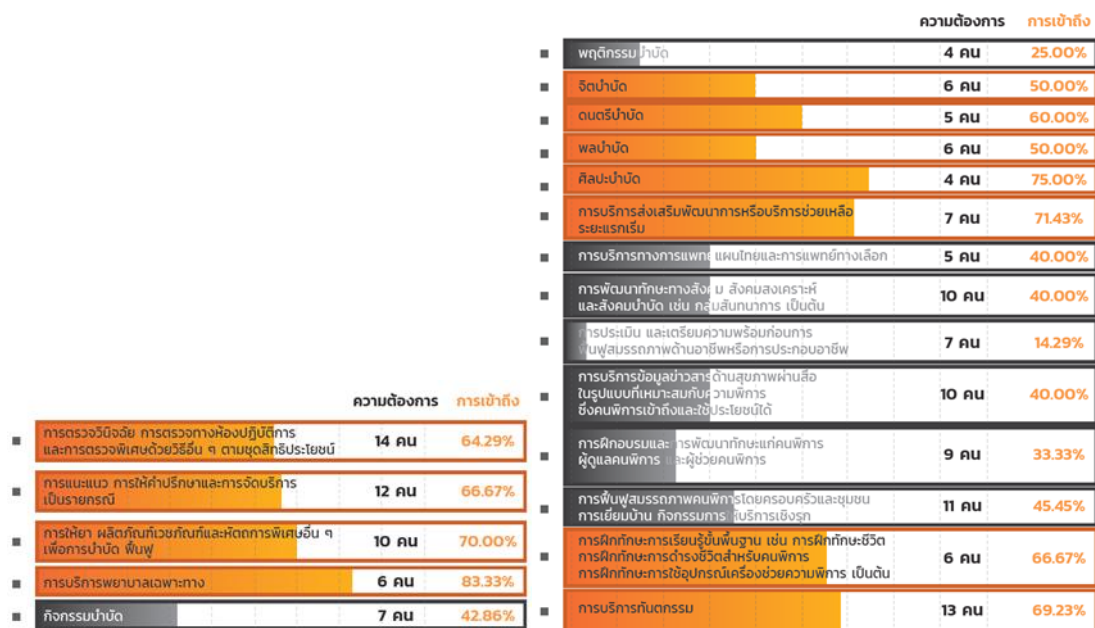
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางสติปัญญาจำนวน 467 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการทางสติปัญญาซึ่งมีทั้งสิ้น 8 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก (210 คน) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขทุกประเภทได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ ดังภาพที่ 4.22

ภาพที่ 4.22 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางสติปัญญาที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

6) ความพิการทางการเรียนรู้ (LD)

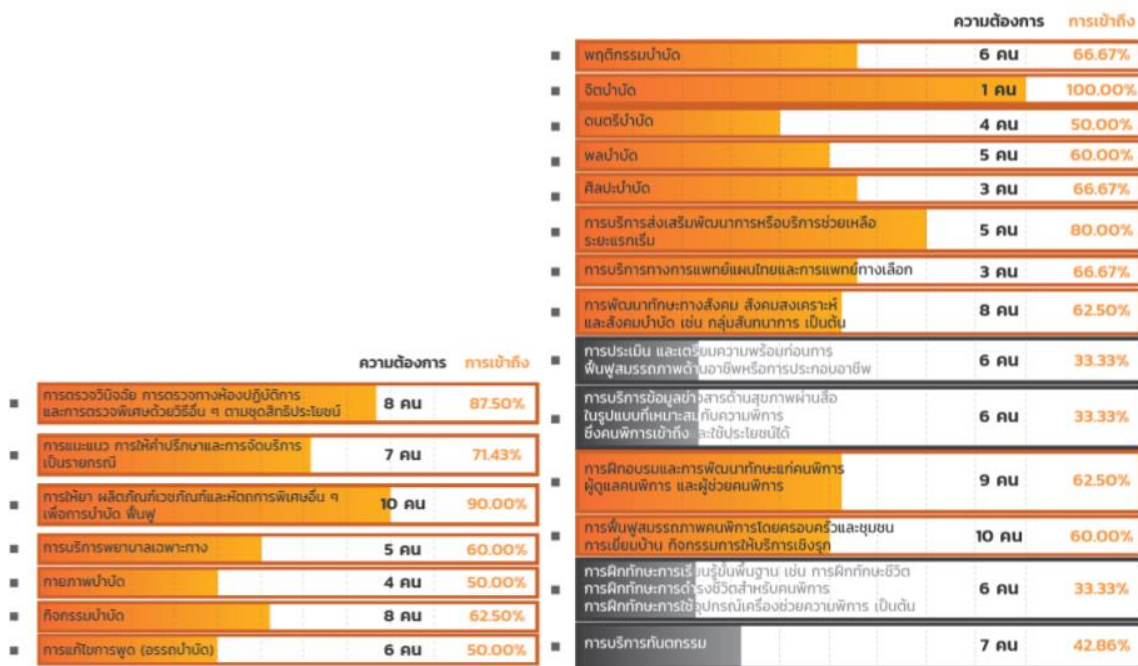
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเรียนรู้ (LD) จำนวน 27 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการทางการเรียนรู้ (LD) ซึ่งมีทั้งสิ้น 19 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์ (14 คน) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านกิจกรรมบำบัด พฤติกรรมบำบัด การบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และสังคมบำบัด การประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการ ซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การฝึกอบรมและการพัฒนากิจกรรมแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และผู้ช่วยคนพิการและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุกดังภาพที่ 4.23

ภาพที่ 4.23 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเรียนรู้ (LD) ที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุข แต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

7) ความพิการทางออทิสติก

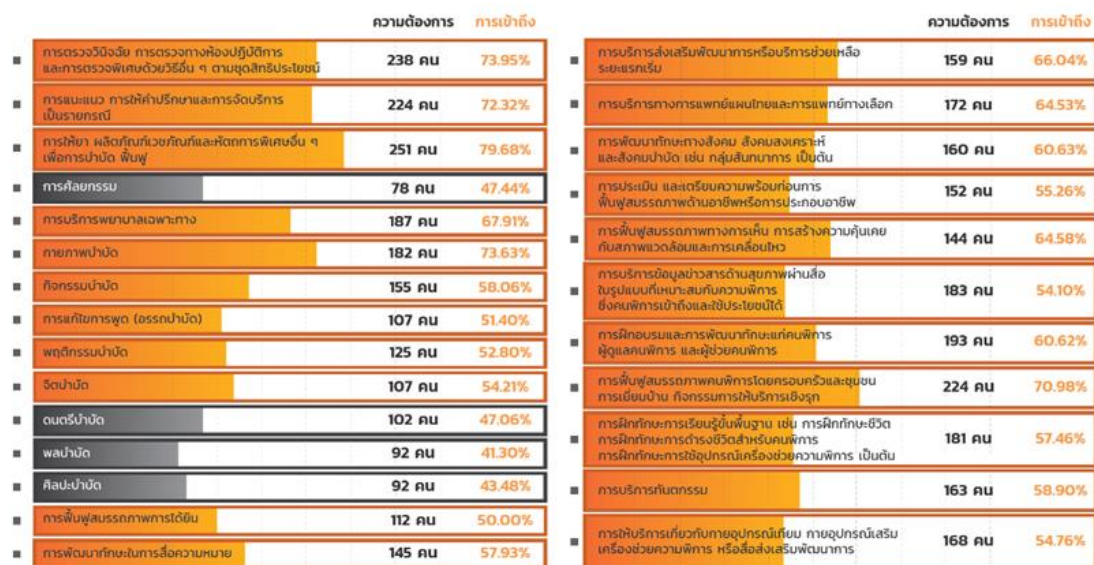
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางออทิสติกจำนวน 24 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการทางออทิสติกซึ่งมีทั้งสิ้น 21 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัดฟื้นฟู (10 คน) และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก (10 คน) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน และการบริการทันตกรรม ดังภาพที่ 4.24

ภาพที่ 4.24 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางออกัสติกที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

8) ความพิการซ้ำซ้อน

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการซ้ำซ้อนจำนวน 626 คน ถึงบริการสาธารณสุขที่มีความจำเป็นสำหรับคนพิการซ้ำซ้อนซึ่งมีทั้งสิ้น 26 ด้าน พบว่า สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู (251 คน) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรม ดนตรีบำบัด พลบำบัด และศิลปะบำบัด ดังภาพที่ 4.25

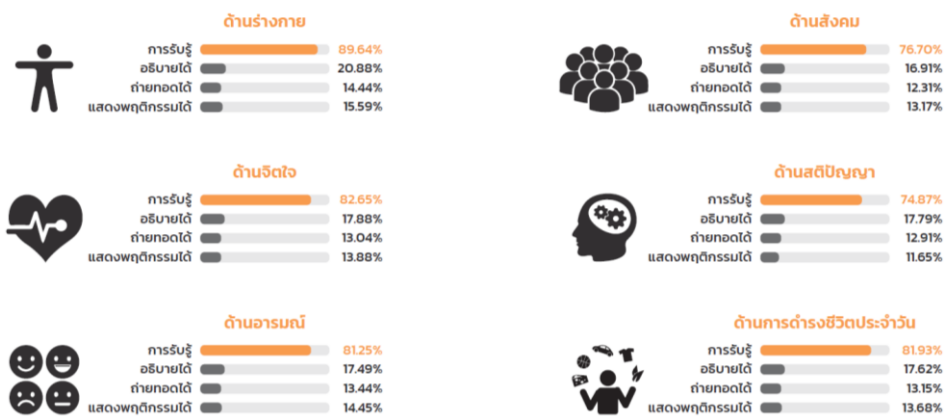

ภาพที่ 4.25 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการซ้ำซ้อนที่ต้องการเข้าถึงบริการสาธารณสุขแต่ละประเภท และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้

ตัวชี้วัดที่ 2.1.2 ความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาพองค์รวม

การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพองค์รวมของกลุ่มตัวอย่างเป็นการประเมินการรับรู้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้ายจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ผลการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพองค์รวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง (เกินร้อยละ 70) โดยมีการรับรู้ด้านร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.64 รองลงมา คือ ด้านจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 82.65 ส่วนการรับรู้ในระดับที่สามารถอธิบายได้ ถ่ายทอดได้ และแสดงพฤติกรรมได้นั้นมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ นั่นคือไม่ถึงร้อยละ 20 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในแต่ละด้าน ดังภาพที่ 4.26

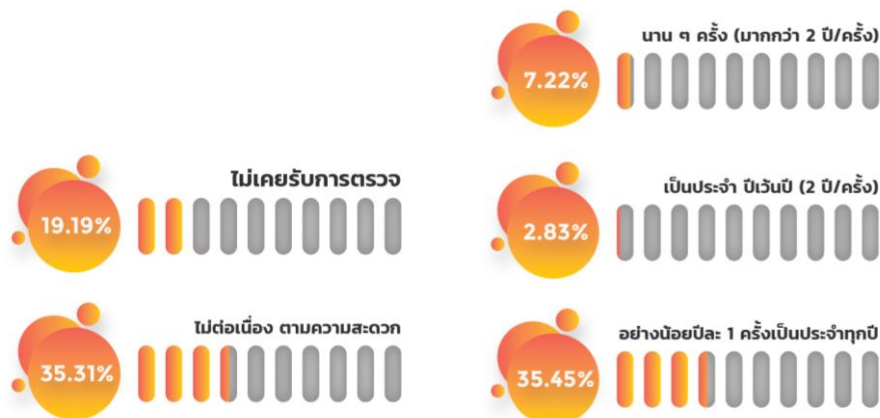

ภาพที่ 4.26 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามด้านของการรับรู้และระดับการรับรู้

ตัวชี้วัดที่ 2.1.3 การตรวจสุขภาพประจำปี

ผลการสำรวจการตรวจสุขภาพประจำปีของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งหมด 4,378 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี คิดเป็นร้อยละ 80.81 ซึ่งในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเป็นประจำทุกปี คิดเป็นร้อยละ 35.45 รองลงมา คือ ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีแบบไม่ต่อเนื่อง ตามความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 35.31 ดังภาพที่ 4.27

ภาพที่ 4.27 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี และความถี่ของการตรวจสุขภาพประจำปี

4.7.3 ด้านการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 4.28

ดัชนีที่ 3

ด้านการศึกษา

ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3.1.1 คนพิการที่กำลังศึกษาอยู่และได้รับบริการจัดการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ

ตัวชี้วัดที่ 3.1.2 การได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3.1.3 การสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นของการศึกษา หรือตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ภาพที่ 4.28 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 3 ด้านการศึกษา

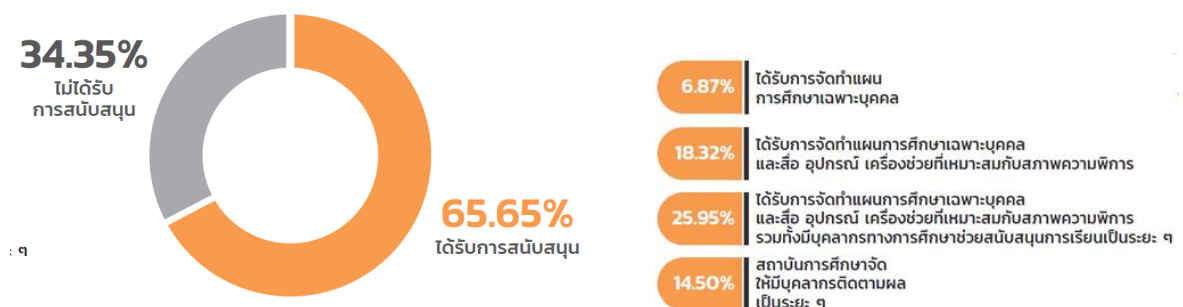
ตัวชี้วัดที่ 3.1.1 คนพิการที่กำลังศึกษาอยู่และได้รับบริการจัดการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ

ในแบบสอบถามไม่มีข้อคำถามสำหรับตัวชี้วัดนี้

ตัวชี้วัดที่ 3.1.2 การได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา

ผลการสำรวจการได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่มีจำนวน 232 คน มีคนพิการที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการศึกษาจำนวน 131 คน ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 65.65 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา ส่วนใหญ่ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมทั้งมีบุคลากรทางการศึกษาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ คิดเป็นร้อยละ 25.95 รองลงมา คือ ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ คิดเป็นร้อยละ 18.32 ดังภาพที่ 4.29

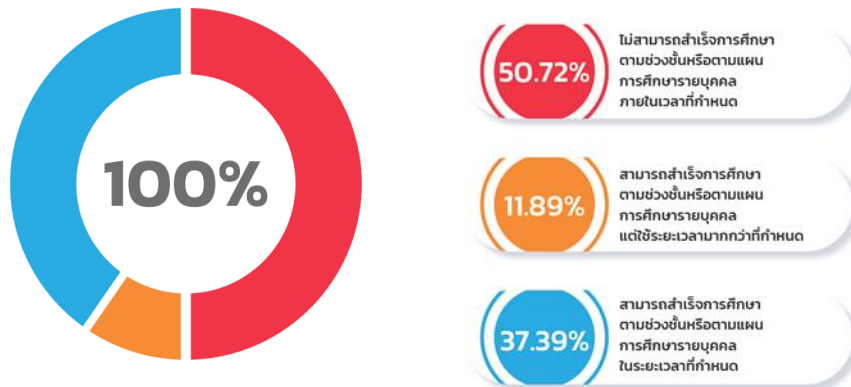

ภาพที่ 4.29 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3.1.3 การสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นของการศึกษาหรือตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (EP)

ผลการสำรวจการสำเร็จการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งหมด 2,624 คน พบว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษารายบุคคลภายในเวลาที่
กำหนด คิดเป็นร้อยละ 50.72 รองลงมา คือ สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษา
รายบุคคลในระยะเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 37.39 ดังภาพที่ 4.30

ภาพที่ 4.30 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสำเร็จการศึกษาได้

4.7.4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 4.31

ดัชนีที่ 4

ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้

ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 4.1.1 การได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.2 การสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.3 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.4 การมีอาชีพ และมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ
- ตัวชี้วัดที่ 4.1.5 การได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริหารจัดการหางานของคนพิการ

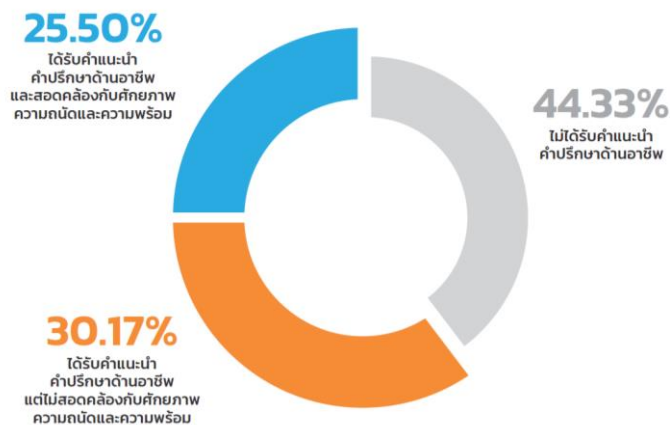

ภาพที่ 4.31 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้

ตัวชี้วัดที่ 4.1.1 การได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ

ในการสำรวจข้อมูลด้านการได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 3,494 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 44.33 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ส่วนคนพิการที่เหลือได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ โดยร้อยละ 30.17 ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพ แต่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อมของตนเอง ส่วนที่เหลือ คือ ร้อยละ 25.50 ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงาน รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อมของตนเอง ดังภาพที่ 4.32

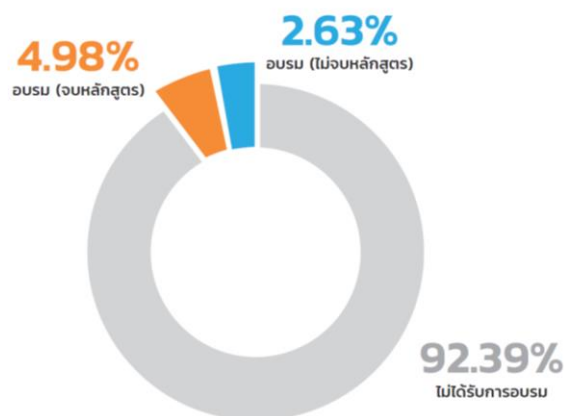

ภาพที่ 4.32 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ

ตัวชี้วัดที่ 4.1.2 การสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก

ในการสำรวจคนพิการด้านการสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพ มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 3,839 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมหรือศึกษาหลักสูตรฝึกวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 92.39 กลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 7.61 ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ โดยร้อยละ 4.98 สำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร และร้อยละ 2.63 ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร ดังภาพที่ 4.33

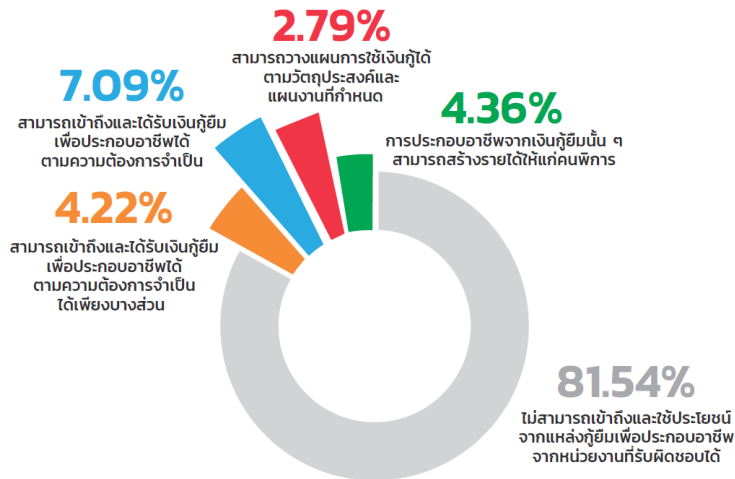

ภาพที่ 4.33 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ

ตัวชี้วัดที่ 4.1.3 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ

จากการสำรวจการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งหมด 3,580 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพได้ (รวมคนพิการที่ไม่ต้องการกู้ยืมเงิน) คิดเป็นร้อยละ 81.54 รองลงมา คือ สามารถเข้าถึงและได้รับเงินกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพได้ตามความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 7.09 ดังภาพที่ 4.34

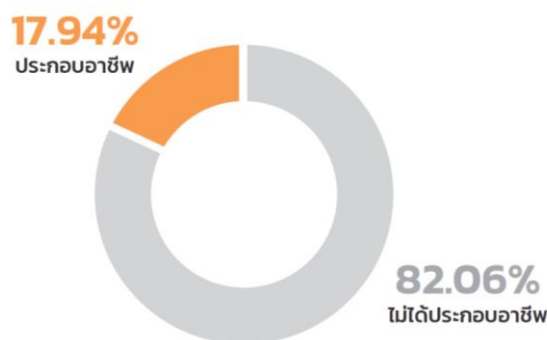

ภาพที่ 4.34 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพได้

ตัวชี้วัดที่ 4.1.4 การมีอาชีพ และมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ

จากการสำรวจการมีอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลทั้งหมด 4,135 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 82.06 โดยไม่มีรายได้ จึงต้องพึ่งพาญาติพี่น้องและเบี้ยความพิการ ดังภาพที่ 4.35 สำหรับคนพิการที่ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 17.94) นั้น มีรายได้เฉลี่ย 5,652.83 บาทต่อเดือน

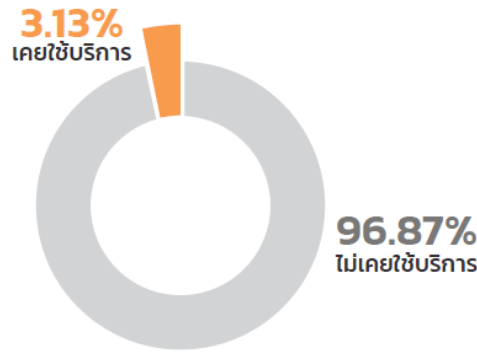

ภาพที่ 4.35 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพ

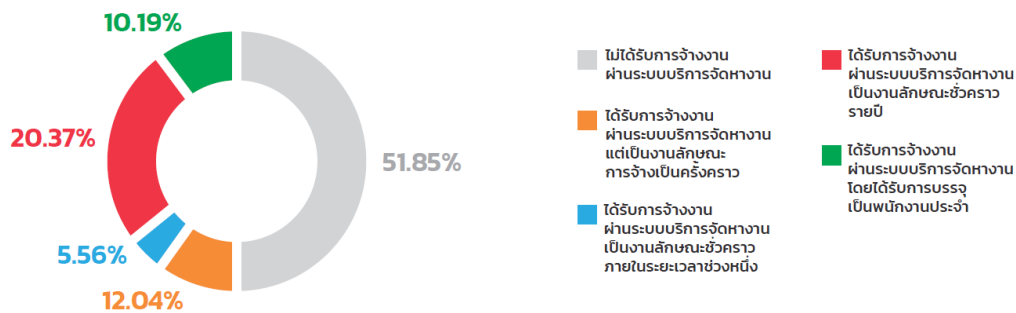
ตัวชี้วัดที่ 4.1.5 การได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางานของคนพิการ

จากการสำรวจการใช้ระบบบริการจัดหางานของคนพิการ มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 3,869 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 96.87 ส่วนที่เหลือ คือ ร้อยละ 3.13 เคยใช้บริการ ระบบบริการจัดหางานของคนพิการ ดังภาพที่ 4.36

ภาพที่ 4.36 ร้อยละของคนพิการที่เคยใช้บริการระบบบริการจัดหางานของคนพิการ

ในกลุ่มคนพิการที่เคยใช้บริการระบบดังกล่าว ประมาณครึ่งหนึ่งไม่ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน คิดเป็นร้อยละ 51.85 รองลงมา คือ ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน เป็นงานลักษณะชั่วคราว รายปี คิดเป็นร้อยละ 20.37 และได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน โดยได้รับการบรรจุเป็นพนักงานประจำ คิดเป็นร้อยละ 10.19 ดังภาพที่ 4.37

ภาพที่ 4.37 ร้อยละของคนพิการที่เคยใช้บริการระบบบริการจัดหางานและได้รับการจ้างงาน

4.7.5 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียด ดังภาพที่ 4.38

ดัชนีที่ 5

ด้านการออกสู่สังคม

ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 การได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 5.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

ตัวชี้วัดที่ 5.1.3 การได้รับการบริการ

1) การมีผู้ช่วยคนพิการ

2) การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

3) การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล

ตัวชี้วัดที่ 5.1.4 การได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 5.1.5 การรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือ กันเอง

ตัวชี้วัดที่ 5.1.6 การมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน

โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ

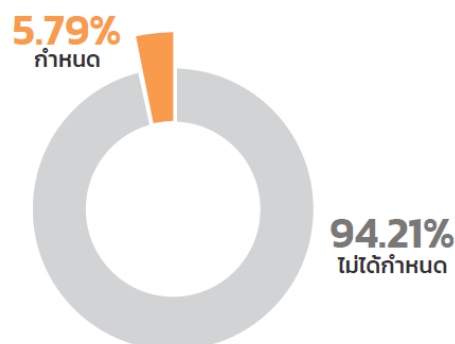
ภาพที่ 4.38 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 5 ด้านการออกสู่สังคม

ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 การได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของ

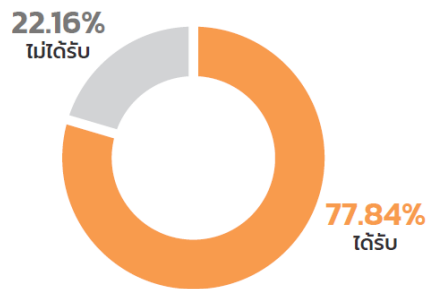
ตนเอง

จากการสำรวจการได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเองของคนพิการ เบื้องต้นเป็นการสำรวจการกำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคมของกลุ่มตัวอย่างมีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 3,836 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการเข้าสู่สังคมคิดเป็นร้อยละ 94.21 ดังภาพที่ 4.39

ภาพที่ 4.39 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคม

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคมซึ่งมีจำนวน 222 คน มีคนพิการให้ข้อมูลด้านการส่งเสริมการฝึกทักษะในการออกสู่สังคมจำนวน 194 คน โดยส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะเพื่อบรรลุเป้าหมายในการออกสู่สังคม คิดเป็นร้อยละ 77.84 ดังภาพที่ 4.40

ภาพที่ 4.40 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะเพื่อบรรลุเป้าหมายในการออกสู่สังคม

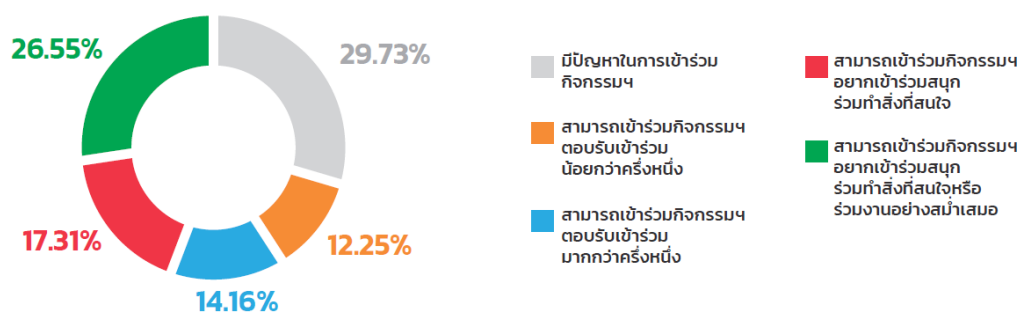
ตัวชี้วัดที่ 5.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

จากการสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 4,250 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 61.76 ดังภาพที่ 4.41

ภาพที่ 4.41 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

เมื่อพิจารณาลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณ 1 ใน 3 มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมฯ ไม่เข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 29.73 รองลงมา คือ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้นทนทานและกิจกรรมยามว่าง อยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจหรือร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 26.55 ดังภาพที่ 4.42

ภาพที่ 4.42 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

ตัวชี้วัดที่ 5.1.3 การได้รับบริการ

จากการสำรวจการได้รับบริการด้านการมีผู้ช่วยคนพิการ การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และการช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล พบว่าการบริการที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมากที่สุด คือ การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย (1,584 คน) รองลงมา คือ การมีผู้ช่วยคนพิการ (1,149 คน) ในแง่ของความสามารถในการเข้าถึงบริการนั้น การบริการที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้มากที่สุด คือ การมีผู้ช่วยคนพิการ คิดเป็นร้อยละ 60.75 ส่วนการบริการที่เข้าถึงได้น้อยที่สุด คือ การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 48.93 ดังภาพที่ 4.43

■ การมีผู้ช่วยคนพิการ

มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 1,675 คน ในจำนวนนี้มีคนพิการที่ต้องการรับบริการผู้ช่วยคนพิการ จำนวน 1,149 คน หรือร้อยละ 68.60 ซึ่งสามารถเข้าถึงบริการนี้ได้จริงจำนวน 698 คน หรือร้อยละ 67.75 ของคนพิการที่ต้องการบริการนี้

■ การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 1,943 คน ในจำนวนนี้มีคนพิการที่ต้องการรับบริการจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย จำนวน 1,584 คน หรือร้อยละ 81.52 ซึ่งสามารถเข้าถึงบริการนี้ได้จริงจำนวน 775 คน หรือร้อยละ 48.93 ของคนพิการที่ต้องการบริการนี้

■ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล

มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 1,461 คน ในจำนวนนี้มีคนพิการที่ต้องการรับบริการช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล จำนวน 890 คน หรือร้อยละ 68.92 ซึ่งสามารถเข้าถึงบริการนี้ได้จริงจำนวน 481 คน หรือร้อยละ 54.04 ของคนพิการที่ต้องการบริการนี้

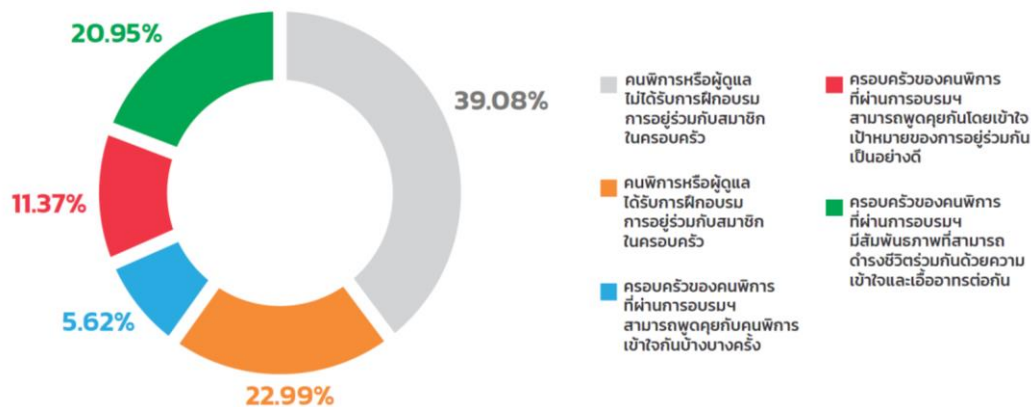

ภาพที่ 4.43 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าถึงการบริการ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงการบริการ

ตัวชี้วัดที่ 5.1.4 การได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง

จากการสำรวจผลจากการได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 3,685 คน พบว่าคนพิการหรือผู้ดูแลส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 39.08 รองลงมา คือ คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว และครอบครัวของคนพิการที่ผ่านการอบรมฯ มีสัมพันธภาพที่สามารถดำรงชีวิตร่วมกันด้วยความเข้าใจและเอื้ออาทรต่อกัน คิดเป็นร้อยละ 22.99 และ 20.95 ตามลำดับ ดังภาพที่ 4.44

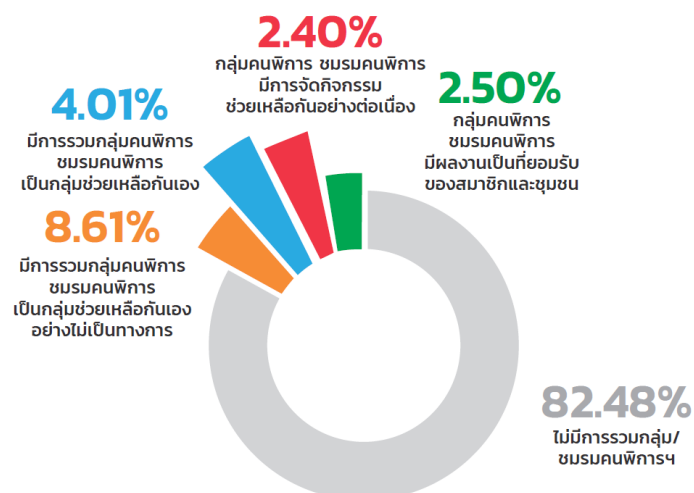

ภาพที่ 4.44 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลจากการได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว ด้วยสัมพันธภาพที่ดี

ตัวชี้วัดที่ 5.1.5 การรวมกลุ่มคนพิการ ชุมชนคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเอง

จากการสำรวจการรวมกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 4,042 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่ม/ชุมชนคนพิการฯ คิดเป็นร้อยละ 82.48 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลือมีการรวมกลุ่มในลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองอย่างไม่เป็นทางการ คิดเป็นร้อยละ 8.61 ดังภาพที่ 4.45

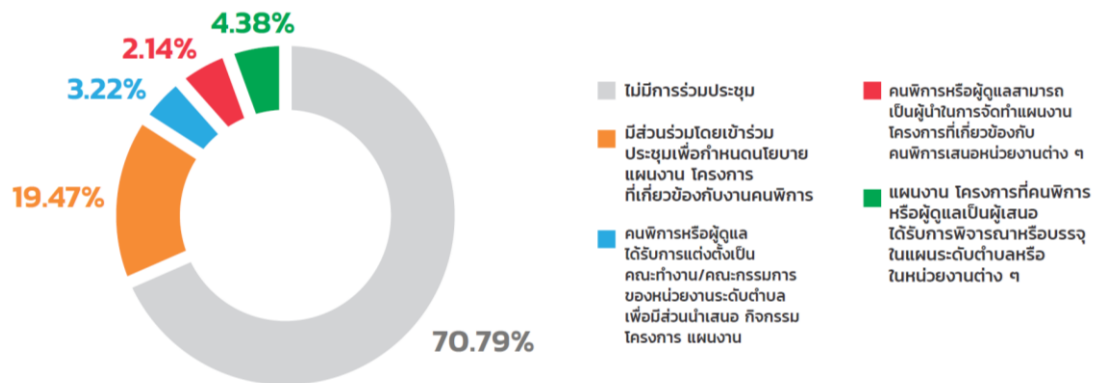

ภาพที่ 4.45 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการรวมกลุ่มคนพิการ

ตัวชี้วัดที่ 5.1.6 การมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ

จากการสำรวจการมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 4,063 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 70.79 ส่วนคนพิการที่เหลือจำนวน 1,187 คน มีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการในลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ คิดเป็นร้อยละ 19.47 ดังภาพที่ 4.46

ภาพที่ 4.46 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ

4.7.6 ด้านกีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 4.47

ดัชนีที่ 6

ด้านกีฬาและนันทนาการ

ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 6.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการ

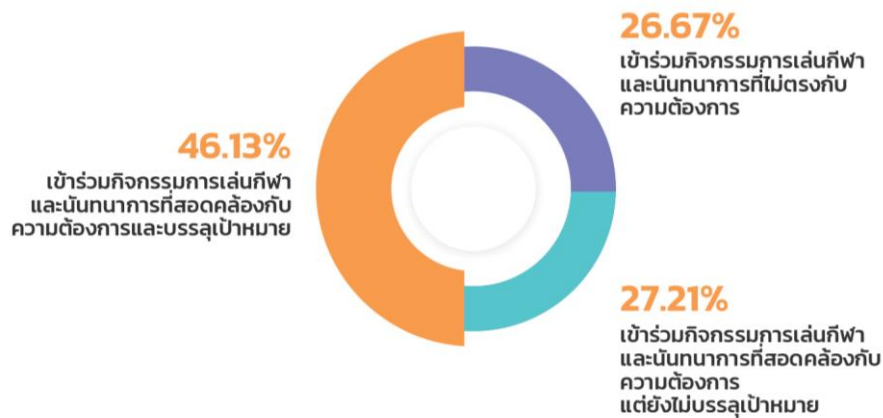

ภาพที่ 4.47 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 6 ด้านกีฬาและนันทนาการ

ตัวชี้วัดที่ 6.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการ

จากการสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิการให้ข้อมูลจำนวน 1,110 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรลุเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 46.13 รองลงมา คือ เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการแต่ยังไม่บรรลุเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 27.21 ดังภาพที่ 4.48

ภาพที่ 4.48 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสอดคล้องกับเป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม

4.7.7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 4.49

ดัชนีที่ 7

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 7.1.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก
ในหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน

ตัวชี้วัดที่ 7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณะ

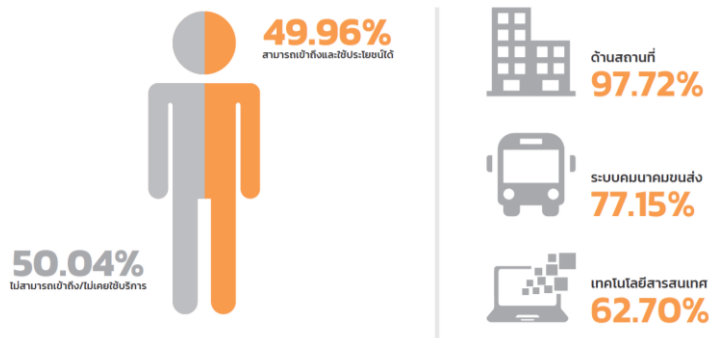

ภาพที่ 4.49 ตัวชี้วัดของดัชนีที่ 7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตัวชี้วัดที่ 7.1.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน

จากการสำรวจการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนของกลุ่มตัวอย่าง มีคนพิจารณาให้ข้อมูลจำนวน 4,065 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งไม่สามารถเข้าถึง/ไม่เคยใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน คิดเป็นร้อยละ 50.04 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนได้ ส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ด้านสถานที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.72 และสามารถเข้าถึงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.70 ดังภาพที่ 4.50

ภาพที่ 4.50 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน

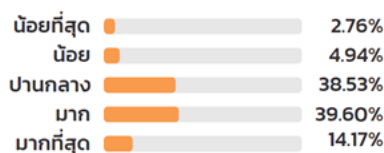

ตัวชี้วัดที่ 7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ

จากการสำรวจความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะของคนพิจารณา แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการ และความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานเอกชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการมากกว่าหน่วยงานเอกชนเล็กน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการในระดับมาก ในขณะที่ส่วนใหญ่มิมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานเอกชนในระดับปานกลาง ดังภาพที่ 4.51

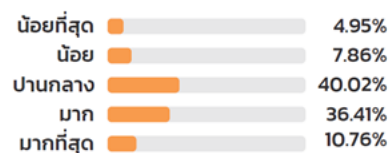
■ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการ

สำหรับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการ มีคนพิจารณาให้ข้อมูลทั้งหมด 2,894 คน ได้ให้คะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 คะแนน

■ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานเอกชน

สำหรับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานเอกชน มีคนพิจารณาให้ข้อมูลทั้งหมด 2,686 คน ได้ให้คะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 คะแนน

ภาพที่ 4.51 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน

4.8 มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในระดับจังหวัด

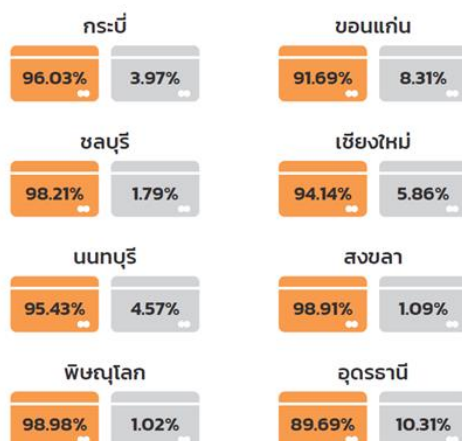
ในการสำรวจคุณภาพชีวิตคนพิการครั้งนี้ นอกจากจะนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยจำแนกตามดัชนี 7 ด้านของมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแล้ว คณะผู้วิจัยยังทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามจังหวัดอีกด้วย (เฉพาะตัวชี้วัดที่สามารถจำแนกได้) ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

4.8.1 ด้านสิทธิและความเท่าเทียม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิมี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การมีบัตรประจำตัวคนพิการ 2) การได้รับเบี้ยความพิการ 3) การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย 4) การดำเนินการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิ และ 5) การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 และองค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมี 1 ตัวชี้วัด คือ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ

ตัวชี้วัดที่ 1.1.1 การมีบัตรประจำตัวคนพิการ

เมื่อพิจารณาสถานะการมีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกรายจังหวัด พบว่า ในแต่ละจังหวัดมี คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการและบัตรยังไม่หมดอายุเป็นสัดส่วนที่สูง โดยมากกว่า ร้อยละ 90 ของ คนพิการในเกือบทุกจังหวัดมีบัตรประจำตัวคนพิการ ยกเว้นจังหวัดอุดรธานีที่ต่ำกว่าร้อยละ 90 เพียงเล็กน้อย จังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างมีบัตรประจำตัวคนพิการและบัตรยังไม่หมดอายุมากที่สุด คือ จังหวัดพิษณุโลก คิดเป็น ร้อยละ 98.98 ส่วนจังหวัดที่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีบัตรประจำตัวคนพิการและบัตรยังไม่หมดอายุน้อยที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 89.69 ดังภาพที่ 4.52

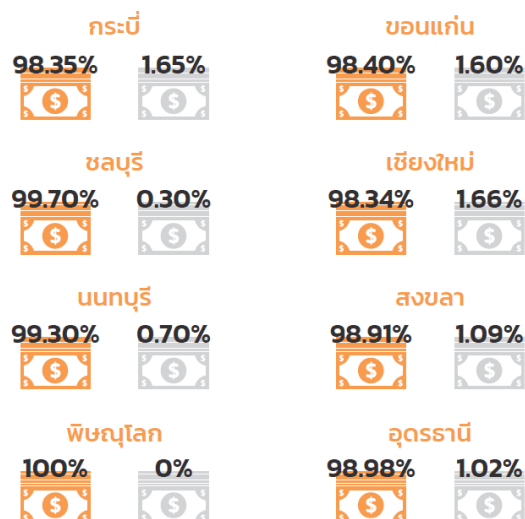

ภาพที่ 4.52 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 1.1.2 การได้รับเบี้ยความพิการ

เมื่อพิจารณาสถานะการได้รับเบี้ยความพิการของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด พบว่า ทุกจังหวัดมีคนพิการที่ได้รับเบี้ยความพิการเกินร้อยละ 98 โดยจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับ เบี้ยความพิการ คือ จังหวัดพิษณุโลก ส่วนจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างได้รับเบี้ยความพิการเป็นจำนวนน้อยที่สุด คือ จังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 98.34 และจังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 98.35 ดังภาพที่ 4.53

ภาพที่ 4.53 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเบาะแสความผิด การจำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 1.1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย

จากการสำรวจข้อมูลเรื่องการรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย จำแนกรายจังหวัด ดังภาพที่ 4.54 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในจังหวัดขอนแก่นมีระดับการรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการสูงที่สุด เนื่องจากร้อยละของการรับรู้มากที่สุดทั้ง 10 ข้อ ส่วนกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่มีระดับการรับรู้สิทธิต่ำที่สุด เนื่องจากร้อยละของการรับรู้ต่ำที่สุด 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3 การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ ข้อที่ 4 การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ข้อที่ 5 การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการช่วยเหลือทางกฎหมาย ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ ข้อที่ 8 เครื่องช่วยความพิการและสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ และข้อที่ 9 เบาะแสความผิด อีก 2 จังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้สิทธิค่อนข้างต่ำ คือ จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดนนทบุรีมีร้อยละของการรับรู้สิทธิต่ำที่สุด 1 ข้อ คือ ข้อที่ 6 ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และมีระดับการรับรู้ต่ำที่สุดเป็นอันดับ 2 (รองจากจังหวัดกระบี่) 3 ข้อ คือ ข้อที่ 2 การศึกษา ข้อที่ 4 การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และข้อที่ 5 การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการช่วยเหลือทางกฎหมาย ส่วนจังหวัดพิษณุโลกมีร้อยละของการรับรู้สิทธิต่ำที่สุด 1 ข้อ คือ ข้อที่ 1 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และมีระดับการรับรู้ต่ำที่สุดเป็นอันดับ 2 (รองจากจังหวัดกระบี่) 2 ข้อ คือ ข้อที่ 3 การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ และข้อที่ 8 เครื่องช่วยความพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ

ข้อที่ 1 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์

ข้อที่ 2 การศึกษา

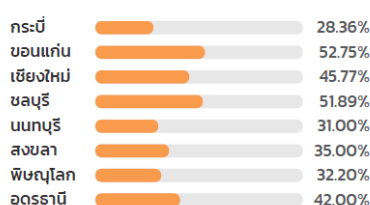
ข้อที่ 3 การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ

ข้อที่ 4 การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

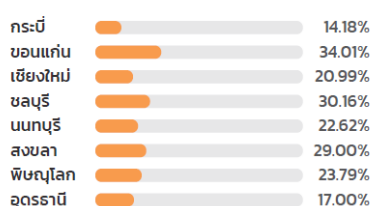
ข้อที่ 5 การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมและการช่วยเหลือทางกฎหมาย

ข้อที่ 6 ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร

ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ

ข้อที่ 8 เครื่องช่วยความพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ

ข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ

ข้อที่ 10 การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ผู้ช่วยคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการ

ภาพที่ 4.54 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้สิทธิคนพิการ จำแนกรายข้อและรายจังหวัด

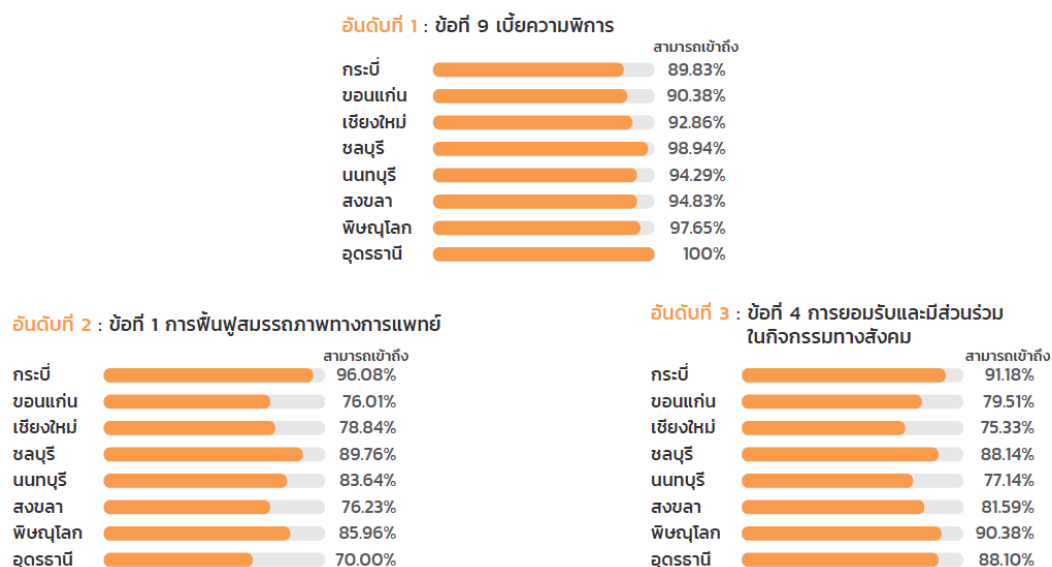

ตัวชี้วัดที่ 1.1.5 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการตามมาตรา 20

จากการสำรวจข้อมูลเรื่องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่น ๆ ทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกสามารถเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์จากสิทธิคนพิการได้น้อยที่สุดถึง 4 สิทธิ ได้แก่ ข้อที่ 2 การศึกษา ข้อที่ 3 การฟื้นฟู

สมรรถภาพด้านอาชีพ ข้อที่ 5 การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการช่วยเหลือทางกฎหมาย และข้อที่ 10 การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ผู้ช่วยคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการ

เมื่อพิจารณาสีทธิคนพิการที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก จำแนกรายชื่อและรายจังหวัด พบว่า การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิข้อที่ 9 เบี้ยความพิการของกลุ่มตัวอย่างในทุกจังหวัดมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ในขณะที่การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิข้อที่ 1 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ มีสัดส่วนค่อนข้างแตกต่างกัน โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ จังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 96.08 และจังหวัดที่มีสัดส่วนต่ำที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 70.00 ดังภาพที่ 4.55

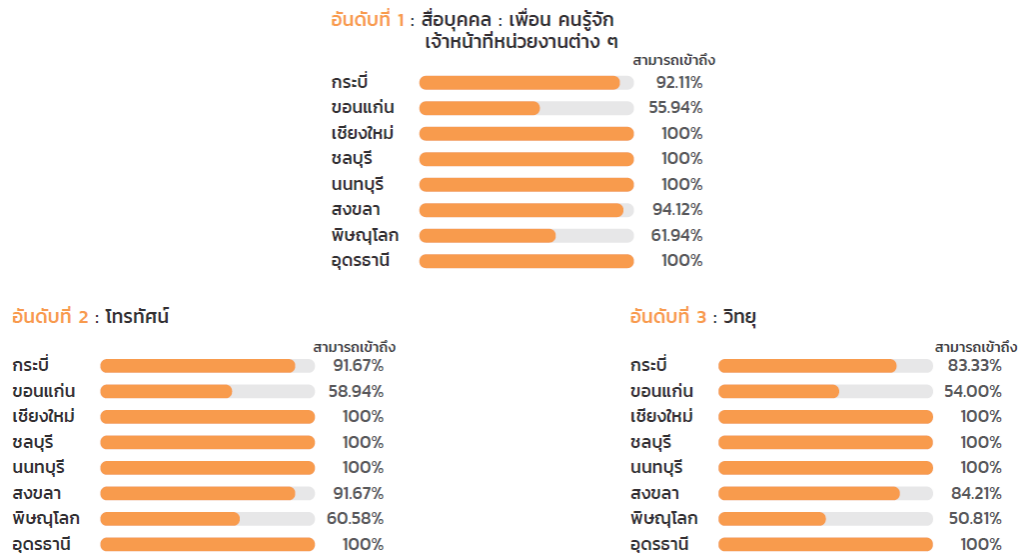
ภาพที่ 4.55 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก จำแนกรายชื่อและรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 1.2.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาผลการสำรวจการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี และอุดรธานี สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์ผ่านทุกสื่อได้ถึงร้อยละ 100 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์ได้น้อยที่สุดถึง 6 สื่อ ได้แก่ วิทยุ วิทยุชุมชน/เสียงตามสาย/หอกระจายข่าว แผ่นพับ/ใบปลิว หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร และอินเทอร์เน็ต

เมื่อพิจารณาสื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก จำแนกรายสื่อและรายจังหวัด พบว่า การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดขอนแก่นและพิษณุโลกอยู่ในระดับต่ำกว่าจังหวัดอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด ดังภาพที่ 4.56

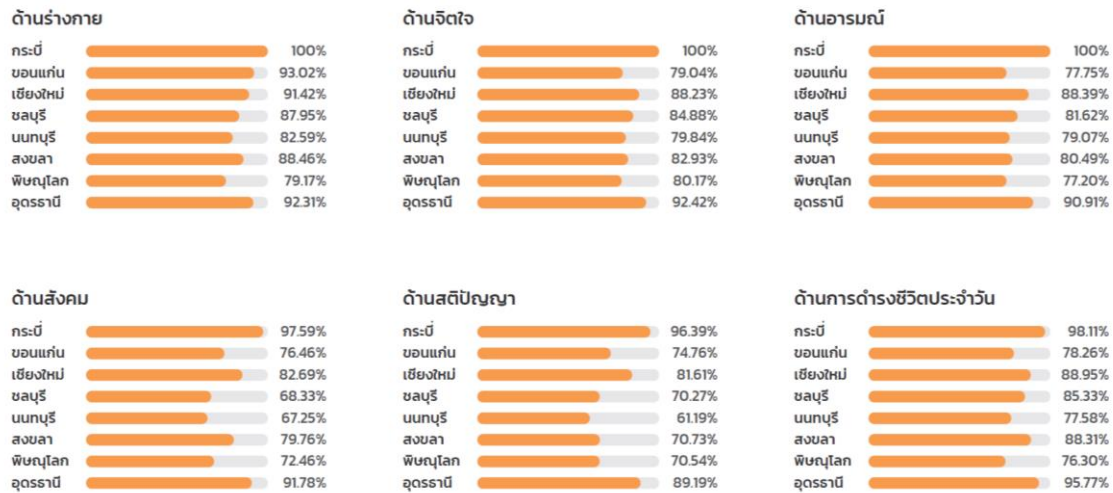
ภาพที่ 4.56 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้าถึงมากที่สุด 3 อันดับแรก จำแนกรายสื่อและรายจังหวัด

4.8.2 ด้านสุขภาวะคนพิการ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การได้รับบริการตามระบบสาธารณสุข 2) ความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาวะองค์รวม และ 3) การตรวจสุขภาพประจำปี

ตัวชี้วัดที่ 2.1.2 ความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาวะองค์รวม

จากการสำรวจข้อมูลเรื่องความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาวะองค์รวม (สุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา) สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ตามศักยภาพ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่มีการรับรู้เรื่องสุขภาวะองค์รวมมากที่สุดทุกด้าน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกมีการรับรู้ที่น้อยที่สุด เนื่องจากร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้เรื่องสุขภาวะองค์รวมมีจำนวนต่ำที่สุดถึง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านการดำรงชีวิตประจำวัน เมื่อพิจารณาข้อมูลแบบจำแนกรายด้านพบว่า ในภาพรวมนั้นด้านของสุขภาวะองค์รวมที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ ด้านร่างกาย เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการดูแลด้านสุขอนามัย ในขณะที่ด้านของสุขภาวะองค์รวมที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดมี 2 ด้าน คือ ด้านสังคม เช่น การมีส่วนร่วมหรือการทำกิจกรรมในชุมชน และด้านสติปัญญา เช่น การเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ในสถาบันหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ดังภาพที่ 4.57

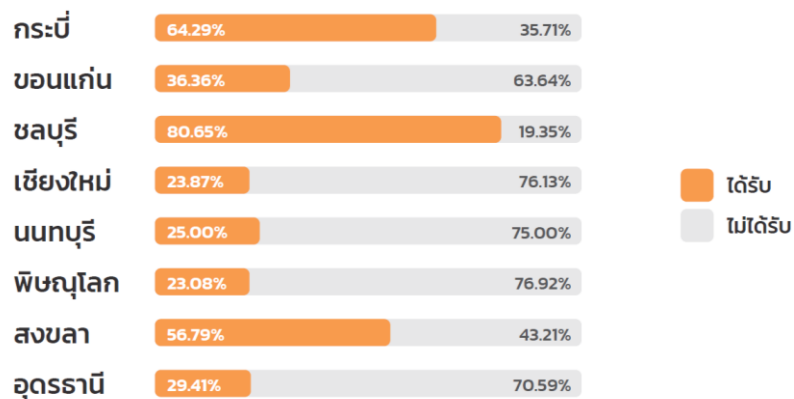
ภาพที่ 4.57 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในเรื่องสุขภาพองค์รวม จำแนกรายด้านของการรับรู้และรายจังหวัด

4.8.3 ด้านการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) คนพิการที่กำลังศึกษาอยู่และได้รับการจัดการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ 2) การได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา และ 3) การสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นของการศึกษาหรือตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (EP)

ตัวชี้วัดที่ 3.1.2 การได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการสำรวจการได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีได้รับการสนับสนุนด้านศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 80.65) รองลงมา คือ จังหวัดกระบี่และสงขลา (ร้อยละ 64.29 และ 56.79 ตามลำดับ) ส่วนจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนด้านศึกษาน้อยที่สุด 3 จังหวัด คือ จังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 23.08) จังหวัดเชียงใหม่ (ร้อยละ 23.87) และจังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 25) ดังภาพที่ 4.58

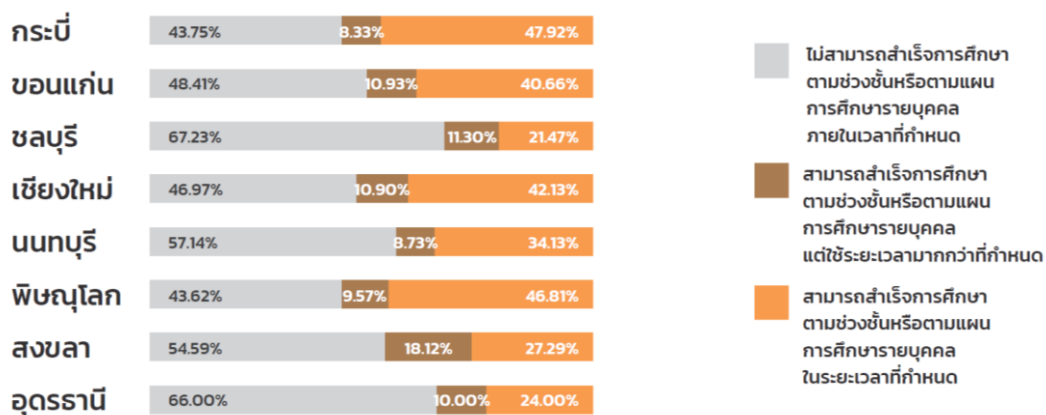

ภาพที่ 4.58 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 3.1.3 การสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นของการศึกษาหรือตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (EP)

เมื่อพิจารณาผลการสำรวจการได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดกระบี่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษา รายบุคคลมากที่สุด โดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกันมาก (ร้อยละ 56.38 และ 56.25 ตามลำดับ) ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีสามารถสำเร็จการศึกษาได้น้อยที่สุด (ร้อยละ 32.77) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณา เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษาบุคคลในระยะเวลาที่กำหนด จังหวัดกระบี่มีคนที่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนดมากที่สุด (ร้อยละ 47.92) รองลงมา คือ จังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 46.81) ส่วนจังหวัดชลบุรีมีคนที่สามารถสำเร็จการศึกษา ในระยะเวลาที่กำหนดน้อยที่สุด (ร้อยละ 21.47) ดังภาพที่ 4.59

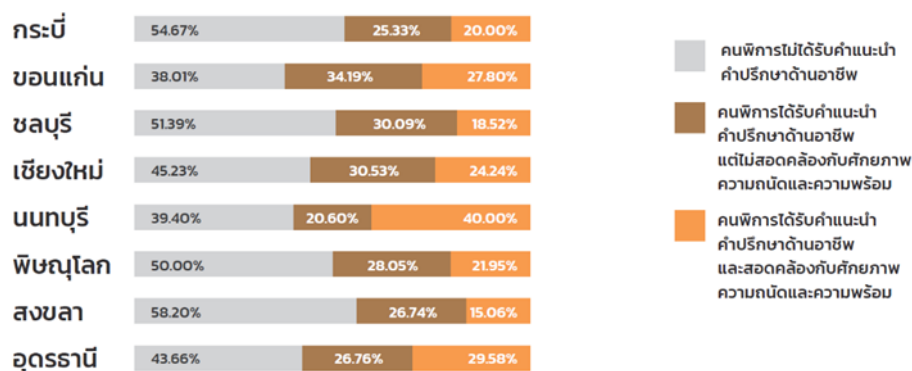

ภาพที่ 4.59 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ จำแนกรายจังหวัด

4.8.4 ด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ 2) การสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก 3) การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ 4) การมีอาชีพและมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ และ 5) การได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริหารจัดการหางานของคนพิการ

ตัวชี้วัดที่ 4.1.1 การได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ จากผลการสำรวจการได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดขอนแก่นได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพมากที่สุด (ร้อยละ 61.99) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสงขลาได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพน้อยที่สุด (ร้อยละ 41.80) เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ พบว่าคนพิการในจังหวัดนนทบุรีได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อมของตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 40) และคนพิการในจังหวัดขอนแก่นได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพ แต่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อมของตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 34.19) ดังภาพที่ 4.60

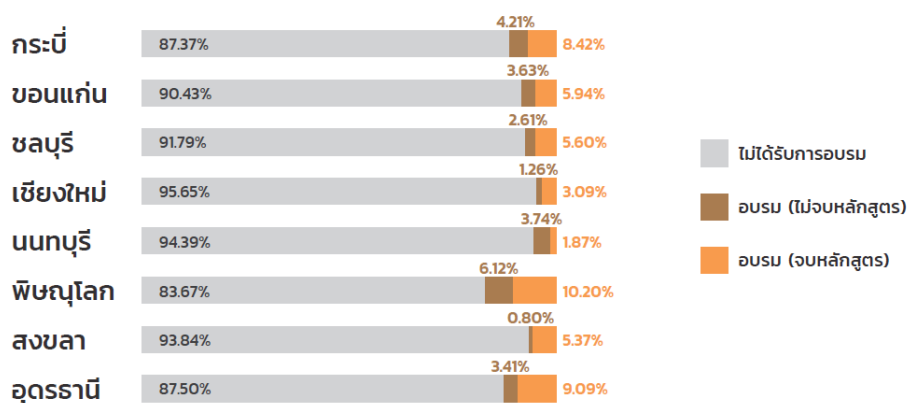

ภาพที่ 4.60 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 4.1.2 การสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก

จากผลการสำรวจการเข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพและการสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกเข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพมากที่สุด (ร้อยละ 16.33) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่เข้ารับการอบรมน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.35) เมื่อพิจารณาการสำเร็จการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ พบว่า คนพิการในจังหวัดพิษณุโลกสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรมากที่สุด (ร้อยละ 10.20) และคนพิการในจังหวัดนันทบุรีสำเร็จการศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.87) ในขณะเดียวกันคนพิการในจังหวัดพิษณุโลกก็ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรมากที่สุดเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 6.12) ดังภาพที่ 4.61

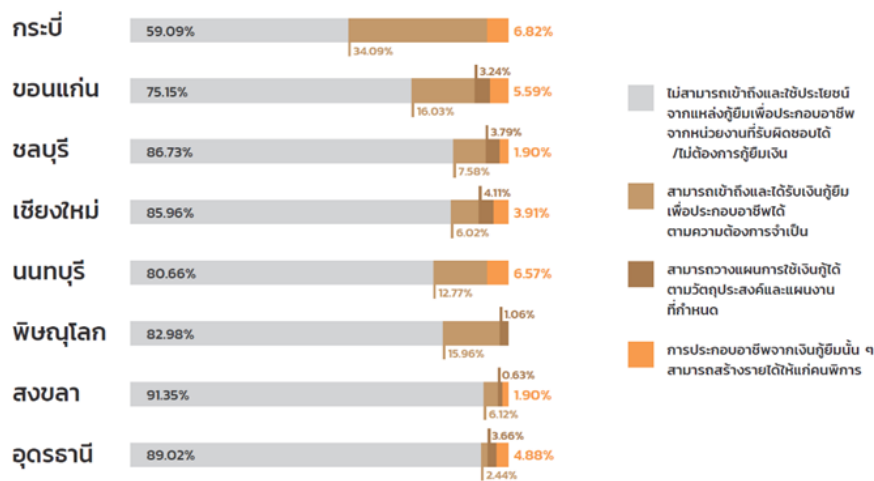

ภาพที่ 4.61 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพและสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 4.1.3 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกักเงินเพื่อประกอบอาชีพ

จากผลการสำรวจการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกักเงินเพื่อประกอบอาชีพ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกักเงินเพื่อประกอบอาชีพได้มากที่สุด (ร้อยละ 40.91) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสงขลามีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกักเงินได้น้อยที่สุด (ร้อยละ 8.65) เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกักเงินเพื่อประกอบอาชีพได้ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ยืม คนพิการในทุกจังหวัดยกเว้นจังหวัดอุดรธานี สามารถเข้าถึงและได้รับเงินกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพได้ตามความต้องการจำเป็นส่วนส่วนมากที่สุด และเมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ยืมเพื่อสร้างรายได้ คนพิการในจังหวัดกระบี่สามารถสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพจากเงินกู้ยืมมากที่สุด (ร้อยละ 6.82) ในขณะที่คนพิการในจังหวัดพิษณุโลกไม่สามารถสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพจากเงินกู้ยืมเลยแม้แต่คนเดียว ดังภาพที่ 4.62

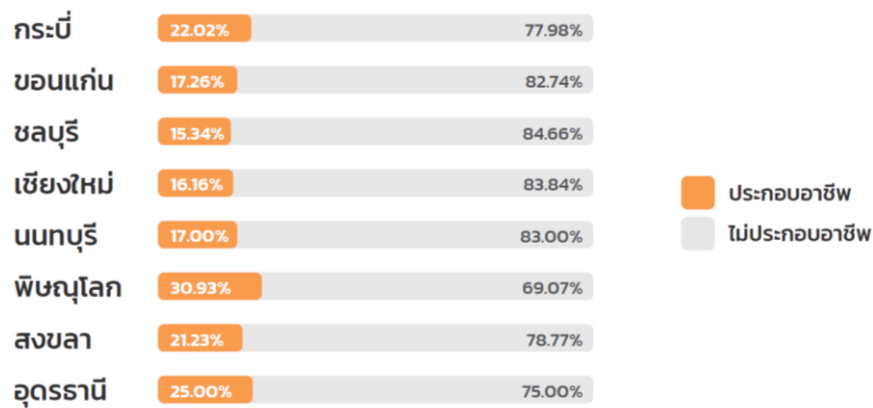

ภาพที่ 4.62 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกักเงินเพื่อประกอบอาชีพ จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 4.1.4 การมีอาชีพและมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ

เมื่อพิจารณาการประกอบอาชีพของคนพิการ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 30.93) รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี (ร้อยละ 25) และจังหวัดกระบี่ (ร้อยละ 22.02) ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีประกอบอาชีพน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.34) ดังภาพที่ 4.63

ภาพที่ 4.63 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพ จำแนกรายจังหวัด

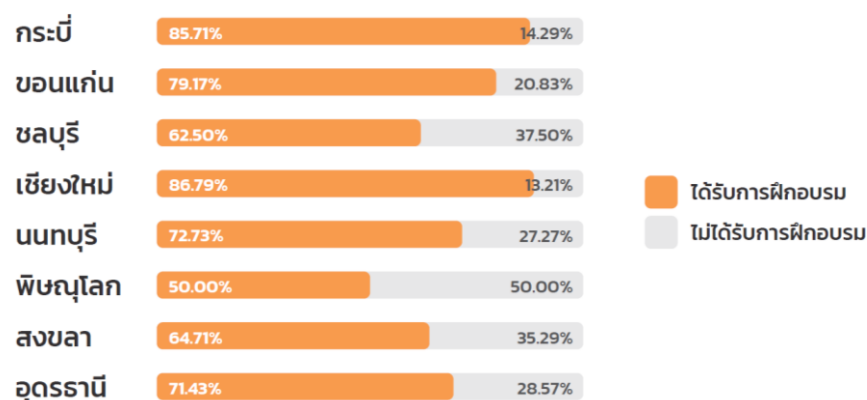
4.8.5 ด้านการออกสู่สังคม ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง 2) การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี 3) การได้รับบริการ (การมีผู้ช่วยคนพิการ การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และการช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล) 4) การได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง 5) การรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเอง และ 6) การมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ

ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 การได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของ

ตนเอง

เมื่อพิจารณาการได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตมากที่สุด (ร้อยละ 86.79) รองลงมา คือ จังหวัดกระบี่ (ร้อยละ 85.71) และจังหวัดขอนแก่น (ร้อยละ 79.17) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตน้อยที่สุด (ร้อยละ 50) ดังภาพที่ 4.64

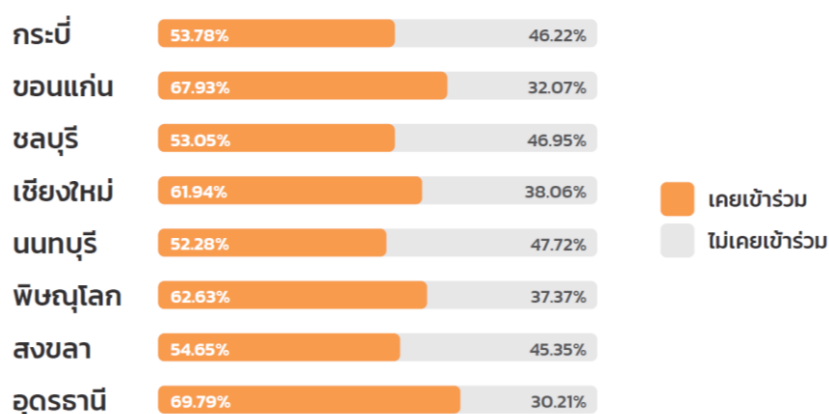

ภาพที่ 4.64 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 5.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

เมื่อพิจารณาการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 69.79) รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น (ร้อยละ 67.93) และจังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 62.63) ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมน้อยที่สุด (ร้อยละ 52.28) ดังภาพที่ 4.65

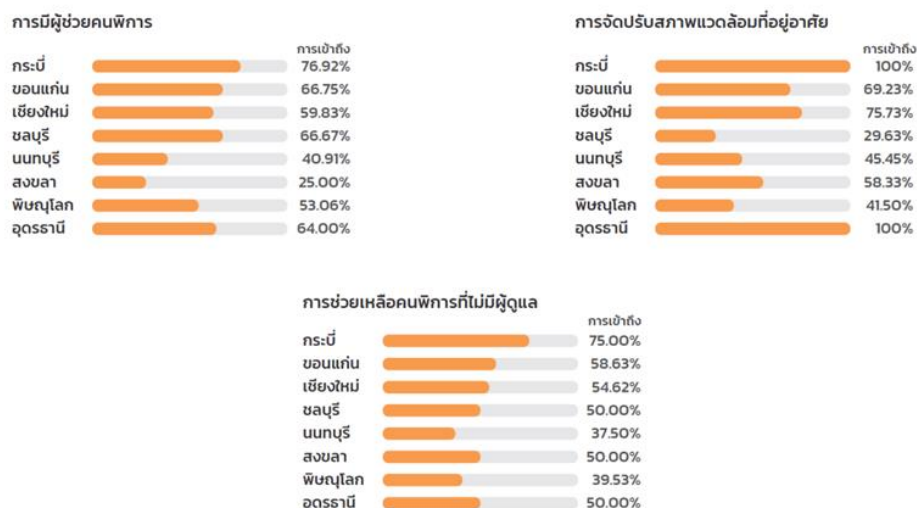

ภาพที่ 4.65 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 5.1.3 การได้รับบริการ

เมื่อพิจารณาการได้รับบริการที่จำเป็น ได้แก่ 1) การมีผู้ช่วยคนพิการ 2) การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และ 3) การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล เพื่อช่วยให้คนพิการสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว ชุมชนได้ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่สามารถเข้าถึงบริการทุกด้านได้มากที่สุด ทั้งการมีผู้ช่วยคนพิการ (ร้อยละ 76.92) การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 100 เท่ากับจังหวัดอุดรธานี) และการช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล (ร้อยละ 75) ในขณะที่จังหวัดที่คนพิการสามารถเข้าถึงบริการการมีผู้ช่วยคนพิการได้น้อยที่สุด คือ จังหวัดสงขลา (ร้อยละ 25) จังหวัดที่คนพิการสามารถเข้าถึงบริการการจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้น้อยที่สุด คือ จังหวัดชลบุรี (ร้อยละ 29.63) และจังหวัดที่คนพิการสามารถเข้าถึงบริการการช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลได้น้อยที่สุด คือ จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 37.50) ดังภาพที่ 4.66

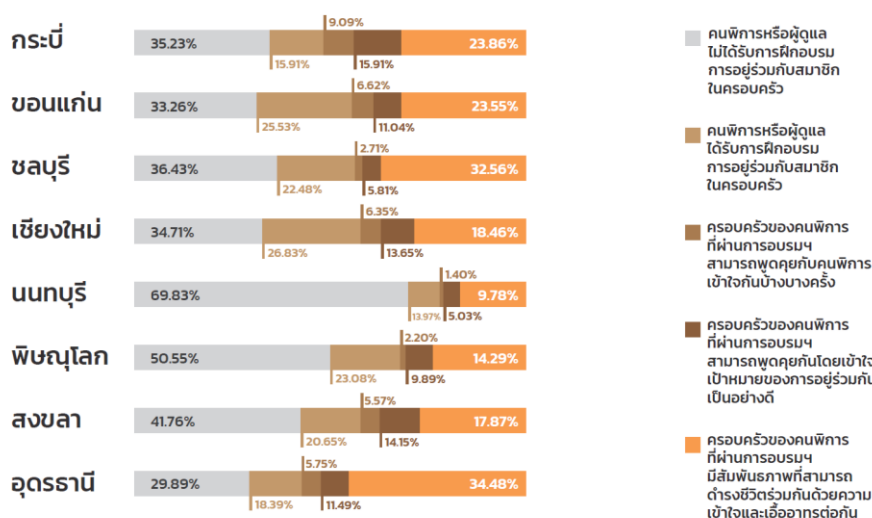

ภาพที่ 4.66 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงการบริการ จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 5.1.4 การได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง

จากผลการสำรวจการได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวของคนพิการหรือผู้ดูแล จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีได้รับการฝึกอบรมมากที่สุด (ร้อยละ 70.11) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีได้รับการฝึกอบรมน้อยที่สุด (ร้อยละ 30.17) เมื่อพิจารณาเฉพาะผลจากการรับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกอบรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกจังหวัดมีสัมพันธภาพที่สามารถดำรงชีวิตร่วมกันด้วยความเข้าใจและเอื้ออาทรต่อกันมากที่สุด รองลงมา คือ สามารถพูดคุยกันโดยเข้าใจเป้าหมายของการอยู่ร่วมกันเป็นอย่างดี และสามารถพูดคุยกับคนพิการเข้าใจกันบ้างบางครั้ง ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถมีสัมพันธภาพที่สามารถดำรงชีวิตร่วมกันด้วยความเข้าใจและเอื้ออาทรต่อกันมากที่สุด (ร้อยละ 34.48) รองลงมา คือ จังหวัดชลบุรี (ร้อยละ 32.56) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถมีสัมพันธภาพที่สามารถดำรงชีวิตร่วมกันด้วยความเข้าใจและเอื้ออาทรต่อกันน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.78) ดังภาพที่ 4.67

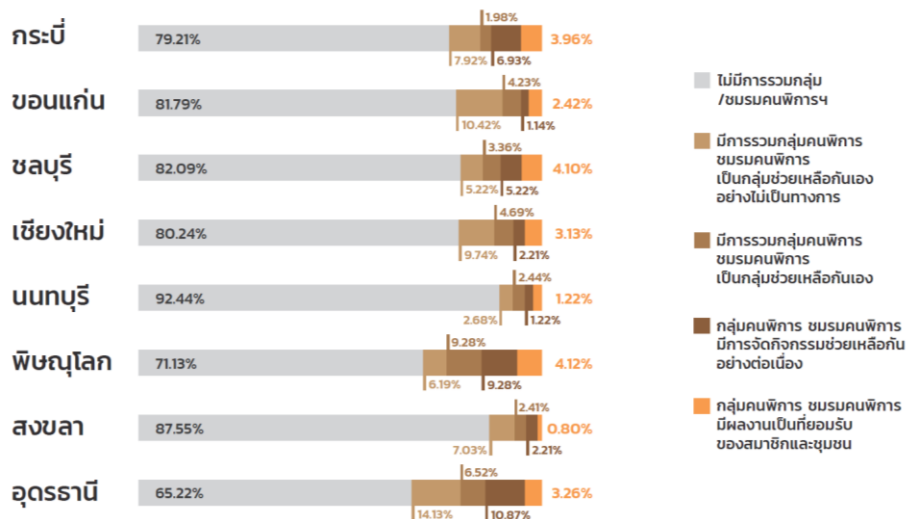

ภาพที่ 4.67 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 5.1.5 การรวมกลุ่มคนพิการ ชุมชนคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเอง

จากผลการสำรวจการรวมกลุ่มคนพิการ ชุมชนคนพิการ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/ชุมชนคนพิการมากที่สุด (ร้อยละ 34.78) รองลงมา คือ จังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 28.87) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/ชุมชนคนพิการน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.56) ตามด้วยจังหวัดสงขลา (ร้อยละ 12.45) เมื่อพิจารณารูปแบบการรวมกลุ่มของคนพิการที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/ชุมชนคนพิการ พบว่า คนพิการในทุกจังหวัดยกเว้นจังหวัดพิษณุโลกมีการรวมกลุ่มคนพิการ ชุมชนคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มคนพิการ ชุมชนคนพิการ มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสมาชิกและชุมชนมีสัดส่วนน้อยที่สุดใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดนนทบุรี พิษณุโลก สงขลา และอุดรธานี นอกจากนี้จังหวัดอุดรธานีมีการรวมกลุ่มคนพิการเป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด (ร้อยละ 14.13) จังหวัดพิษณุโลกมีการรวมกลุ่ม/ชุมชนคนพิการเป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองโดยจัดให้มีโครงสร้างการบริหารกลุ่มในรูปกรรมการหรือรูปแบบอื่น ๆ มากที่สุด (ร้อยละ 9.28) จังหวัดอุดรธานีมีกลุ่ม/ชุมชนคนพิการที่มีการจัดกิจกรรมช่วยเหลือกันเองอย่างต่อเนื่องมากที่สุด (ร้อยละ 10.87) และจังหวัดพิษณุโลกกับชลบุรีมีกลุ่ม/ชุมชนคนพิการที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสมาชิกและชุมชนมากที่สุดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 4.12 และ 4.10 ตามลำดับ) ดังภาพที่ 4.68

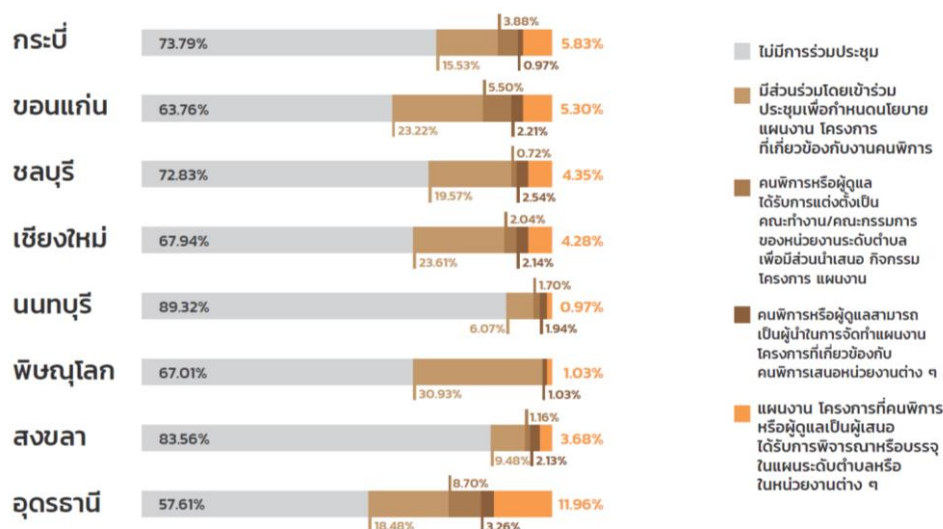
ภาพที่ 4.68 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรวมกลุ่ม/ชุมชนคนพิการ จำแนกรายจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 5.1.6 การมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ

จากผลการสำรวจการมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีมีส่วนร่วมประชุมมากที่สุด (ร้อยละ 42.39) รองลงมา คือ จังหวัดขอนแก่น (ร้อยละ 36.24) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีมีส่วนร่วมประชุมน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.68) ตามด้วยจังหวัดสงขลา (ร้อยละ 16.44) เมื่อพิจารณารูปแบบการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกจังหวัดมีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการเป็นสัดส่วนมากที่สุด ในขณะที่การมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการของหน่วยงานระดับตำบล เพื่อมีส่วนนำเสนอกิจกรรม โครงการ แผนงาน คนพิการหรือผู้ดูแลสามารถเป็นผู้นำในการจัดทำแผนงาน โครงการที่

เกี่ยวข้องกับคนพิการเสนอหน่วยงานต่าง ๆ และแผนงาน และโครงการที่คนพิการหรือผู้ดูแลเป็นผู้เสนอได้รับการพิจารณาหรือบรรจุในแผนระดับตำบลหรือในหน่วยงานต่าง ๆ นั้นมีสัดส่วนค่อนข้างน้อยมาก นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกมีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการมากที่สุด (ร้อยละ 23.22) สำหรับการมีส่วนร่วมอีก 3 รูปแบบนั้น กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีมีส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งคนพิการหรือผู้ดูแลได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการของหน่วยงานระดับตำบล เพื่อมีส่วนนำเสนอกิจกรรม โครงการ แผนงาน มากที่สุด (ร้อยละ 8.70) คนพิการหรือผู้ดูแลสามารถเป็นผู้นำในการจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเสนอหน่วยงานต่าง ๆ และแผนงาน (ร้อยละ 3.26) และโครงการที่คนพิการหรือผู้ดูแลเป็นผู้เสนอได้รับการพิจารณาหรือบรรจุในแผนระดับตำบลหรือในหน่วยงานต่าง ๆ (ร้อยละ 11.96) ดังภาพที่ 4.69

ภาพที่ 4.69 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ จำแนกรายจังหวัด

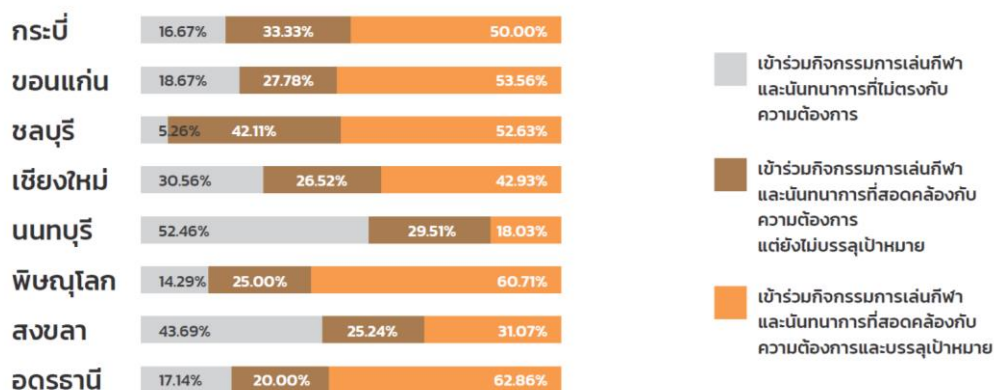
4.8.6 ด้านกีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการ

ตัวชี้วัดที่ 6.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการ

จากผลการสำรวจการได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด (ร้อยละ 94.74) รองลงมา คือ จังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 85.71) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการน้อยที่สุด (ร้อยละ 47.54) ตามด้วยจังหวัดสงขลา (ร้อยละ 56.31) เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ พบว่า คนพิการในทุกจังหวัดยกเว้นจังหวัดนนทบุรี เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้คนพิการในจังหวัดชลบุรีเข้าร่วมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการแต่ยังไม่บรรลุเป้าหมายมากที่สุด (ร้อยละ 42.11) รองลงมา คือ จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 29.51) ส่วนจังหวัดที่คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรลุ

เป้าหมายมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี (ร้อยละ 62.86) รองลงมา คือ จังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 60.71) ดังภาพที่ 4.70

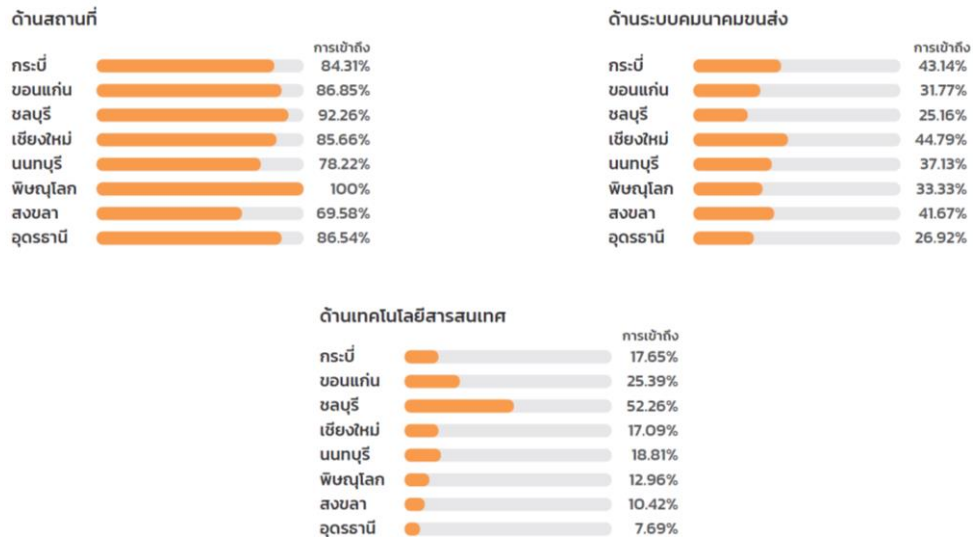
ภาพที่ 4.70 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการ จำแนกรายจังหวัด

4.8.7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน และ 2) ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ

ตัวชี้วัดที่ 7.1.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน

เมื่อพิจารณาการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน จำแนกรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกจังหวัดสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสถานที่มากที่สุด ในขณะที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศน้อยที่สุด ยกเว้นจังหวัดชลบุรีที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ด้านระบบคมนาคมขนส่งน้อยที่สุด นอกจากนี้คนพิการในจังหวัดพิษณุโลกสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ด้านสถานที่เป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 100) คนพิการในจังหวัดเชียงใหม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ด้านระบบคมนาคมขนส่งมากที่สุด (ร้อยละ 44.79) และคนพิการในจังหวัดชลบุรีสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุด (ร้อยละ 52.56) ดังภาพที่ 4.71

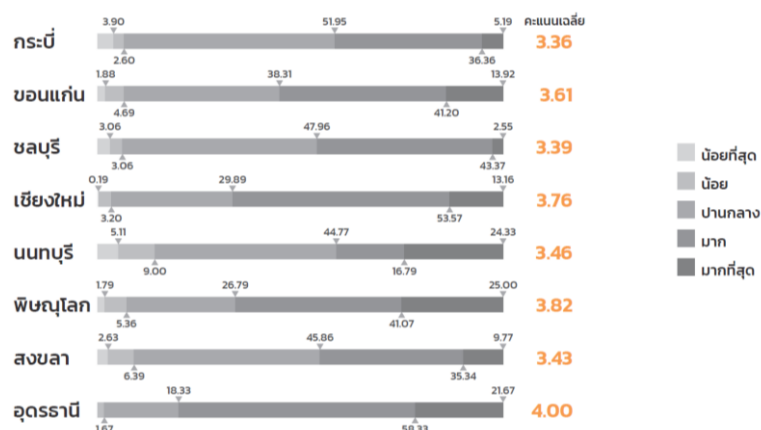

ภาพที่ 4.71 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก
ในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน จำแนกรายจังหวัด

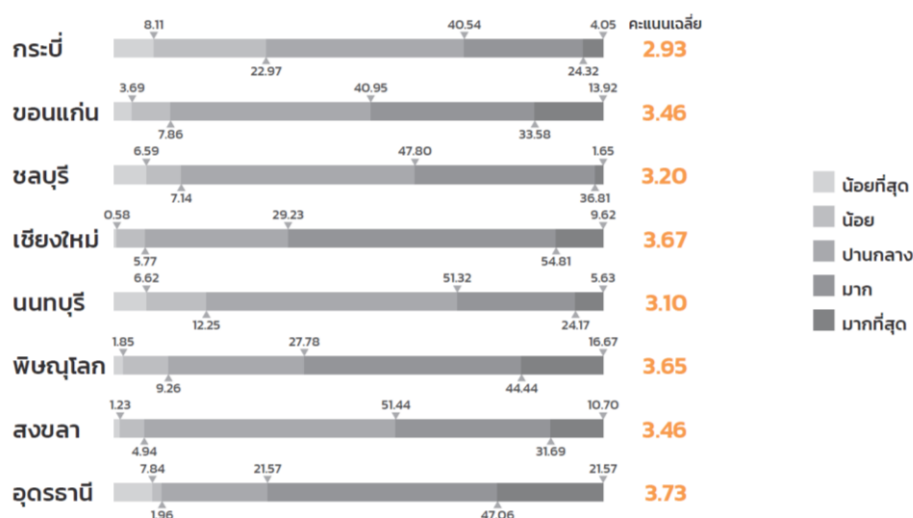
ตัวชี้วัดที่ 7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการ จำแนกรายจังหวัด พบว่า จังหวัดอุดรธานีมีคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจสูงสุด (4 คะแนน) รองลงมา คือ จังหวัดพิษณุโลก (3.82 คะแนน) และจังหวัดเชียงใหม่ (3.76 คะแนน) ในขณะที่จังหวัดกระบี่มีคะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด (3.36 คะแนน) โดยกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีมีความพึงพอใจมากที่สุดเป็นสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 80) รองลงมา คือ จังหวัดเชียงใหม่ (ร้อยละ 66.73) และจังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 66.07) ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ พิษณุโลก และอุดรธานี มีความพึงพอใจในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่น ๆ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ดังภาพที่ 4.72

ภาพที่ 4.72 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก
สาธารณะในหน่วยงานราชการ จำแนกรายจังหวัด

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชน จำแนกรายจังหวัด พบว่า ผลการสำรวจเป็นไปในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการ โดยจังหวัดอุดรธานีมีคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจสูงสุด (3.73 คะแนน) รองลงมา คือ จังหวัดเชียงใหม่ (3.67 คะแนน) และจังหวัดพิษณุโลก (3.65 คะแนน) ในขณะที่จังหวัดกระบี่มีคะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด (2.93 คะแนน) ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีมีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุดเป็นสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 68.63) รองลงมา คือ จังหวัดเชียงใหม่ (ร้อยละ 64.43) และจังหวัดพิษณุโลก (ร้อยละ 61.11) ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก และอุดรธานี มีความพึงพอใจในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่น ๆ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ดังภาพที่ 4.73

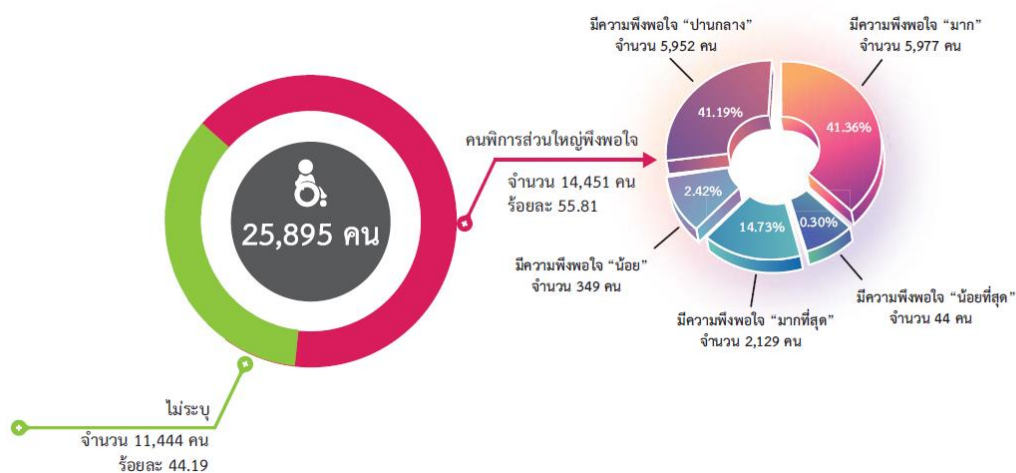
ภาพที่ 4.73 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชน จำแนกรายจังหวัด

4.9 การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตคนพิการระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับปี พ.ศ. 2562

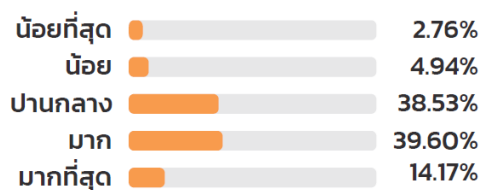
เนื่องจากข้อมูลปี 2560 ที่เป็นข้อมูลดิบ (Raw Data) ไม่ตรงกับข้อมูลในรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการประจำปี 2560 นอกจากนั้นวิธีการคำนวณของรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการของประเทศไทยประจำปี 2560 ก็ไม่ตรงกับวิธีการคำนวณในรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการของประเทศไทยประจำปี 2562 ในครั้งนี้ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจะไม่เปรียบเทียบข้อมูลดิบ (Raw Data) แต่จะเปรียบเทียบเฉพาะข้อมูลจากรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการประจำปี 2560 กับข้อมูลจากรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการที่น่าเสนอในปี 2562 เท่านั้น ซึ่งมีข้อมูลที่ตรงกันเพียง 1 ประเด็น คือ ดัชนีที่ 7 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวชี้วัดที่ 7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ

เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการระหว่างปี 2560 และปี 2562 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการลดลง เนื่องจากในปี 2560 กลุ่มตัวอย่างที่มี

ความพึงพอใจมากและมีความพึงพอใจมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.09 ในขณะที่ในปี 2562 ลดลงเหลือร้อยละ 53.77 โดยระดับความพึงพอใจที่สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยลดลงจากเดิมเล็กน้อยมี 3 ระดับ คือ “ความพึงพอใจมากที่สุด” ลดจากร้อยละ 14.73 ในปี 2560 เหลือร้อยละ 14.17 ในปี 2562 “ความพึงพอใจมาก” ลดจากร้อยละ 41.36 ในปี 2560 เหลือร้อยละ 39.60 ในปี 2562 และ “ความพึงพอใจปานกลาง” ลดจากร้อยละ 41.19 ในปี 2560 เหลือร้อยละ 38.53 ในปี 2562 ส่วนระดับความพึงพอใจอีก 2 ระดับนั้น สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก โดย “ความพึงพอใจน้อย” เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.42 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 4.94 ในปี 2562 และ “ความพึงพอใจน้อยที่สุด” เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.30 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 2.76 ในปี 2562 ดังภาพที่ 4.74 และ 4.75

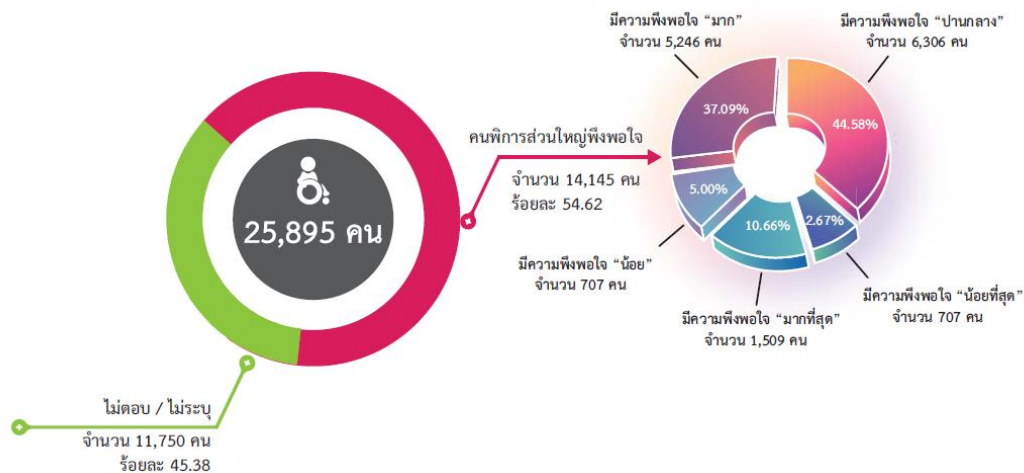
ภาพที่ 4.74 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการ ปี 2560

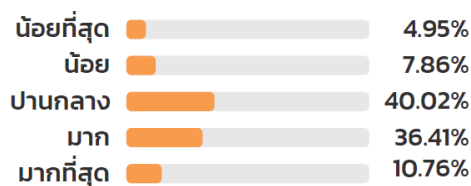
ภาพที่ 4.75 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการ ปี 2562

เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชนระหว่างปี 2560 และปี 2562 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชนลดลงเล็กน้อย เนื่องจากในปี 2560 กลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจมากและมีความพึงพอใจมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.75 ในขณะที่ในปี 2562 ลดลงเหลือร้อยละ 47.17 โดยระดับความพึงพอใจที่สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยลดลงจากเดิมเล็กน้อยมี 2 ระดับ คือ “ความพึงพอใจมาก” ลดจากร้อยละ 37.09 ในปี 2560 เหลือร้อยละ 36.41 ในปี 2562 และ “ความพึงพอใจปานกลาง” ลดจากร้อยละ 44.58 ในปี 2560 เหลือร้อยละ 40.02 ในปี 2562 ระดับความพึงพอใจที่สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยเพิ่มขึ้นจากเดิมเล็กน้อย คือ “ความพึงพอใจมากที่สุด” เพิ่มขึ้น

จากร้อยละ 10.66 เป็นร้อยละ 10.76 ส่วนระดับความพึงพอใจอีก 2 ระดับนั้น สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก โดย “ความพึงพอใจน้อย” เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 7.86 ในปี 2562 และ “ความพึงพอใจน้อยที่สุด” เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.67 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 4.95 ในปี 2562 ดังภาพที่ 4.76 และ 4.77

ภาพที่ 4.76 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชน ปี 2560

ภาพที่ 4.77 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชน ปี 2562

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2562 ในพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City) และเพื่อจัดทำรายงานการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City) ในบทนี้คณะผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานโครงการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2562

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.96 เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 43.69 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ 54.46 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.77 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 82.06 ส่วนใหญ่จบการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.04 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 77.09

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยจำแนกตามดัชนี 7 ด้านของมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สามารถสรุปได้ดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.33 มีบัตรประจำตัวคนพิการและบัตรยังไม่หมดอายุ
- กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.69 ได้รับเบี้ยความพิการ
- “ข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ” เป็นสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.86 ส่วนสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้น้อยที่สุด คือ “ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ” คิดเป็นร้อยละ 28.29 เมื่อพิจารณาจากจำนวนสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 ที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ พบว่าส่วนใหญ่รับรู้สิทธิทั้ง 10 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 20.16 รองลงมา คือ ไม่รับรู้สิทธิเลย คิดเป็นร้อยละ 13.68
- กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่เคยถูกละเมิดสิทธิ” มีเพียงร้อยละ 0.91 ที่เคยถูกละเมิดสิทธิ
- “ข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ” เป็นสิทธิคนพิการตามมาตรา 20 ที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.01 ส่วนสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงน้อยที่สุด คือ “ข้อที่ 7 บริการล่ามภาษามือ”
- สื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ “สื่อบุคคล (เพื่อน คนรู้จัก และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ)” สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากที่สุด คือ “โทรทัศน์” คิดเป็นร้อยละ 70.44 รองลงมา คือ “สื่อบุคคล” คิดเป็นร้อยละ 68.53 สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้น้อยที่สุด คือ “หนังสือพิมพ์” คิดเป็นร้อยละ 36.87
- สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเห็นต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการ

เชิงรุก” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขเกือบทั้งหมดได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าถึงได้ต่ำกว่าร้อยละ 50

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมายต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรม การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด) และการให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริม เครื่องช่วยความพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ ที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้ไม่ถึงร้อยละ 50

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านพลบำบัดและศิลปะบำบัดที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้ไม่ถึงร้อยละ 50

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู” โดยกลุ่มตัวอย่างยังไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขส่วนใหญ่ได้ตามความต้องการ

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางสติปัญญาต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางการเรียนรู้ (LD) ต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านกิจกรรมบำบัด พฤติกรรมบำบัด การบริการทางกายภาพบำบัดและการแพทย์ทางเลือก การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และสังคมบำบัด การประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการ ซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และผู้ช่วยคนพิการ และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางออทิสติกต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู” และ “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก” โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน และการบริการทันตกรรม

 สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุขที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการซ้ำซ้อนต้องการเข้าถึงมากที่สุด คือ “การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู” โดยกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ตามความต้องการ ยกเว้นการบริการด้านการศัลยกรรม ดนตรีบำบัด พลบำบัด และศิลปะบำบัด

 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพองค์รวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง (เกินร้อยละ 70) โดยด้านที่มีการรับรู้มากที่สุด คือ “ด้านร่างกาย เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การดูแลด้านสุขอนามัย” คิดเป็นร้อยละ 89.64 ส่วนการรับรู้ในระดับที่สามารถอธิบายได้ ถ่ายทอดได้ และแสดงพฤติกรรมได้นั้นอยู่ในระดับต่ำ คือ ไม่ถึงร้อยละ 20 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ในแต่ละด้าน

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี” คิดเป็นร้อยละ 80.81 ซึ่งในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ “ได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเป็นประจำทุกปี” คิดเป็นร้อยละ 35.45

 กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ส่วนใหญ่ “ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา” คิดเป็นร้อยละ 65.65 โดยส่วนใหญ่ “ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมทั้งมีบุคลากรทางการศึกษาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ” คิดเป็นร้อยละ 25.95

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษารายบุคคลภายในเวลาที่กำหนด” คิดเป็นร้อยละ 50.72

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ” คิดเป็นร้อยละ 44.33 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 25.50 ที่ “ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงาน รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อมของตนเอง”

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการอบรมหรือศึกษาหลักสูตรฝึกวิชาชีพ” คิดเป็นร้อยละ 92.39

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพได้” (รวมคนพิการที่ไม่ต้องการกู้ยืมเงิน) คิดเป็นร้อยละ 81.54 โดย “การประกอบอาชีพจากเงินกู้ยืมนั้น ๆ สามารถสร้างรายได้ให้แก่คนพิการ” มีเพียงร้อยละ 4.36

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้ประกอบอาชีพและไม่มียาได้ จึงต้องพึ่งพาญาติพี่น้องและเบี้ยความพิการ” คิดเป็นร้อยละ 82.06 สำหรับคนพิการที่ประกอบอาชีพซึ่งคิดเป็นร้อยละ 17.94 นั้นมียาได้เฉลี่ย 5,652.83 บาทต่อเดือน

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่เคยใช้บริการระบบจัดหางานคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 96.87 คนพิการที่เคยใช้บริการระบบดังกล่าวส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน” คิดเป็นร้อยละ 51.85 รองลงมา คือ “ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน เป็นงานลักษณะชั่วคราว รายปี” คิดเป็นร้อยละ 20.37

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการเข้าสู่สังคม” คิดเป็นร้อยละ 94.21 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำหนดเป้าหมายในการออกสู่สังคม ส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะเพื่อบรรลุเป้าหมายในการออกสู่สังคม” คิดเป็นร้อยละ 77.84

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม” คิดเป็นร้อยละ 61.76 เมื่อพิจารณาลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ “มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมฯ ไม่เข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน” คิดเป็นร้อยละ 29.73

 การบริการที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมากที่สุด คือ “การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย” สำหรับการเข้าถึงการบริการนั้น การบริการที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงได้มากที่สุด คือ “การมีผู้ช่วยคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 60.75

 คนพิการหรือผู้ดูแลส่วนใหญ่ “ไม่ได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว” คิดเป็นร้อยละ 39.08

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่มีการรวมกลุ่ม/ชมรมคนพิการฯ” คิดเป็นร้อยละ 82.48 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลือมีการรวมกลุ่มในลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เป็น “กลุ่มช่วยเหลือกันเองอย่างไม่เป็นทางการ” คิดเป็นร้อยละ 8.61

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่มีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 70.79 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลือมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ “มีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ” คิดเป็นร้อยละ 19.47

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถ “เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรลุเป้าหมาย” คิดเป็นร้อยละ 46.13

 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “ไม่สามารถเข้าถึง/ไม่เคยใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน” คิดเป็นร้อยละ 50.04 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เหลือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ คือ “ด้านอาคารสถานที่” คิดเป็นร้อยละ 97.72

 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการมากกว่าหน่วยงานเอกชนเล็กน้อย โดยคะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการเท่ากับ 3.57 คะแนน ในขณะที่คะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานเอกชนเท่ากับ 3.40 คะแนน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยจำแนกตามจังหวัดสามารถสรุปได้ดังนี้

 กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 90 ในทุกจังหวัดมีประจำตัวคนพิการ ยกเว้นจังหวัดอุดรธานีที่ต่ำกว่าร้อยละ 90 เพียงเล็กน้อย

 กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 98 ในทุกจังหวัดได้รับเบี้ยความพิการ

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดขอนแก่นมีระดับการรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการสูงที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่มีระดับการรับรู้สิทธิต่ำที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่น ๆ ทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 9 เบี้ยความพิการ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกสามารถเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์จากสิทธิคนพิการได้น้อยที่สุดถึง 4 สิทธิ

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ ชลบุรี นนทบุรี และอุดรธานี สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์ผ่านทุกสื่อได้ถึงร้อยละ 100 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์ได้น้อยที่สุดถึง 6 สื่อ

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่มีการรับรู้เรื่องสุขภาวะองค์กรรวมมากที่สุดทุกด้าน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกมีการรับรู้ร่น้อยที่สุด เนื่องจากร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้เรื่องสุขภาวะองค์กรมีจำนวนต่ำที่สุดถึง 3 ด้าน

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาามากที่สุด ส่วนจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาที่น้อยที่สุด คือ จังหวัดพิษณุโลก

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดกระบี่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษารายบุคคลมากที่สุด โดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกันมาก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีสามารถสำเร็จการศึกษาได้น้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดขอนแก่นได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสงขลาได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพน้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกเข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพน้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพได้มากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสงขลาสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินได้น้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีประกอบอาชีพน้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพิษณุโลกได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตน้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมน้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่สามารถเข้าถึงบริการทุกด้านได้มากที่สุด ในขณะที่จังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงบริการการมีผู้ช่วยคนพิการได้น้อยที่สุด คือ จังหวัดสงขลา จังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงบริการการจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้น้อยที่สุด คือ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงบริการการช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลได้น้อยที่สุด คือ จังหวัดนนทบุรี

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีได้รับการฝึกอบรมอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดีมีความภาคภูมิใจในตนเองมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีได้รับการฝึกอบรมน้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีมีการรวมตัวเป็นกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/ชมรมคนพิการน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารูปแบบการรวมกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกจังหวัดยกเว้นจังหวัดพิษณุโลกมีการรวมกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานีมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีมีส่วนร่วมประชุมร่น้อยที่สุด เมื่อพิจารณารูปแบบการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกจังหวัดมีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการเป็นสัดส่วนมากที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรีเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการน้อยที่สุด

 กลุ่มตัวอย่างในทุกจังหวัดสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสถานที่มากที่สุด ในขณะที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศน้อยที่สุด ยกเว้นจังหวัดชลบุรีที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ด้านระบบคมนาคมขนส่งน้อยที่สุด

 จังหวัดอุดรธานีมีคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนสูงที่สุด ในขณะที่จังหวัดกระบี่มีคะแนนความพึงพอใจโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผลการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตคนพิการระหว่างปี 2560 กับปี 2562 ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้เฉพาะตัวชี้วัดที่ 7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะสามารถสรุปได้ดังนี้

 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานราชการลดลง และมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะในหน่วยงานเอกชนลดลงเล็กน้อย

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญมาพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในประเทศไทย ดังนี้

5.2.1 กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ควรผลักดันให้มีการนำผลการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการทุกปีไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยเฉพาะการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐที่มีการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับคนพิการ ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด และศูนย์บริการคนพิการทั่วไป นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการไปวางแผนการช่วยเหลือคนพิการ รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับหน่วยงาน และระดับแผนงาน/โครงการที่เป็นประโยชน์ต่อคนพิการในพื้นที่อย่างแท้จริง อีกทั้งควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นที่ดำเนินงานเกี่ยวกับคนพิการให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ รวมทั้งเข้าใจและใส่ใจความต้องการของคนพิการอย่างแท้จริง

5.2.2 ผลการสำรวจเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิคนพิการตามกฎหมายและการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิคนพิการในครั้งนี้พบว่า คนพิการเกือบร้อยละ 15 ไม่เคยรับรู้สิทธิเลยแม้แต่ข้อเดียว และคนพิการในจังหวัดกระบี่และนนทบุรีมีการรับรู้สิทธิน้อยมาก นอกจากนี้ยังพบว่าคนพิการในจังหวัดพิษณุโลกและนนทบุรีสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิได้ค่อนข้างน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นควรให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิทางกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคนพิการ เช่น การจัดทำคู่มือเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการในรูปแบบ Infographics ที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย มีเนื้อหาครบถ้วนและชัดเจน เพื่อแจกจ่ายให้คนพิการที่ขึ้นทะเบียนคนพิการทั่วประเทศและเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นต้น รวมทั้งการดำเนินการเชิงรุกเพื่อรณรงค์ให้คนพิการได้รับทราบสิทธิที่ตนเองพึงได้รับและเกิดการตื่นตัวในการพิทักษ์สิทธิตนเอง เช่น การเยี่ยมบ้านคนพิการ การลงพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และการ

ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยกันสร้างสรรค์เจตคติที่ดีต่อคนพิการ เพื่อให้คนในสังคมยอมรับ มีมุมมองที่ดี และไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ โดยเฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นช่องทางที่เข้าถึงได้ง่ายในยุคดิจิทัล

5.2.3 ผลการสำรวจด้านอาชีพ การจ้างงาน และรายได้ในครั้งนี้ พบว่า คนพิการจำนวนมากถึง 4 ใน 5 ไม่ได้ประกอบอาชีพและไม่มีรายได้ อีกทั้งส่วนใหญ่ไม่ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ และไม่ได้รับการอบรมหรือศึกษาหลักสูตรฝึกวิชาชีพ แม้แต่จังหวัดขอนแก่นที่คนพิการได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพมากที่สุด แต่ส่วนใหญ่ก็ได้รับคำแนะนำที่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อม ส่วนในจังหวัดอื่น ๆ เกือบทุกจังหวัด คนพิการก็ได้รับคำแนะนำที่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และความพร้อม เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ การจ้างงาน และรายได้ของคนพิการควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ดังนั้นกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ควรกำหนดนโยบายในการสร้างหรือฝึกอาชีพให้กับคนพิการที่เป็นรูปธรรมและมีความพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ (นอกเหนือจากการให้เงินกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพคนพิการรายบุคคล เนื่องจากการสร้างหรือฝึกอาชีพให้กับคนพิการอย่างเหมาะสมถือเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเปลี่ยนคนพิการที่ถูกมองว่าเป็นภาระให้กลายเป็นอีกหนึ่งพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ตัวอย่างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการสร้างและฝึกอาชีพให้คนพิการ คือ KARE Employment Programme ในประเทศไอร์แลนด์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อหางานและฝึกอาชีพให้คนพิการทางสติปัญญา โดยเปิดโอกาสให้คนพิการที่ต้องการหางานทำมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนแรก คือ การระบุประเภทงานที่อยากทำ จำนวนชั่วโมงการทำงาน และรูปแบบของรายได้ที่ต้องการ เมื่อหางานให้คนพิการได้ตรงตามความต้องการแล้วก็จะจัดผู้สอนงาน (Job Coach) ให้ช่วยดูแลคนพิการอย่างใกล้ชิดเพื่อดูว่าคนพิการต้องได้รับการฝึกอบรมด้านใดบ้างและต้องได้รับการช่วยเหลือด้านใด เช่น การเดินทางไปทำงาน รวมทั้งเป็นผู้ประสานระหว่างคนพิการและนายจ้างอีกด้วย (EASPD, 2015)

5.2.4 ผลการสำรวจด้านการออกสู่สังคมในครั้งนี้พบว่า คนพิการ 3 ใน 5 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และ 4 ใน 5 ไม่มีการรวมกลุ่ม/ชมรมคนพิการ ข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ คนพิการในจังหวัดอุดรธานีมีความโดดเด่นอย่างเห็นได้ชัดในด้านการออกสู่สังคม เนื่องจากเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากที่สุด มีการรวมตัวเป็นกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองมากที่สุด และมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการมากที่สุด ในขณะที่คนพิการในจังหวัดนนทบุรีมีส่วนร่วมน้อยที่สุดทั้ง 3 ตัวชี้วัดดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่ากรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ควรดำเนินการศึกษาแนวทางการดำเนินงานด้านคนพิการของจังหวัดอุดรธานีในแง่ของการออกสู่สังคมของคนพิการ เพื่อนำผลการศึกษามาถอดบทเรียนและนำไปเป็นต้นแบบสำหรับการดำเนินงานด้านการส่งเสริมให้คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและรวมกลุ่มกันมากขึ้น เนื่องจากการรวมกลุ่มจะช่วยให้คนพิการในชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพตนเองทั้งในแง่ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม การส่งเสริม ประสิทธิภาพและภูมิปัญญาของท้องถิ่น เมื่อคนพิการเกิดการรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันเองและพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรคนพิการ ก็จะส่งเสริมให้คนพิการในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งสามารถสร้างสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น ๆ ในสังคม และสามารถใช้ชีวิตอิสระในชุมชนได้อย่างยั่งยืน (ชัชพันธ์ ชุมนุสนธิ, 2552)

5.3 ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานโครงการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2562

โครงการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปี 2562 ดำเนินงานภายใต้พื้นฐานของการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตามจากการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยพบปัญหาและอุปสรรคบางประการในการดำเนินงาน จึงได้รวบรวมเป็นข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการฯ ในอนาคตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

5.3.1 แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสำรวจคุณภาพชีวิตคนพิการมีความไม่คงที่หรือไม่สม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีข้อคำถามจำนวนมาก จึงอาจเป็นการรบกวนเวลาของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อคำถามบางข้อไม่ชัดเจน เช่น ตัวชี้วัด 1.1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย และตัวชี้วัด 2.1.1 การได้รับบริการตามระบบสาธารณสุข ซึ่งในแบบสอบถามระบุเพียงคำสั้น ๆ หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน คำตอบที่ได้ก็อาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นควรมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย กระชับ และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

5.3.2 เกณฑ์การประเมินบางข้อไม่ชัดเจน ทำให้ผลการสำรวจไม่สามารถสะท้อนความเป็นจริงได้เท่าที่ควร เช่น เกณฑ์การวิเคราะห์ของตัวชี้วัด 1.1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย ควรแบ่งจำนวนสิทธิให้เท่ากันในแต่ละระดับ เช่น ระดับละ 2 สิทธิ ดังนั้นควรมีการทบทวนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อปรับปรุงเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และสามารถให้วัดผลได้จริง เพื่อให้ผลการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการสะท้อนความเป็นจริงได้มากขึ้น

5.3.3 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำกัดมาก รวมทั้งเจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลในหลายจังหวัดขาดความรู้ความเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในแบบสอบถาม ขาดความเชี่ยวชาญในการเก็บข้อมูลงานวิจัย และบางครั้งไม่มีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามก่อนที่จะส่งมาให้คณะผู้วิจัย ทำให้แบบสอบถามที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์มีจำนวนค่อนข้างมาก ดังนั้นควรเผื่อระยะเวลาในการเก็บข้อมูลให้เพียงพอและสมเหตุสมผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและมีคุณภาพ และควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในจังหวัดต่าง ๆ โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นพื้นที่ดำเนินโครงการเมืองที่เป็นมิตรสำหรับคนพิการและคนทั้งมวล (SMILE City) ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจข้อคำถามในแบบสอบถามได้ดีขึ้น

5.3.4 ควรมีการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่จัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของคนพิการที่จดทะเบียนคนพิการ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้มีข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการสำรวจคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งจะช่วยให้แบบสอบถามกระชับขึ้น จึงสามารถช่วยลดระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละรายได้

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2556). **คู่มือการวินิจฉัยและตรวจประเมินความพิการตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 (ออนไลน์).** สืบค้นจาก http://www.snmri.go.th/snmri/download/assessment/assessment_handbook2559_2.pdf [5 กรกฎาคม 2562].
- _____. (2561). **รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- _____. (2562). **รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย (ออนไลน์).** <http://dep.go.th/Content/View/4507/1> [19 พฤษภาคม 2562].
- กรมสุขภาพจิต. (2545). **เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- ชัตพันธ์ ชุมนุสนธิ์. (2552). การเสริมสร้างพลังอำนาจของคนพิการ กรณีศึกษา: ศูนย์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการจังหวัดนครปฐม. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.** 1(1): 52-56.
- คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564.** กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ธานีรัตน์ ผ่องแผ้ว. (2558). **คุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช: ปัจจัยที่มีผลและแนวทางการพัฒนา.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ. (2534). **พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 (ออนไลน์).** สืบค้นจาก <http://www.ddc.go.th/image/law/a4.pdf> [4 กรกฎาคม 2562].
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580.** กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- องค์การสหประชาชาติประเทศไทย. (2558). **เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Sustainable Development Goals (SDGs) ฉบับเต็ม (ออนไลน์).** สืบค้นจาก <http://e-plan.dla.go.th/activityImage/422.pdf> [3 กรกฎาคม 2562].
- โอโนซา ทศนาชนชัย. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับคุณภาพชีวิตคนพิการ.** วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- European Association of Service Providers for Persons with Disabilities (EASPD). (2015) **10 Best Practice in Employment Support for Persons with Disabilities** (Online). Retrieved from <https://www.easpd.eu/sites/default/files/> [3 October 2019].
- Federa, K., Michauda D. S., Keith, S. E., Voicescua S. A., Marrob, L., Thanb, J., Guayb, M., Denningc, A., Bowerd, T. J., Lavignee, E., Whelanf, C., & van den Berg, F. (2015).

- An Assessment of Quality of Life Using the WHOQOL-BREF among Participants Living in the Vicinity of Wind Turbines. **Environmental Research**. 142: 227-238.
- Fisher, R. (1992). Personal Values and Individual Quality of Life in Palliative Care Patients. **Journal of Pain and Symptom Management**. 30: 154-159.
- George, B. K., & Berson, D. A. (1989). A Multidisciplinary Concept Analysis of Quality of Life. **Western Journal of Nursing Research**. 21: 728-742.
- Harrison, M. B., Juniper, E. F., & Mitchell-DiCenso, A. (1996). Quality of Life as an Outcome Measure in Nursing Research: "May you have a long and healthy life". **Canadian Journal of Nursing Research**. 28(3): 49-68.
- Molzahn, A. E. & Pagé, G. (2006). Field Testing the WHOQOL-100 in Canada. **Canadian Journal of Nursing Research**. 38(3):106-123.
- The WHOQOL GROUP. (1995). The World Health Organization Quality of Life Assessment (WHOQOL): Position Paper from the World Health Organization. **Social Sciences Medicine**. 41(10): 1403-1409.
- United Nations. (2018). **Handbook for the Preparation of Voluntary National Reviews** (Online). Retrieved from https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/20872VNR_hanbook_2019_Edition_v3.pdf [18 July 2019].
- World Health Organization. (2011). **World Report on Disability**. Geneva: World Health Organization.
- _____. (2001). **International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)**. Geneva: World Health Organization.
- _____. N.d. **Disabilities** (Online). Retrieved from <https://www.who.int/topics/disabilities/en/> [5 July 2019].
- World Health Organization Quality Of Life (WHOQOL) Group. (1996). **WHOQOL-BREF Introduction, Administration, Scoring and Generic Version of the Assessment**. Geneva: World Health Organization.
- _____. (1994). Development of the WHOQOL: Rationale and Current Status. **International Journal of Mental Health**. 23(3): 24-56.
- _____. (1998). Development of the World Health Organization WHOQOL-BREF: Quality of Life Assessment. **Psychological Medicine**. 28: 551-558.

ภาคผนวก

แบบสอบถามโครงการ

“การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ: กรณีศึกษา SMILE CITY 6 จังหวัด”

คำชี้แจง:

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “การสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ: กรณีศึกษา SMILE CITY 6 จังหวัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศและการวางแผนพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของคนพิการซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการต่อไป
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริง/ที่เลือก และเติมข้อความในช่องว่าง
ผู้สัมภาษณ์..... วันที่สัมภาษณ์..... เบอร์โทรติดต่อ.....
ผู้ให้สัมภาษณ์..... ☐ 1. คนพิการ ☐ 2. ผู้ดูแลคนพิการ
พื้นที่ ตำบล/แขวงอำเภอ/เขต จังหวัด.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม (คนพิการ)

- 1.1 ชื่อ-นามสกุล
- 1.2 เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
- 1.3 เลขประจำตัวคนพิการตามบัตร/สมุดคนพิการ (13 หลัก)
- 1.4 วัน-เดือน-ปีเกิด...../...../.....
- 1.5 อายุ.....ปี.....เดือน (นับถึงวันเก็บข้อมูล)
- 1.6 เชื้อชาติ.....
- 1.7 สัญชาติ.....
- 1.8 ศาสนา.....
- 1.9 ที่อยู่คนพิการ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน
ตำบล/แขวงอำเภอ/เขต จังหวัด
รหัสไปรษณีย์ เบอร์โทรศัพท์
- 1.10 สิทธิในการรักษาพยาบาล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 2. สิทธิ สปสช. (คนพิการ ท74) ☐ 3. สปสช.
☐ 4. ประกันสังคม ☐ 5. ประกันชีวิต ☐ 6. ทหารผ่านศึก
☐ 7. อื่น ๆ ระบุ

2. ประเภทและสาเหตุความพิการของคนพิการ (ตามที่ปรากฏตามบัตรคนพิการ)

2.1 ทางกาเห็น

- ☐ 1. ตาบอดสองข้าง ☐ 2. สายตาเลือนราง
☐ 3. อื่น ๆ/ลักษณะความพิการที่พบ โปรดระบุ

2.2 ทางกาได้ยินหรือการสื่อความหมาย

- ☐ 1. หูหนวกสองข้าง ☐ 2. หู ตึง
☐ 3. การสื่อความหมาย ☐ 4. อื่น ๆ/ลักษณะความพิการที่พบ โปรดระบุ.....

2.3 ทางกาเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

- ☐ 1. อัมพฤกษ์ อัมพาต ☐ 2. สมอพิการ (ซี.พี.) ☐ 3. แขน/ขาขาด
☐ 4. ความบกพร่องหรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์
☐ 5. อื่น ๆ/ลักษณะความพิการที่พบ โปรดระบุ.....

2.4 ทางจิตใจหรือพฤติกรรม

- ☐ 1. สภาวะทางจิต ☐ 2. พฤติกรรม
☐ 3. อื่น ๆ/ลักษณะความพิการที่พบ โปรดระบุ.....

2.5 ทางสติปัญญา

- ☐ 1. พัฒนาการ ☐ 2. สติปัญญา ☐ 3. การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
☐ 4. การเรียนรู้ ☐ 5. อื่น ๆ/ลักษณะความพิการที่พบ โปรดระบุ.....

2.6 ทางกาเรียนรู้ (LD) ลักษณะความพิการที่พบ โปรดระบุ.....

2.7 ทางอหิสติก ลักษณะความพิการที่พบ โปรดระบุ.....

2.8 ระยะเวลาในการเกิดความพิการและสาเหตุ (ตามประเภทความพิการข้อ 2.1-2.7)

2.8.1 การเกิดความพิการ

- ☐ 1. ตั้งแต่เกิด
☐ 2. ภายหลัง ระบุระยะเวลา จำนวน.....ปีเดือน

2.8.2 สาเหตุของความพิการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. กรรมพันธุ์ ☐ 2. โรคติดเชื้อ ☐ 3. การตั้งครรภ์/คลอด
☐ 4. ถูกยิง/ถูกทำร้าย ☐ 5. ชราภาพ ☐ 6. สารเคมี/ยา
☐ 7. ถูกไฟ/น้ำร้อนลวก ☐ 8. ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ
☐ 9. อุบัติเหตุ โปรดระบุ.....
☐ 10. เจ็บป่วย/โรคอื่น ๆ โปรดระบุ.....
☐ 11. ไม่ทราบสาเหตุ

3. สถานภาพคนพิการ

- 3.1 สถานภาพสมรส ☐ 1. โสด ☐ 2. สมรสและอยู่ร่วมกัน ☐ 3. สมรสแต่แยกกันอยู่
 ☐ 4. หย่า ☐ 5. หม้าย ☐ 6. อื่น ๆ ระบุ.....

- 3.2 มีผู้ดูแลคนพิการหรือไม่ ☐ 1. มี ☐ 2. ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 3.2.2)

3.2.1 กรณีมีผู้ดูแลคนพิการ

- ☐ 1. ผู้ดูแลคนพิการตามที่ระบุในบัตรคนพิการ ชื่อ-สกุล.....
อายุ.....ปี อาชีพ.....
- ☐ 2. ไม่ใช่ผู้ดูแลคนพิการตามที่ระบุในบัตร (แต่เป็นผู้ดูแลจริง) ชื่อ-สกุล.....
อายุ.....ปี อาชีพ.....
ความสัมพันธ์กับคนพิการ ☐ บิดามารดา ☐ บุตร/ธิดา
☐ ญาติ ☐ อื่น ๆ.....
- โดย ☐ 1) อยู่บ้านเดียวกับคนพิการ
☐ 2) อยู่คนละบ้านกับคนพิการ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย.....
ถนน.....ตำบล/แขวงอำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์โทรศัพท์.....
รายได้ต่อเดือนของผู้ดูแลคนพิการ (ผู้ดูแลจริง)บาท

3.2.2 กรณีไม่มีผู้ดูแลและไม่ได้เป็นสมาชิกในครอบครัว

ใครคือผู้ช่วยเหลือที่ดูแลคนพิการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ชื่อ.....โทรศัพท์.....
- ☐ 2. เจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ ชื่อ.....โทรศัพท์.....
- ☐ 3. อสม. ที่ดูแลคนพิการ ชื่อ.....โทรศัพท์.....
- ☐ 4. ผู้ช่วยคนพิการ (ภาครัฐจัดให้) ชื่อ.....โทรศัพท์.....
- ☐ 5. อื่น ๆ ระบุ.....โทรศัพท์.....

3.3 สมาชิกในครอบครัว/จำนวนคนในครอบครัว.....คน (รวมคนพิการ)

3.4 สถานะของที่พักอาศัยของคนพิการ ☐ 1. บ้านบิดามารดา ☐ 2. บ้านตนเอง ☐ 3. บ้านญาติ ☐ 4. บ้านเช่า ☐ 5. อื่น ๆ โปรดระบุ

3.5 สภาพบ้านของคนพิการ ☐ 1. บ้านไม้ติดพื้น ☐ 2. บ้านไม้ยกสูง ☐ 3. บ้านปูนติดพื้น ☐ 4. บ้านปูนยกสูง ☐ 5. บ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ ☐ 6. บ้านปูน 2 ชั้น ☐ 7. บ้านไม้ 2 ชั้น ☐ 8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลมาตรฐานการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

1. ดัชนีสิทธิและความเท่าเทียม

1.1 บัตรประจำตัวคนพิการและสถานภาพบัตรฯ

(ตัวชี้วัดที่ 1.1.1)

- ☐ 1. บัตรหมดอายุ และไม่ประสงค์จะต่ออายุบัตร
- ☐ 2. บัตรหมดอายุ ประสงค์จะต่ออายุบัตร แต่ยังไม่ดำเนินการขอต่ออายุ
- ☐ 3. บัตรหมดอายุ และกำลังดำเนินการขอต่ออายุ
- ☐ 4. บัตรหมดอายุ ขอต่ออายุแล้ว อยู่ระหว่างรอรับบัตรใหม่
- ☐ 5. บัตรยังไม่หมดอายุ วัน/เดือน/ปีที่ออกบัตร.....วัน/เดือน/ปีที่บัตรหมดอายุ.....

1.2 คนพิการได้รับเบี้ยความพิการหรือไม่

(ตัวชี้วัดที่ 1.1.2)

- ☐ 1. ไม่ต้องการ/ไม่ประสงค์จะรับเบี้ยความพิการ
- ☐ 2. ต้องการรับเบี้ยความพิการ โดยอยู่ในขั้นตอน ดังนี้
- ☐ 1) ไม่ได้รับเบี้ยความพิการ เพราะยังไม่ขึ้นทะเบียนรับเบี้ยความพิการ
 - ☐ 2) ไม่ได้รับเบี้ยความพิการ อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียนรับเบี้ยความพิการ
 - ☐ 3) ขอขึ้นทะเบียนรับเบี้ยความพิการแล้ว รอรับเบี้ยความพิการ
 - ☐ 4) ได้รับเบี้ยความพิการ แต่ได้รับต่ำกว่าสิทธิที่ควรได้รับ คือ.....บาท/เดือน
 - ☐ 5) ได้รับเบี้ยความพิการตามสิทธิ คือ.....บาท/เดือน

1.3 คนพิการหรือผู้ดูแล รับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมายในเรื่องใดบ้าง (จำเป็นต้องตอบช่องของคนพิการทุกข้อ ส่วนช่องของผู้ดูแล ตอบหรือไม่ตอบก็ได้ แล้วแต่กรณี)

ลำดับ	สิทธิคนพิการตามกฎหมาย	คนพิการ		ผู้ดูแล	
		ไม่รู้	รู้	ไม่รู้	รู้
1	การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์				
2	การศึกษา				
3	การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ				
4	การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม				
5	การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการช่วยเหลือทางกฎหมาย				
6	ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร				
7	บริการล่ามภาษามือ				
8	เครื่องช่วยความพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ				
9	เบี้ยความพิการ				
10	การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ผู้ช่วยคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการ				

1.4 หากคนพิการ ถูกละเมิดสิทธิ คนพิการ (หรือผู้ดูแล) ทราบหรือไม่ว่าจะสามารถร้องเรียนกับหน่วยงานราชการหรือเอกชนได้

- ☐ 1. ทราบ สามารถร้องเรียนกับหน่วยงาน.....
- ☐ 2. ไม่ทราบ เพราะ.....

1.5 คนพิการ เคยถูกละเมิดสิทธิหรือไม่

- ☐ 1. ไม่เคย
- ☐ 2. เคย ในเรื่อง.....ได้ดำเนินการร้องเรียนกับหน่วยงาน.....

ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิฯ มีลักษณะใด

(ตัวชี้วัดที่ 1.1.4)

- ☐ 1) คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับบริการให้ความรู้เรื่องสิทธิคนพิการ
- ☐ 2) คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับบริการรับเรื่องราวการละเมิดสิทธิคนพิการ

- ☐ 3) คนพิการหรือผู้ดูแลไม่สามารถดำเนินการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิและดำเนินการคุ้มครองสิทธิคนพิการได้
- ☐ 4) คนพิการหรือผู้ดูแลสามารถดำเนินการร้องเรียนตามระบบของกฎหมายเพื่อให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิ
- ☐ 5) เรื่องที่คนพิการหรือผู้ดูแลร้องเรียนได้รับการพิจารณา และดำเนินการตามขั้นตอนจนได้รับข้อยุติ

1.6 **คนพิการ** สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิตามมาตรา 20 พ.ร.บ.ส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2556 เรื่องใดบ้าง (สิทธิใดไม่ต้องการ ไม่ต้องตอบช่องสี่เทา)

ลำดับ	สิทธิตามมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2556	ความต้องการ		การเข้าถึง	
		ไม่ต้องการ	ต้องการ	เข้าถึง	ไม่สามารถเข้าถึง
1	การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์				
2	การศึกษา				
3	การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ				
4	การยอมรับและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม				
5	การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการช่วยเหลือทางกฎหมาย				
6	ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร				
7	บริการล่ามภาษา				
8	เครื่องช่วยความพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ				
9	เบี้ยความพิการ				
10	การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ผู้ช่วยคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการ				

1.7 **คนพิการหรือผู้ดูแล** สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการจากสื่อในรูปแบบใดบ้าง (จำเป็นต้องตอบช่องของคนพิการทุกข้อ ส่วนช่องของผู้ดูแล ตอบหรือไม่ตอบก็ได้ แล้วแต่กรณี)

ลำดับ	ช่องทางที่รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ	คนพิการ		ผู้ดูแล	
		ความต้องการ	การเข้าถึง	ความต้องการ	การเข้าถึง
1	วิทยุ				
2	โทรทัศน์				
3	วิทยุชุมชน/เสียงตามสาย/หอกระจายข่าว				
4	แผ่นพับ/ใบปลิว				
5	หนังสือพิมพ์				

ลำดับ	ช่องทางที่รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ของคนพิการ	คนพิการ		ผู้ดูแล	
		ความ ต้องการ	การเข้าถึง	ความ ต้องการ	การเข้าถึง
6	นิตยสาร/วารสาร				
7	อินเทอร์เน็ต				
8	สื่อบุคคล : เพื่อน คนรู้จัก เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ				

1.8 **คนพิการหรือผู้ดูแล** สามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ/ผู้ดูแลได้ในระดับใด (จำเป็นต้องตอบช่องของคนพิการ ส่วนช่องของผู้ดูแล ตอบหรือไม่ตอบก็ได้ แล้วแต่กรณี)

หัวข้อในการประเมิน	ไม่สามารถใช้ประโยชน์ จากข้อมูลได้	ความสามารถใช้ข้อมูล เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์					ข้อเสนอแนะ ในประเด็นที่ ควรแก้ไข
		น้อยที่สุด → มากที่สุด					
	0	1	2	3	4	5	
คนพิการสามารถใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ของคนพิการ							
ผู้ดูแลคนพิการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ของคนพิการ/ผู้ดูแลคนพิการ							

2. ดัชนีสุขภาวะคนพิการ

2.1 **คนพิการ** ได้รับการบริการตามระบบสาธารณสุข ตาม พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยเรื่อง
สิทธิประโยชน์ของคนพิการ หรือไม่ อย่างไร (สิทธิใดไม่ต้องการ ไม่ต้องตอบช่องสี่เทา)

ลำดับ	สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุข	ความต้องการ		การได้รับการบริการ	
		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ได้รับ	ไม่ได้ รับ
1	การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจ พิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์				
2	การแนะแนว การให้คำปรึกษา และการจัดการบริการเป็นรายกรณี				
3	การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อ การบำบัด ฟื้นฟู				
4	การศัลยกรรม				
5	การบริการพยาบาลเฉพาะทาง				
6	กายภาพบำบัด				
7	กิจกรรมบำบัด				
8	การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด)				
9	พฤติกรรมบำบัด				
10	จิตบำบัด				
11	ดนตรีบำบัด				

ลำดับ	สิทธิการบริการตามระบบสาธารณสุข	ความต้องการ		การได้รับบริการ	
		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ได้รับ	ไม่ได้ รับ
12	พลบำบัด				
13	ศิลปะบำบัด				
14	การฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน				
15	การพัฒนาทักษะในการสื่อความหมาย				
16	การบริการส่งเสริมพัฒนาการหรือบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม				
17	การบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก				
18	การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และสังคมบำบัด เช่น กลุ่มสนทนาการ เป็นต้น				
19	การประเมิน และเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ				
20	การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการเห็น การสร้างความคุ้นเคยกับ สภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว				
21	การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการ ซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้				
22	การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และผู้ช่วยคนพิการ				
23	การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การ เยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก				
24	การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เช่น การฝึกทักษะชีวิต การ ฝึกทักษะการดำรงชีวิตสำหรับคนพิการ การฝึกทักษะการใช้ อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ เป็นต้น				
25	การบริการทันตกรรม				
26	การให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริม เครื่องช่วยความพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ				

2.2 **คนพิการหรือผู้ดูแล** มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองของคนพิการด้านใดบ้าง (จำเป็นต้องตอบช่องของคนพิการทุกข้อ ส่วนช่องของผู้ดูแล ตอบหรือไม่ตอบก็ได้ แล้วแต่กรณี)

ลำดับ	ความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเอง	คนพิการ					ผู้ดูแลคนพิการ				
		ไม่รู้	รับรู้	อธิบายได้	ถ่ายทอดต่อได้	มีการแสดงพฤติกรรม	ไม่รู้	รับรู้	อธิบายได้	ถ่ายทอดต่อได้	มีการแสดงพฤติกรรม
1	ด้านร่างกาย เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การดูแลด้านสุขอนามัย										
2	ด้านจิตใจ เช่น การยอมรับคนพิการ ภาวะซึมเศร้า การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว										
3	ด้านอารมณ์ เช่น การควบคุมอารมณ์ การจัดการความเครียด										
4	ด้านสังคม เช่น การมีส่วนร่วมหรือการทำกิจกรรมในชุมชน										
5	ด้านสติปัญญา เช่น การเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ในสถาบันหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ										
6	ด้านดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การทำกิจวัตรประจำวัน การดำรงชีวิตร่วมกับครอบครัว										

2.3 **คนพิการ** เคยได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีหรือไม่ อย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 2.1.3)

(พิจารณาช่วงเวลาตั้งแต่การได้รับบัตรคนพิการ ถึง วันที่ทำการสำรวจข้อมูล)

- ☐ 1. ไม่เคยรับการตรวจพระ.....
- ☐ 2. ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีแบบไม่ต่อเนื่อง ตามความสะดวก
- ☐ 3. ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี นาน ๆ ครั้ง (มากกว่า 2 ปี/ครั้ง)
- ☐ 4. ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี เป็นประจำ ปีเว้นปี (2 ปี/ครั้ง)
- ☐ 5. ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเป็นประจำทุกปี

▪ หากเคยได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี ได้รับบริการตรวจในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)

- ☐ 1. วัดความดัน ☐ 2. ตรวจเลือด ☐ 3. ปัสสาวะ

- ☐ 4. เอกซเรย์ปอด ☐ 5. อื่น ๆ (ระบุ)

▪ หน่วยงานใดที่ให้บริการตรวจสุขภาพประจำปีกับท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. หน่วยงานทางการแพทย์ ☐ 2. ระบบ อสม.
☐ 3. อื่น ๆ (ระบุ)

3. ดัชนีด้านการศึกษา

3.1 สถานภาพด้านการศึกษาของ**คนพิการ** ณ ปัจจุบัน

☐ 1. ไม่ได้อยู่ระหว่างการศึกษา (ไม่ต้องตอบข้อ 3.2 ข้ามไปตอบข้อ 3.3)

▪ จบการศึกษาในระดับใด

- ☐ 1) ไม่ได้ศึกษา ☐ 2) ประถมศึกษา ☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ 5) ปวช. ☐ 6) ปวส.
☐ 7)ปริญญาตรี ☐ 8)ปริญญาโท ☐ 9)ปริญญาเอก

☐ 2. อยู่ระหว่างการศึกษา

▪ กำลังศึกษาในโรงเรียน/สถาบันการศึกษาประเภทใด ระดับใด

- ☐ 1) ในระบบ ประเภทโรงเรียน/สถาบันการศึกษา.....ระดับการศึกษา.....
☐ 2) นอกกระบบ เช่น กศน. ระดับการศึกษา.....

☐ 3) เฉพาะทาง เช่น โรงเรียนโสตศึกษา ระดับการศึกษา.....

3.2 **คนพิการที่กำลังศึกษาอยู่** ได้รับการสนับสนุนหรือความช่วยเหลือหรือในการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่ท่านศึกษาอยู่หรือไม่ อย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 3.1.2)

- ☐ 1. ไม่ได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือด้านการศึกษาในสถาบันการศึกษา
☐ 2. ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
☐ 3. ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ
☐ 4. ได้รับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องช่วยที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ รวมทั้งมีบุคลากรทางการศึกษาช่วยสนับสนุนการเรียนเป็นระยะ ๆ
☐ 5. สถาบันการศึกษาจัดให้มีบุคลากรติดตามผลเป็นระยะ ๆ

3.3 **คนพิการ** มีความต้องการศึกษาเพิ่มเติมหรือไม่

☐ 1. ไม่ต้องการ (ไม่ต้องตอบข้อ 3.4 ข้ามไปตอบข้อ 3.5)

เพราะ.....

☐ 2. ต้องการศึกษาเพิ่มเติม ในระดับ

3.4 สำหรับ**คนพิการที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม** ท่านคิดว่าศักยภาพหรือความสามารถในการศึกษาของท่านมี

ลักษณะใด

(ตัวชี้วัดที่ 3.1.1)

- ☐ 1. ไม่สามารถเข้าศึกษาในระบบใดได้เลย (หรือเข้าศึกษาได้แต่ไม่สามารถศึกษาต่อเนื่องได้เองต้องการความช่วยเหลือทั้งหมด) เพราะ.....
☐ 2. สามารถรับการศึกษาและศึกษาต่อเนื่องได้ มีปัญหาบ่อยครั้ง ต้องการคำแนะนำและการช่วยเหลือมาก

- ☐ 3. สามารถรับการศึกษาและศึกษาต่อเนื่องได้ มีปัญหาบ้างบางครั้ง ต้องการคำแนะนำและการช่วยเหลือเล็กน้อย
- ☐ 4. สามารถรับการศึกษาและศึกษาต่อเนื่องได้ มีปัญหาบ้างนาน ๆ ครั้ง ต้องการคำแนะนำเล็กน้อย
- ☐ 5. สามารถรับการศึกษาและศึกษาต่อเนื่องได้ด้วยตนเอง ไม่มีปัญหาในการเรียน

3.5 ความสามารถสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของ**คนพิการ**เป็นอย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 3.1.3)

- ☐ 1. ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษารายบุคคลภายในเวลาที่กำหนด
- ☐ 3. สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษารายบุคคล แต่ใช้ระยะเวลามากกว่าที่กำหนด
- ☐ 5. สามารถสำเร็จการศึกษาตามช่วงชั้นหรือตามแผนการศึกษารายบุคคลในระยะเวลาที่กำหนด

4. ดัชนีด้านอาชีพ การจ้างงานและรายได้

4.1 **คนพิการ**หรือผู้ดูแล ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงานหรือไม่ (จำเป็นต้องตอบช่องของคนพิการทุกข้อ ส่วนช่องของผู้ดูแล ตอบหรือไม่ตอบก็ได้ แล้วแต่กรณี)

ลำดับ	คำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงาน	คนพิการ		ผู้ดูแล	
		ไม่ได้รับ	ได้รับ	ไม่ได้รับ	ได้รับ
1	คำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงาน เช่น บุคคล สถานที่/แหล่งฝึกงานอาชีพ แหล่งงาน สถานที่จัดจำหน่ายสินค้า				
2	คำแนะนำ คำปรึกษาด้านทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพ เช่น แหล่งเงินทุน สิ่งอำนวยความสะดวก				

▪ **คนพิการ** ได้รับคำแนะนำหรือการให้คำปรึกษาด้านอาชีพจากบุคคลหรือหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. บุคคล (ระบุ).....
- ☐ 2. หน่วยงาน (ระบุ).....

4.2 คำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงานที่**คนพิการ**ได้รับในข้อ 4.1 มีลักษณะอย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 4.1.1)

- ☐ 1. คนพิการ**ไม่ได้รับ**คำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพ
- ☐ 3. คนพิการ**ได้รับ**คำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพ **แต่ไม่สอดคล้อง**กับศักยภาพความถนัดและความพร้อมของตนเอง
- ☐ 5. คนพิการ**ได้รับ**คำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพและแหล่งงาน รวมถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านอาชีพที่**สอดคล้อง**กับศักยภาพความถนัดและความพร้อมของตนเอง

4.3 **คนพิการ** ได้รับการอบรมหรือศึกษาหลักสูตรฝึกวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 4.1.2)

- ☐ 1. ไม่ได้รับการอบรม เพราะ.....
- ☐ 3. เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ (ระบุ).....แต่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร เนื่องจาก.....
- ☐ 5. เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาชีพ (ระบุ).....และสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร

4.4 **คนพิการ** ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพหรือไม่ (ตัวชี้วัดที่ 4.1.3)

- ☐ 1. ไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ เพราะ.....
- ☐ 2. สามารถเข้าถึงและได้รับเงินกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพจากหน่วยงาน.....โดยได้ ตามความต้องการจำเป็นได้เพียงบางส่วน ประมาณร้อยละ.....ของจำนวนที่ขอกู้ยืม
- ☐ 3. สามารถเข้าถึงและได้รับเงินกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพจากหน่วยงาน.....ได้ตาม ความต้องการจำเป็น
- ☐ 4. สามารถวางแผนการใช้เงินกู้ได้ตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนด
- ☐ 5. การประกอบอาชีพจากเงินกู้นั้น ๆ สามารถสร้างรายได้ให้แก่คนพิการ

4.5 **คนพิการ** ได้ประกอบอาชีพ หรือไม่

- ☐ 1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ เพราะ.....
- ที่มาของรายได้ ☐ 1) ไม่มีรายได้ ต้องพึ่งพาผู้อื่น (ระบุ).....
- ☐ 2) มีรายได้ จาก (ระบุ).....
- ☐ 2. ประกอบอาชีพ ระบุ.....
- ลักษณะการประกอบอาชีพของคนพิการ ☐ 1) เป็นกลุ่มอาชีพ ☐ 2) ส่วนตัว
- ระยะเวลาในการดำเนินการ.....ปี.....เดือน รายได้ต่อเดือนบาท

4.6 **คนพิการ** เคยใช้ระบบบริการจัดหางานคนพิการหรือไม่ (ตัวชี้วัดที่ 4.1.5)

- ☐ 1. ไม่เคยใช้บริการระบบจัดหางานคนพิการ และมีสถานภาพปัจจุบัน ดังนี้
- ☐ 1) ไม่ได้รับการจ้างงานจากหน่วยงานใดเลย
- ☐ 2) ได้รับการจ้างงานจาก (ระบุหน่วยงานที่จ้าง).....
- ☐ 2. เคยใช้บริการ โดย
- ☐ 1) ไม่ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน
- ☐ 2) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน แต่เป็นงานลักษณะการจ้างเป็นครั้งคราว
- ☐ 3) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน เป็นงานลักษณะชั่วคราว ภายในระยะเวลาช่วงหนึ่ง (เช่น 3 เดือน 6 เดือน) ระบุระยะเวลาการจ้างงาน.....เดือน
- ☐ 4) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน เป็นงานลักษณะชั่วคราว รายปี
- ☐ 5) ได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหางาน โดยได้รับการบรรจุเป็นพนักงานประจำ

5. **ดัชนีการออกสู่สังคม**

5.1 **คนพิการ** มีการกำหนดเป้าหมาย (เช่น การลุกจากเตียงไปนั่งรถเข็น) เพื่อการออกสู่สังคมหรือไม่

- ☐ 1. ไม่ได้กำหนด (ไม่ต้องตอบข้อ 5.2- 5.4 ข้ามไปตอบข้อ 5.5)
- ☐ 2. กำหนด (ระบุ).....

5.2 **คนพิการ** ได้รับการส่งเสริมการฝึกทักษะเพื่อบรรลุเป้าหมายในข้อ 5.1 (เช่น การฝึกนั่ง การขยับร่างกาย) หรือไม่

- ☐ 1. ได้รับ ในเรื่องใดบ้าง..... จาก หน่วยงานใด.....
- ☐ 2. ไม่ได้รับ เพราะ.....

5.3 **คนพิการ**ได้รับกายอุปกรณ์/เครื่องช่วยเพื่อสนับสนุนการฝึกทักษะที่สัมพันธ์กับเป้าหมายในการดำเนินชีวิตหรือไม่ อย่างไร

- ☐ 1. ได้รับ อุปกรณ์อะไร..... จาก
บุคคลหรือหน่วยงานใด.....
- ☐ 2. ไม่ได้รับ เพราะ.....

5.4 **คนพิการ** ต้องการส่งเสริมทักษะในการดำเนินชีวิตด้านใดเพิ่มเติม.....จาก
บุคคลหรือหน่วยงานใด.....กายอุปกรณ์
ในการอำนวยความสะดวกที่ต้องการเพิ่มเติม คือ.....

5.5 **คนพิการ** ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสังคมในด้านใดบ้าง

- ☐ 1. ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม
- ☐ 2. เข้าร่วมกิจกรรม ในด้าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ 1) ด้านศาสนา (ตามแต่ละหลักศาสนา)
- ☐ 2) ด้านวัฒนธรรม (เช่น การแต่งกาย การร่วมสนทนา การวางตัวตามกาลเทศะ)
- ☐ 3) ด้านประเพณี (การเข้าร่วมกิจกรรมในประเพณีต่าง ๆ)
- ☐ 4) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5.6 การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมในข้อ 5.5 ของ**คนพิการ** มีลักษณะอย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 5.1.2)

- ☐ 1. มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมฯ ไม่เข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน
- ☐ 2. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมฯ หรือในกรณีที่ไม่แสดงความอยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน แต่เมื่อถูกชักชวนจะยอมเข้าร่วมน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครั้งที่ชักชวน โดยต้องการคำแนะนำและช่วยเหลือมาก
- ☐ 3. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมฯ หรือในกรณีที่ไม่แสดงความอยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงาน แต่เมื่อถูกชักชวนจะยอมเข้าร่วมมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครั้งที่ชักชวน ทั้งนี้ต้องการคำแนะนำและช่วยเหลือบ้าง
- ☐ 4. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมฯ อยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงานเป็นส่วนใหญ่ โดยต้องการคำแนะนำเล็กน้อย
- ☐ 5. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมยามว่าง อยากเข้าร่วมสนุก ร่วมทำสิ่งที่สนใจ หรือร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ

5.7 **คนพิการ** ได้รับบริการในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (สิทธิใดไม่ต้องการ ไม่ต้องตอบช่องสี่เทา)

ลำดับ	การบริการ	ความต้องการ		การได้รับบริการ	
		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ได้รับ	ไม่ได้รับ
1	การมีผู้ช่วยคนพิการ				
2	การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย				
3	การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล				

5.8 คนพิการหรือผู้ดูแล ได้รับการฝึกอบรมในการอยู่ร่วมกับครอบครัวในเรื่องใดบ้าง (จำเป็นต้องตอบช่องของคนพิการทุกข้อ ส่วนช่องของผู้ดูแล ตอบหรือไม่ตอบก็ได้ แล้วแต่กรณี)

ลำดับ	หัวข้อในการฝึกอบรม ในการอยู่ร่วมกับครอบครัว	คนพิการ		ผู้ดูแล	
		ได้รับ	ไม่ได้รับ	ได้รับ	ไม่ได้รับ
1	วิธีการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว				
2	ฝึกการพูดหลังใส่เครื่องช่วยฟัง				
3	การใช้ภาษามือ				
4	การดูแลด้านสุขอนามัย				
5	การทำกายภาพบำบัด				
6	ฝึกช่วยเหลือตัวเองในกิจกรรมประจำวัน				
7	การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation and Mobility)				
8	การดูแลเรื่องการกินยาอย่างต่อเนื่อง				
9	สมาชิกในครอบครัวได้รับการฝึกการดูแลคนพิการ				
10	อื่น ๆ ระบุ.....				

5.9 ผลจากการรับการอบรมฯ ตามข้อ 5.8 ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวของคนพิการ ในลักษณะใด

- ☐ 1. คนพิการหรือผู้ดูแลไม่ได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว (ตัวชี้วัดที่ 5.1.4)
- ☐ 2. คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว
- ☐ 3. ครอบครัวของคนพิการที่ผ่านการอบรมฯ สามารถพูดคุยกับคนพิการเข้าใจกันบ้างบางครั้ง
- ☐ 4. ครอบครัวของคนพิการที่ผ่านการอบรมฯ สามารถพูดคุยกันโดยเข้าใจเป้าหมายของการอยู่ ร่วมกันเป็นอย่างดี
- ☐ 5. ครอบครัวของคนพิการที่ผ่านการอบรมฯ มีสัมพันธภาพที่สามารถดำรงชีวิตร่วมกันด้วยความเข้าใจและเอื้ออาทรต่อกัน

5.10 การรวมกลุ่มคนพิการเพื่อการช่วยเหลือกันเอง

- คนพิการมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือชมรม หรือไม่ อย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 5.1.5)
- ☐ 1. ไม่มีการรวมกลุ่ม/ชมรมคนพิการฯ เพราะ.....
- ☐ 2. มีการรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองอย่างไม่เป็นทางการ
- ☐ 3. มีการรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ เป็นกลุ่มช่วยเหลือกันเองโดยจัดให้มีโครงสร้างการบริหารกลุ่มในรูปกรรมการหรือรูปแบบอื่น ๆ
- ☐ 4. กลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการมีการจัดกิจกรรมช่วยเหลือกันอย่างต่อเนื่อง
- ☐ 5. กลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการ มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสมาชิกและชุมชน
- กรณีมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/ชมรม ระยะเวลาในการรวมกลุ่ม/ชมรม.....ปี.....เดือน

5.11 **คนพิการหรือผู้ดูแล** มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมกับหน่วยงานราชการในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ หรือไม่ อย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 5.1.6)

- ☐ 1. ไม่มีส่วนร่วมประชุมฯ เพราะ.....
- ☐ 2. มีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ
- ☐ 3. คนพิการหรือผู้ดูแลได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการ ของหน่วยงานระดับตำบล เพื่อมีส่วนนำเสนอ กิจกรรม โครงการ แผนงาน
- ☐ 4. คนพิการหรือผู้ดูแลสามารถเป็นผู้นำในการจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเสนอหน่วยงานต่าง ๆ
- ☐ 5. แผนงาน โครงการที่คนพิการหรือผู้ดูแลเป็นผู้เสนอได้รับการพิจารณาหรือบรรจุในแผนระดับตำบล หรือในหน่วยงานต่าง ๆ

6. ดัชนีด้านกีฬาและนันทนาการ

6.1 **คนพิการ** ได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. กีฬาพื้นบ้าน	☐ 2. กีฬาสากล	☐ 3. กีฬาสัมพันธ์คนพิการ
☐ 4. ฟังเพลง ร้องเพลง เล่นดนตรี	☐ 5. สะสมวัตถุสิ่งของ	☐ 6. การแสดงศิลปะ งานสร้างสรรค์

6.2 **คนพิการ** มีการกำหนดเป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ 6.1 หรือไม่

- ☐ 1. ไม่ได้กำหนด (ไม่ต้องตอบข้อ 6.3 ข้ามไปตอบข้อ 7.1)
- ☐ 2. กำหนดเป้าหมาย คือ
 - ☐ 1) เพื่อความเพลิดเพลิน ☐ 2) เพื่อเป็นอาชีพ/สร้างรายได้ ☐ 3) อื่น ๆ (ระบุ).....

6.3 การเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ 6.1 สอดคล้องกับเป้าหมายที่ในข้อ 6.2 หรือไม่ อย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 6.1.1)

- ☐ 1. คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่ไม่ตรงกับความต้องการ
- ☐ 3. คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการแต่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย
- ☐ 5. คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นกีฬาและนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรลุเป้าหมาย

7. ดัชนีด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

7.1 **คนพิการ** สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานราชการและเอกชนได้หรือไม่ อย่างไร (ตัวชี้วัดที่ 7.1.1)

- ☐ 1. ไม่สามารถเข้าถึง/ไม่เคยใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (ไม่ต้องตอบข้อ 7.2 ข้ามไปตอบส่วนที่ 3)
- ☐ 2. สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ 1) ด้านอาคารสถานที่ (ระบุ).....
 - ☐ 2) ระบบคมนาคมขนส่ง (ระบุ).....
 - ☐ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ (ระบุ).....
 - ☐ 4) อื่น ๆ ระบุ.....

7.2 **คนพิการ** มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยราชการและเอกชนในระดับใด (ตัวชี้วัดที่ 7.1.2)

หัวข้อในการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ข้อเสนอแนะประเด็น ที่ควรแก้ไข
	1 น้อย ที่สุด	2 น้อย	3 ปาน กลาง	4 มาก	5 มาก ที่สุด	
ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยราชการ						
ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานเอกชน						

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของคนพิการ

1. “ความสุข” ในความคิดเห็นของ**คนพิการ** หมายถึง.....

.....

2. หากให้**คนพิการ** ประเมินตนเอง ณ ปัจจุบันคนพิการมี “ความสุข” และ “คุณภาพชีวิต” ในระดับใด

หัวข้อในการประเมิน	ไม่มี	ระดับ					ข้อเสนอแนะ ประเด็น ที่ควรแก้ไข
		น้อยที่สุด → มากที่สุด					
	0	1	2	3	4	5	
ความสุขของคนพิการ							
คุณภาพชีวิตคนพิการ							

ส่วนที่ 4 และข้อสังเกต/ความเห็น (ของผู้สัมภาษณ์หรือผู้ดูแลคนพิการ)

1. ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของคนพิการและอื่น ๆ ของคนพิการ

.....

.....

2.อุปสรรคในการดำรงชีวิตของคนพิการ

.....

.....

3.เรื่องเร่งด่วน/สำคัญที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือคนพิการคืออะไร พร้อมเหตุผล

.....

.....

4.ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดขอนแก่น
เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดนนทบุรี
เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดสงขลา
เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 และวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดชลบุรี
เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดเชียงใหม่
เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดพิษณุโลก
เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนพิการในจังหวัดอุดรธานี
เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะผู้จัดทำสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการของประเทศไทย ปี 2562

ที่ปรึกษา

1. นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ	อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
2. นางสาวอนิรา ชินนัท	รองอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
3. นางณฐอร อินทร์ศิริ	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
4. นางสาววิยาภรณ์ พรหมภค	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและติดตามประเมินผล

คณะผู้วิจัย

1. ดร.ปณิดา จันทร์สุกรี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคุณภาพชีวิตและสุขภาวะชุมชน
2. นางสาวไพลิน เชื้อหยก	ผู้จัดการศูนย์คลังปัญญาและสารสนเทศ
3. นางสาวสุกฤษฎีระ หะยีสะอะ	ผู้ช่วยนักวิจัย สำนักวิจัย
4. นางสาวแก้วบุญเกื้อ ศรีลิขิตานนท์	ผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์วิจัยคุณภาพชีวิตและสุขภาวะชุมชน
5. นางสาวณิชาวัลย์รัชต์ ไวเรียบ	ผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์วิจัยคุณภาพชีวิตและสุขภาวะชุมชน
6. นายดนุพล ทองคำ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล ศูนย์คลังปัญญาและสารสนเทศ
7. นายวศิน แก้วชาญคำ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล ศูนย์คลังปัญญาและสารสนเทศ
8. นายณัฐพล ลิขิตลัมปรีชา	เจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์คลังปัญญาและสารสนเทศ